

„Maică-mea nu folosea niciodată vorbe mari, dar avea un talent deosebit de a-i face pe cei mici să-și îndeplinească datoria. Am zugrăvit-o de multe ori în cărțile mele, sub înfățișarea mătușii Polly a lui Tom Sawyer.

«Joe Indianul», metisul, mi-a povestit că ar fi murit de foame dacă n-ar fi fost lilieci în peșteră... În cartea pe care am intitulat-o *Aventurile lui Tom Sawyer*, l-am pus să moară de foame în peșteră, dar am făcut-o de dragul artei.

ISBN 978-973-21-0965-6

edituraminerva.ro

Biblioteca Pentru Toți

serie nouă
121
(1651)

MARK TWAIN Tom Sawyer în străinătate, Tom Sawyer detectiv

MARK
TWAIN

Tom Sawyer în străinătate

Tom Sawyer detectiv

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
TWAIN, MARK

Tom Sawyer în străinătate; Tom Sawyer detectiv /
Mark Twain ; trad.: Dan Starcu - București : Minerva, 2008
ISBN 978-973-21-0965-6

I. Starcu, Dan (trad.)
821.111(73)-93-31=135.1

MINERVA S.A.

Redacția și sediul social:

Bd. Metalurgiei nr. 32-44, cod 041833, sector 4, București

O.P. 82 – C.P. 38

Tel.: (021) 461.08.08, 461.08.10; Fax: (021) 461.08.09

www.edituraminerva.ro

Tipărit la *MEGApres holdings S.A.*

MARK TWAIN

Tom Sawyer în străinătate

*

Tom Sawyer detectiv

Traducere de
Dan Starcu

BIBLIOTECA PENTRU TOȚI • 2008
EDITURA MINERVA • BUCUREȘTI

Coperta colecției: Cristina Dumitrescu

Redactor: Dan Sorin Manea
Tehnoredactare computerizată: Elena Marin

TABEL CRONOLOGIC

Mark Twain prozator american, pe numele adevărat Samuel Clemens, născut la 30 noiembrie 1835 în statul Florida, districtul Monroe (Missouri), ca fiu al lui John Marshall Clemens, fost proprietar de sclavi din Virginia, și al lui Jane Lampton din Kentucky;

- 1939** Familia se mută în Hannibal, în aceeași zonă, viitorul scriitor petrecându-și verile copilăriei la o fermă a unchiului John Quarles, până la doisprezece ani.
- 1849** După moartea tatălui, intră ca ucenic tipograf la o gazetă redactată de fratele mai mare, Orion; începe să scrie povestiri umoristice.
- 1852** Debutează în revista „*The Carpet Bag*” din Boston.
- 1853** Pleacă la St. Louis și lucrează scurt timp ca tipograf la ziarul „*The Evening News*”; în același an se îndreaptă spre New York, unde se angajează la o întreprindere de arte grafice; de la New York pleacă la Philadelphia, apoi la Washington, din nou la New York, iarăși la

Philadelphia și apoi în orașelul Muscatine, unde se stabilise fratele Orion.

1855 E la Keokuk (Iowa).

1856 În Cincinnati compune scrisori umoristice pe care le expediază ziarului „*Daily Post*” din Keokuk și vor fi publicate sub pseudonimul Thomas Jefferson Snodgrass;

1857 În primăvară pornește spre New Orleans cu gândul de a se îmbarca pe un vas care să-l ducă la izvoarele Amazonului; renunță la proiect și rămâne ca pilot pe Mississippi (brevetul obținut în 1858) vreme de patru ani; se pare că pseudonimul sub care se va consacra, Mark Twain (folosit, în presă, din februarie 1863), a fost inspirat din terminologia marinărească de indicare a adâncimii apei; în timpul războiului civil se întoarce în Hannibal pentru a se înrola de partea sudiștilor, dar se retrage după trei săptămâni.

1865 Publică în „*Saturday Press*” din New York schița *Jim Smiley și broasca lui săltăreață* care îl impune brusc ateiției generale.

1866 În decembrie se stabilește la New York unde, anul următor, debutează editorial cu volumul de proză scurtă *Faimoasa broască săltăreață din Calaveras* și alte schițe; ține numeroase conferințe cu succes imens.

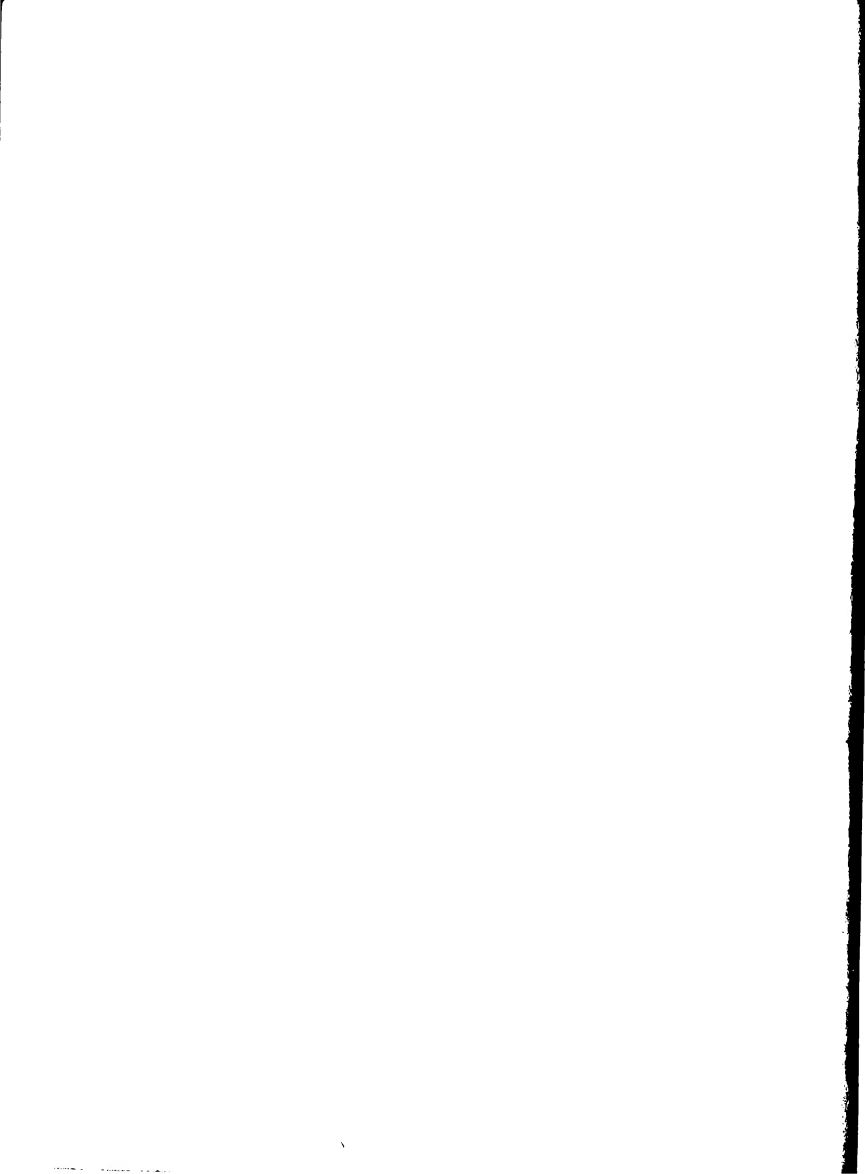
1867 Face o călătorie în Europa.

1869 Publică *Ageamii în străinătate sau Noua călătorie a pelerinului, note de călătorie*.

1870 În februarie se căsătorește cu Olivia Langdon, fiica unui angrosist de cărbuni.

- 1872** Publică povestirea *Asprindu-l*.
1876 Vede lumina tiparului romanul *Aventurile lui Tom Sawyer*.
1882 Apare romanul *Print și cerșetor*.
1883 Deschide o editură care dă repede faliment.
1884 Publică romanul *Aventurile lui Huckleberry Finn*.
1889 Publică romanul *Un yankeu la curtea regelui Arthur*.
1891 și 1895-96 Călătorește cu familia în Europa; continuă se conferențieze, în țară și în străinătate, cu mare succes. Finalizează și publică, în 1894, romanul *Tragedia lui Wilson prostănacul*.
1900 Scrie și publică *Omul care a corupt Hadleyburg*.
1904 Este ales membru al Academiei Americane de Arte și Litere.
1906 Se retrage în casa numită „Stormfield“ din Redding (Connecticut).
1910 Moare la 21 aprilile.

**TOM SAWYER
ÎN STRĂINĂTATE**

I

TOM CAUTĂ NOI AVENTURI

Credeți că Tom s-a mulțumit doar cu aventurile acelea? Vreau să spun cu cele pe care le știm, de-a lungul fluviului, pe vremea când negrul Jim și-a câștigat libertatea, iar Tom a fost împușcat în picior. Nu, nu s-a mulțumit. Abia i s-a stârnit pofta. Acesta a fost tot efectul asupra lui. Vedeți, când ne-am întors pe fluviu, plini de glorie, toți trei, din acea îndelungată călătorie, iar în orășel ne-au primit cu torțe aprinse și fără să ne țină vreun discurs, fiecare aclamându-ne, am devenit niște eroi, ceea ce Tom Sawyer întotdeauna dorește să fie.

Pentru un timp, a fost satisfăcut de acest lucru. Fiecare îl aprecia și el stătea cu nasul pe sus și se plimba prin oraș de parcă acesta ar fi fost al lui. Unii îi

ziceau Tom Sawyer Călătorul și el se umfla în pene de nu mai avea loc. Vedeți, el avea un mare avantaj față de ceea ce făcuserăm eu și Jim, pentru că noi coborâserăm pe râu cu pluta și ne întorseserăm cu vaporul, pe când el făcuse drumul dus-întors doar cu vaporul. Băieții ne invidiau pe mine și pe Jim, dar se aplecau până la pământ în fața lui Tom.

Ei, bine, nu știu. Poate că toate astea l-ar fi mulțumit, dacă n-ar fi existat bătrânul Nat Parsons, care era șeful poștei, un tip înalt, puternic și suplu și cu suflet bun și cam prostuț și cam chel, ținând cont de vârsta lui, și cea mai vorbărească creatură matură pe care am văzut-o vreodată. De aproape treizeci de ani fusese singurul om din localitate care avea un renume, vreau să spun un renume de călător cu care, firește, se mândrea de mama focului și se considera că în cursul celor treizeci de ani el povestise despre voiajul acela de peste un milion de ori și se bucurase de acest lucru de fiecare dată. Și acum apărea un băiat, care nu împlinise nici cincisprezece ani, și îi făcea pe toți să-l admire și să stea cu gura căscată aflând de călătoriile sale, ceea ce l-a lovit pe bătrân în amorul propriu, îi făcea rău să-i audă pe Tom și pe oameni, minunându-se, zicând: „Dumnezeule! Chiar așa?“ ori „Nemaipomenit! De

necrezut!“ ori alte asemenea lucruri. Nu putea însă să le ocolească, cum nu poate o muscă să își scoată piciorul din spate din melasă. Întotdeauna când Tom făcea o pauză, ca să se odihnească, biata creatură în vârstă își povestea propriile călătorii, vechi și cunoscute de toți, pe care se muncea să le facă să pară mai valoroase. Se dovedeau totuși destul de palide și nu prea mai mergeau și omul era vrednic de milă. După aceea, Tom începea alt rând de isprăvi, și urma iar bătrânul și tot așa, fiecare încercând să-l învingă pe celălalt. Vedeți, călătoriile lui Parsons se petreceau cam așa: atunci când devenise poștaș și nu prea se pricepea la așa ceva, a venit o scrisoare pentru cineva, pe care nu-l cunoștea, și care nu locuia în orașel. Ei, bine, neștiind ce să facă, scrisoarea nu s-a mai mișcat de acolo săptămâni în șir, până când simpla ei vedere a început să-i dea dureri de cap. Serviciile poștale nu fuseseră plătite pentru plicul acela și nu avea de ce să se teamă, din acest motiv. Nu exista nicio modalitate de a strânge acei zece cenți și se temea că guvernul avea să-l facă pe el vinovat pentru asta, ba chiar să-l dea afară din slujbă, atunci când se va afla că nu strânsese banii. Ei, bine, în cele din urmă n-a mai suportat situația. Nu putea dormi noaptea, nu mai mânca,

devenise o umbră, dar nu ceruse sfatul nimănui, căci orice om căruia i s-ar fi destăinuit ar fi putut să-l pârască guvernului. Ascunsese scrisoarea sub podea, dar situația nu se îmbunătățise defel. Dacă se întâmpla să stea cineva chiar pe locul cu pricina, simțea că-l treceau fiori reci și devenea foarte bănuitor. Nu se culca, în acea noapte, până nu se făcea întuneric beznă, nu se stingeau toate luminile din oraș, după care se furișa acolo, scotea scrisoarea de sub dușumea și o ascundea în altă parte. Desigur, oamenii începuseră să-l ocolească, întorcându-și privirile atunci când îl întâlneau pe stradă și șușotind între ei căci, după cum arăta și se purta, credeau că omorâse pe cineva ori făcuse alt lucru îngrozitor. Nu știau însă ce anume și, dacă ar fi fost un străin în locul lui, l-ar fi linșat.

Ei, bine, așa cum am spus, el nu mai suporta situația în care se găsea. De aceea se hotărâse să plece la Washington și să se ducă la însuși președintele Statelor Unite și să-i spună tot adevărul, fără a-i ascunde ceva, după care să scoată scrisoarea, să o arate întregului guvern, și să zică:

— Asta este. Faceți cu mine tot ce vreți. Deși, Cerul mi-e martor, sunt nevinovat și nu merit pedepsele legii și las în urma mea o familie care va muri de foame.

Ăsta este adevărul curat și pot să jur că nu v-am ascuns nimic.

Chiar așa a făcut. Porni la drum cu o mică barcă cu aburi, și mai merse puțin și cu diligența, dar restul călătoriei l-a făcut călare. I-au trebuit trei săptămâni să ajungă la Washington. A văzut multe ținuturi, multe orașele și orașe. A fost plecat „mai mult de opt săptămâni“. Nimeni nu se mândrea mai mult ca el în tot orașul, atunci când s-a întors. Călătoriile îl făcuseră omul cel mai de seamă în tot ținutul și despre el se vorbea cel mai mult. Oamenii veneau de la peste treizeci de mile distanță, tocmai din străfundurile Illinoisului, doar ca să-l vadă și stăteau și căscau gura, iar el vorbea ca o moară stricăță. Nu mai văzuseră așa ceva.

Așa că era imposibil să se stabilească cine era cel mai mare călător. Unii ziceau că Nat, alții că Tom. Fiecare admitea că Nat mersese mai mult în longitudine, dar și că Tom, deși mersese mai puțin în longitudine, domina întrecerea în latitudine și prin clima întâlnită pe traseul său. Deci între ei exista o diferență prea mică. Astfel că Tom și Nat trebuiau să-și răcnească aventurile primejdioase prin care trecuseră și să ajungă în frunte doar prin riscurile pe care le

înfruntaseră. Rana de glonț din piciorul lui Tom cântărea greu și înclina balanța în favoarea sa. Nat Parsons s-a împotrivit din răspuțuri unei asemenea judecăți. Ca să fim cinstiți, în dorința de a-l dezavantaja pe poștaș, nici Tom nu stătea degeaba, ci ieșea și se plimba, șchiopătând și târându-și piciorul, în vreme ce Nat doar își împodobește aventura pe care o trăise în Washington cu noi și noi amănunte. Chiar dacă rana i se vindecă, Tom exersa noaptea, acasă, cum să meargă șchiopătând și făcea totul ca să pară cât mai afectat de pe urma glonțului primit.

În ceea ce-l privește pe Nat Parsons, nu știu cât de adevărată era aventura lui. Poate că o citise într-un ziar sau în altă parte, dar vă voi spune-o în locul lui, fiindcă el nu se pricepea prea bine să o facă. Aventura ar fi făcut oricui pielea ca de găină și oricine s-ar fi albit la față ori ar fi rămas fără grai atunci când o povestea el, ba uneori femeile și fetele leșinau, nemaiputându-se ține pe picioare. Ei, bine, iată despre ce era vorba, din câte îmi amintesc:

Ajunsesse în Washington, își dusesse calul într-un grajd și se îndreptase către casa președintelui cu scrisoarea lui. Acolo i s-a spus că președintele se află la Capitoliu și se pregătea să plece la Philadelphia. Nu

trebuia să mai piardă niciun minut, dacă vroia să-l mai prindă. Nat simți că pământul se învârteste cu el, căci își vânduse calul și nu știa ce să facă. Dar chiar atunci s-a ivit un negru într-o birjă trasă de-o mârțoagă și a înțeles că acela era norocul lui.

– Ai o jumătate de dolar dacă mi-o împrumuți o jumătate de oră, să ajung la Capitoliu, și încă douăzeci și cinci de cenți dacă mă duci cu mârțoaga în douăzeci de minute!

– S-a făcut! i-a răspuns negrul.

Nat a sărit în birjă și au pornit de îndată, printre smucituri și zdruncinături, căci drumul era foarte prost și străbaterea lui, devenise ceva îngrozitor. Nat se prinsese de niște curele și se agățase de acestea cu toate puterile, dar, curând, birja hodorogită s-a izbit de o piatră și a sărit în sus, iar fundul i s-a desprins, astfel că picioarele lui Nat au ajuns direct pe pământ atunci când birja a aterizat. A înțeles că se găsea în mare primejdie și că nu avea să scape întreg dacă nu ar fi reușit să se țină de birjă. Era îngrozitor de speriat, dar nu s-a lăsat, ci s-a ținut strâns de curelele acelea și și-a ridicat picioarele în aer. A țipat și a strigat către vizitiu ca să oprească și la fel au făcut oamenii de pe stradă, care-i vedeau picioarele atârându-i pe sub birjă, iar capul și

umerii înăuntru, prin ferestre. Se afla în mare pericol. Dar, cu cât strigau ei mai tare, cu atât mai mult negrul țipa la cai și îi biciuia de zor.

– Stai liniștit, șefu', că ajungem la timp! Nu-ți fie teamă.

Credea că toți strigau la el ca să-l zorească și, desigur, nu auzise nimic din cuvintele lor, fiindcă făcea mare zarvă. Au gonit astfel în continuare, și cei care-i vedeau rămâneau înmărmuriți. Când, în sfârșit, au ajuns la Capitoliu, și-au dat seama că fusese cea mai rapidă cursă pe care o făcuse cineva vreodată și toată lumea recunoștea acest lucru. Calul crăpase, Nat era doborât, istovit peste măsură, prăfuit tot, în zdrențe și desculț. Dar ajunsese la timp și reușise să-l prindă pe președinte, ca să-i dea scrisoarea, astfel că totul s-a încheiat cu bine. Președintele l-a iertat pe loc, iar Nat i-a dat negrului cincizeci de cenți în loc de douăzeci și cinci, căci a înțeles că, dacă n-ar fi luat birja, n-ar fi ajuns la timp și n-ar fi făcut nimic.

Toată povestea se dovedise o aventură pe cinste și Tom Sawyer a trebuit să se chinuie destul de mult cu rana provocată de glonț și s-o zgândăre, ca povestirea lui să fie mai atractivă decât a rivalului său.

Ei, bine, încet, încet, gloria lui Tom a început să pălească, căci alte lucruri au atras atenția oamenilor, adică o cursă de cai, un incendiu, sosirea unui circ în orașul lor, eclipsa de soare. Astfel că, așa cum se întâmplă de obicei, după o vreme nimeni nu mai pomenea de Tom, ceea ce îl îmbolnăvea pe eroul nostru.

Începu să se frământa și își făcea nenumărate gânduri, zi și noapte, din acest motiv. Când îl întrebam de ce se chinuia astfel, îmi spunea că i se rupe inima când se gândește la timpul care s-a scurs și că el îmbătrânește și nu izbucnea niciun război ca să își facă și el un renume. Cam așa gândesc băieții, dar el a fost primul care a spus-o și pe care l-am auzit vorbind astfel.

Atunci a început să cugete la un plan care urma să-l facă vestit. Curând l-a pus la punct și ne-a cerut, mie și lui Jim, să luăm și noi parte. Tom Sawyer era întotdeauna generos cu planurile sale. Există o mulțime de băieți care sunt foarte buni și prietenoși cu tine atunci când ai un lucru bun, dar când au ei așa ceva, nu-ți suflă un cuvânt despre asta și încearcă să profite numai ei. Tom Sawyer era altfel, v-o spun eu. Există o mulțime de băieți care vin să se roage de tine și cad în genunchi în fața ta atunci când ai un măr, dar

când au ei unul și îi rogi să-ți dea ție cotorul și le amintești că le-ai dat un cotor odată, ei îți rămân datori pentru altă dată, fiindcă spun că mărul n-a avut cotor. Am observat însă că nu se țin niciodată de cuvânt, astfel că poți să stai să aștepți la nesfârșit.

Ei, bine, am mers în pădurea de pe colină și Tom ne-a zis despre ce era vorba, adică de o cruciadă.

– Cum adică o cruciadă? l-am întrebat eu.

M-a privit disprețuitor, așa cum făcea el când îi era rușine de cineva, și mi-a zis:

– Huck Finn, vrei să-mi spui că nu știi ce e aia o cruciadă?

– Nu, i-am răspuns, nu știu. Și nici nu mă interesează. Am trăit până acum și m-am descurcat fără așa ceva și mi-a fost bine. Dar, de îndată ce-mi vei spune ce e, voi ști, și o vei face foarte curând. Nu văd ce rost ar avea să aflui lucruri noi și să-mi obosesc mintea cu ele, dacă n-aș avea niciodată ocazia să le folosesc. Lance Williams a învățat să vorbească limba tribului choctaw până ce a venit indianul care i-a săpat groapa. Acum, ce-i aia o cruciadă? Să-ți spun încă ceva înainte de a începe. Dacă e un drept de brevetare, nu am bani de așa ceva. Bill Thompson a...

– Drept de brevetare? s-a mirat el. Doamne, Huck, n-am mai văzut vreodată un idiot ca tine. O cruciadă e un fel de război.

Am crezut c-a înnebunit. Dar nu era așa, astfel că a continuat, foarte liniștit.

– Cruciada este un război pentru recucerirea Locurilor Sfinte de la păgâni.

– Care Locuri Sfinte?

– Păi, Locurile Sfinte... Deși nu-i decât unul.

– Și de ce le vrem noi?

– Păi, nu înțelegi? Sunt în mâinile păgânilor. Datoria noastră e să le luăm de la ei.

– Dar cum s-a întâmplat de i-am lăsat să pună ei mâinile pe ele?

– Nu i-am lăsat. Au fost întotdeauna ale lor.

– Păi atunci, Tom, ar trebui să rămână ale lor, nu?

– Așa ar trebui. Cine spune că nu?

M-am tot gândit la treaba aia, dar nu-i dădeam defel de capăt. I-am zis:

– E prea mult pentru mine, Tom Sawyer. Dacă aş avea o fermă și dacă ar veni altcineva să mi-o ia, n-ar fi drept ca el să...

– Ei, prostii! N-ai priceput mare lucru, Huck Finn. Nu este o fermă, ci e vorba de cu totul altceva. Uite,

cam așa stau lucrurile. Păgânii stăpânesc pământul, doar pământul și numai atât. Dar ai noștri, evreii și creștinii, l-au făcut sfânt, astfel că ei nu au de ce să-l pângărească în prezent. E o rușine și nu mai trebuie să stăm pe gânduri nici măcar un minut. Trebuie să ne ducem și să luăm Locurile Sfinte de la ei.

– Mi se pare cea mai mare încurcătură pe care am întâlnit-o vreodată. Dacă aş avea o fermă și altcineva ar veni să...

– Nu ți-am spus că nu are nicio legătură cu ferma? Tu vorbești de o afacere ca orice afacere. Eu îți spun de ceva mai elevat, de ceva religios, care e cu totul altceva.

– E religios să te duci și să iei pământul de la cei care-l stăpânesc?

– Sigur că da. Întotdeauna s-a considerat așa.

Jim a clătinat din cap și a zis:

– Domnu' Tom, cred că-i o greșeală. Sigur i-o greșeală. Și Jim credincios, și știe mulți oameni credincioși, da' n-am auzit poarte cineva așa.

Tom s-a înfuriat și a zis:

– Ei, bine, e destul atât ca să îmbolnăviți pe cineva! Capete pătrate ce sunteți! Nu știți nimic! Dacă ați fi citit vreodată ceva istorie, ați fi știut că Richard

Inimă de Leu și Papa și Geoffrey de Bulleyn și mulți alții cu suflete nobile și credincioase, din întreaga lume, au tăiat și au zdrobit la păgâni timp de peste două sute de ani, încercând să ia ei pământul acela și înotând în sânge până în gât. Iată însă aici doi neisprăviți, ieșiți din pădurile de pe Missouri, care au impresia că știu mai multe despre lucrurile, bune sau rele, făcute în urmă cu sute de ani. Și să mai vorbim despre grosimea obrazului!

Evident, asta a pus într-o altă lumină lucrurile, iar eu și Jim ne-am simțit mici și neștiutori și mi-aș fi dorit să nu fi fost așa de ignorați. O vreme n-am putut spune nimic, nici eu și nici Jim. Apoi acesta a zis:

– Recunosc, domnu' Tom are dreptate. Dacă ei nu știe, nu poate ignorați amărăți ca noi făcă pe ei să priceapă. Și, domnu' Tom, dacă asta datoria noastră, să ne ducem, să facem tot ce trebe. Lu' Jim pare rău de păgânii ăștia, așa cum pare și lu' domnu' Tom. Da' e treabă grea ucizi oameni care nu făcut niciun rău. Și dacă trebe ne ducem la ei, doar noi trei, și spunem că ne e foame și cerem de mâncare, poate ei e ca și alți oameni. Nu crede asta și tu, Huck? Ei, bine, eu convins că ei dau mâncare, știu că ei dau, și atunci...

– Atunci?

– Ei, bine, domnu' Tom, ideea lu' Jim asta e. Nu are rost mergem acolo, noi nu putem ucide bieții străini care nu făcut niciun rău, Jim știe asta foarte bine, domnu' Tom. Și Huck știe foarte bine. Dar, dacă luăm topor ori două, dumneata, cu mine și cu Huck, și ne strecurăm pe lângă fluviu, la noapte, și ucidem familie nenorocită care se află peste Sny și ardem casa...

– Of, m-ai obosit, se plânse Tom. Nu vreau să mă cert cu oamenii, cum faceți tu și Huck Finn. Întotdeauna te abați de la subiect și spui prostii, în loc să încerci să te gândești la ceva ce înseamnă teologie pură și să susții legi care protejează averea imobiliară.

Aici Tom Sawyer nu mai era corect. Jim nu voia să facă rău și nici eu nu voiam. Știam destul și eu ce era bine și ce era greșit și nu urmăream decât să punem în practică aceste lucruri. Singurul motiv pentru care el nu reușise să dea asemenea explicație era că nu se pricepea să o facă, fiind prea neștiutor și destul de prost, nu neg asta. Dar, Dumnezeule! Asta nu era o crimă, din câte credeam eu.

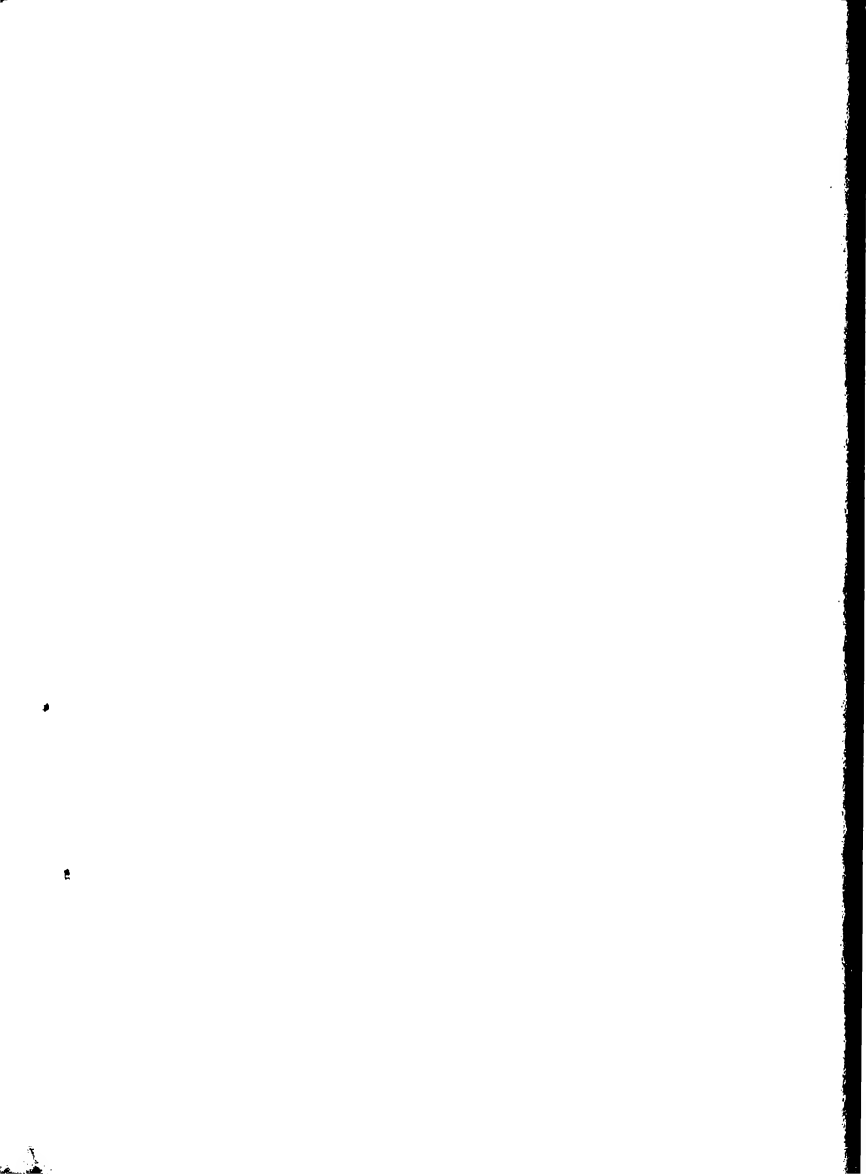
Cât despre Tom, el, unul, nici nu mai voia să audă despre așa ceva. A spus doar că, dacă am fi privit chestiunea aceea în adevăratul ei spirit, ar fi ridicat câteva mii de cavaleri și i-ar fi îmbrăcat cu armuri din

oțel, din cap până la picioare, și m-ar fi făcut pe mine locotenent, iar pe Jim bucătar, și ar fi preluat comanda chiar el și ar fi măturat toată păgânătatea, aruncând-o în mare – de parcă dușmanii ar fi fost niște muște – și s-ar fi întors de acolo plin de glorie.

Dar el ne-a zis că n-am știut să ne folosim de noroc, atunci când l-am avut la îndemână, și că nu avea să ne mai ofere altă șansă. Ceea ce a și făcut. Când hotăra el ceva, nimeni nu-l mai putea convinge să revină asupra deciziei sale.

Dar mie nu-mi păsa prea mult. Sunt un om pașnic și nu mă iau de oamenii care nu mi-au făcut niciun rău. Am admis că păgânătatea se mulțumea cu mine așa cum eram și am lăsat baltă chestiunea aceea.

Tom scosese chestia respectivă dintr-o carte a lui Walter Scott, pe care o citea mereu. Era o treabă aiurea, căci, după mine, nu putea fi spusă în fața oamenilor și, dacă ar fi făcut-o, ar fi luat o chelfăneală zdravănă. Am luat cartea și am citit totul despre asta și, din câte am înțeles, cei mai mulți dintre oamenii care au renunțat la cultivarea pământului ca să plece în cruciade au trecut prin clipe destul de grele.

II

ASCENSIUNEA CU BALONUL

Ei, bine, Tom a adus un argument după celălalt, dar niciunul nu se putea susține și au fost date la o parte. Astfel că ajunsese disperat. Apoi, ziarele din Saint Louis au început să vorbească despre balonul ce urma să navigheze spre Europa, iar Tom să se gândească să se ducă acolo și să vadă cum arată. Și cum toate ziarele continuau să vorbească numai despre balon, el a admis că, dacă nu avea să se ducă atunci, nu avea să mai aibă altă ocazie ca să-l vadă. Apoi, a născocit că Nat Parsons, chipurile, ar pleca și el să îl vadă, lucru care l-a ajutat și pe el însuși să se hotărască. Doar nu avea să-l lase pe Nat Parsons să meargă acolo, ca să se întoarcă și să se laude că a văzut balonul și Tom să stea cuminte să îl asculte povestind. Așa că a vrut să îl însoțim și am plecat toți acolo.

Era un balon mare și avea aripi și elice și tot felul de lucruri și nu era ca baloanele pe care le vedeți în fotografii. Se găsea undeva la marginea orașului, pe un teren viran, la capătul Străzii a Douăsprezecea. Multă lume se strânsese acolo, distrându-se pe seama imensului obiect și a omului, un tip palid și slab, cu o strălucire plăcută în ochi, căruia îi spuneau că n-o să meargă. Ceea ce-i spunea mulțimea îl înfuria la culme și se întorcea către oamenii adunați acolo, agitându-și pumnul, zicându-le că sunt niște nătărăi și niște orbi, dar că vor afla, într-o zi, că au stat față în față cu unul dintre geniile care ridică națiunile și le civilizează și că au fost prea proști ca să își dea seama de acest lucru. Și chiar acolo, unde stătea el în clipa aceea, copiii și nepoții lor aveau să construiască un monument în memoria lui, ce avea să dureze peste o mie de ani, iar numele lui mai mult decât monumentul. Astfel că mulțimea izbucni iar în hohote de râs și strigă la el și îl întreabă ce nume purta înainte de a se căsători și cât ar fi cerut ca să nu mai plece la drum cu balonul și care era numele străbunicii pisicii surorii sale și toate lucrurile pe care mulțimea le zice când dă de cineva de care poate râde. Ei, bine, câteva dintre lucrurile spuse de ei erau hazlii, ba chiar și istețe, nu neg asta, dar, în

același timp, nu era nici frumos, nici corect ca ei toți să sară pe unul singur – ei fiind așa de pricepuți în discuții și atât de tăioși, iar el, nefiind dăruit cu o limbă ascuțită, trebuind totuși să le răspundă. Dumnezeuule mare! De ce voia el să le răspundă? Vedeți, lucrul acesta nu-i era de niciun folos, iar ceilalți se distrau auzindu-l. Își băteau joc de el, înțelegeți. Dar nici el nu se lăsa. Așa era firea lui. Consider că nu se putea abține să le răspundă. Cred că așa fusese el făcut. Era o creatură destul de bună la suflet și nu exista răutate în el. Era chiar un geniu, după cum spuneau ziarerele, și nu era vinovat pentru asta. Nu putem fi toți fără cusur. Trebuie să ne comportăm după cum ne e firea. Din câte mi-am dat seama, geniile cred că știu tot și nu vor să țină cont de sfaturile oamenilor, ci merg întotdeauna doar pe drumurile lor, ceea ce îi face pe ceilalți să-i disprețuiască și să-i părăsească, ceva firesc. Dacă ar fi fost mai docile și ar fi ascultat și ar fi încercat să învețe, geniilor le-ar fi fost mai bine.

Profesorul se găsea într-o parte a balonului care părea o barcă, mare și spațioasă, și avea lădițe de jur împrejur, în interior, în care se aflau cele mai diverse lucruri. Se putea sta pe acestea și se putea chiar dormi pe ele. Ne-am urcat la bord, unde se găseau vreo

douăzeci de oameni, cercetând toate cele, ba chiar și bătrânul Nat Parsons era acolo. Profesorul se învârtea prin jur, pregătind balonul de plecare. Oamenii au coborât, îngrămădindu-se în apropiere, iar bătrânul Nat se găsea printre ei și coborâse ultimul. Desigur că nu trebuia să-l lăsăm să plece de acolo după noi. De aceea, nu ne-am clintit până ce nu a coborât și el, așa că am rămas singuri la bord.

Deoarece plecase și el, puteam să părăsim nacela, la rândul nostru. Am auzit un strigăt puternic, m-am întors și... orașul se îndepărta cu viteză de noi! Mi s-a făcut rău când am văzut asta, într-atât eram de speriat.

Jim s-a făcut gri la față și nu putea scoate o vorbă, iar Tom nu zicea nimic, ci părea foarte incitat. Orașul continua să coboare, sub noi, făcându-se tot mai mic. Nu făceam altceva decât să stăm muți și să plutim în aer. Casele deveneau tot mai mici, orașul se strângea la un loc, străzile apropiindu-se una de cealaltă. Oamenii și căruțele începeau să arate ca niște furnici și gândaci, care se târau de colo-colo. Străzile păreau niște fire de ață. Apoi totul s-a topit și nu mai distingeam niciun oraș. Rămăsese doar o cicatrice mare pe pământ și mi se părea că vedeam fluviul întinzându-se, în sus și în jos, pe o mie de mile, deși, desigur, distanța nu putea fi

așa de mare. Treptat, pământul a devenit o minge, una rotundă, slab colorată, cu umbre vărgate, care o înconjurau din diferite direcții, și care erau fluviile. Văduva Douglas îmi spusese întotdeauna că pământul era rotund ca o minge, dar niciodată n-am luat în seamă multe dintre superstițiile ei, și, desigur, nu am dat atenție nici la asta, pentru că vedeam cu ochii mei că lumea era plată și dreaptă. Când mă urcam pe un deal, mă uitam de jur împrejur ca să îmi demonstrez mie însumi care e adevărul, căci eu consider că soluția cea mai bună ca să fii sigur de ceva este să te duci și să cercetezi singur și nu să te ieși după ce spune lumea. Dar, acum, trebuia să mă recunosc înfrânt și să admit că văduva avusese dreptate. Adică, avea dreptate în ceea ce privea restul lumii, dar nu și orașelul nostru sau ținutul din jurul lui, care vă jur că sunt plate și netede.

Profesorul tăcuse în toată vremea asta, ca și când ar fi dormit. Acum însă izbucni, căci era tare amărât. Zise ceva, cam de felul ăsta:

– Ignoranții! Spuneau că n-o să meargă. Voiau să-l cerceteze și să își bage nasul peste tot și să-mi afle secretul. Dar i-am învins! Nimeni nu știe secretul, în afară de mine. Nimeni nu știe ce anume îl pune în mișcare, în afară de mine. E vorba de o forță nouă, mai

puternică de o mie de ori decât oricare alta de pe pământ! Ziceau că n-aș putea merge în Europa! Europa! Am putere la bord care ține cinci ani și hrană am pentru trei luni. Niște proști! Ce știu ei despre toate astea? Da, și ziceau că nava mea aeriană e fragilă. De unde, că e bună încă vreo cincizeci de ani de acum încolo! Pot naviga prin văzduh toată viața, dacă vreau. Pot merge unde vreau, chiar dacă ei râdeau de balon și ziceau că nu voi fi în stare să mă ridic cu el. Că n-aș avea om să-l cârmească! Vino încoa', băiete, și vom vedea dacă e așa. Apasă pe butoanele astea, după cum îți spun eu.

L-a învățat pe Tom cum să manevreze balonul, ce comenzi să dea cu fiecare buton. A durat foarte puțin, iar Tom a recunoscut că era foarte ușor. A coborât balonul până aproape de pământ și l-a făcut să se învâртеască așa de aproape de câmpiile din Illinois că puteam vedea fermierii și auzeam perfect ce vorbeau între ei. Le-a aruncat bilete tipărite, care descriau balonul și le-a zis că mergeam spre Europa. Iar Tom a deprins așa de bine să conducă nava noastră aeriană că mergea drept către un copac și, când se apropia foarte mult de el, odată țâșnea în sus și îl depășea. Profesorul i-a mai arătat lui Tom și cum să aterizeze. A făcut

manevra asta prima oară și a coborât balonul în mijlocul câmpului așa de lin, că nici nu am simțit când am atins pământul. Dar, când am vrut să coborâm din nacelă, profesorul a zis:

– Nu, să nu faceți asta!

Și ne-am ridicat de îndată în văzduh. A fost îngrozitor! Am început să mă rog de el și la fel făcea și Jim. Asta l-a înfuriat și a zbierat la noi și ne-a privit cu sălbăticie și m-am speriat de el.

După care și-a amintit iar de necazurile lui, și a mârâit și a bodogănit despre felul în care fusese tratat și se părea că nu putea uita lucrurile acelea și mai ales că oamenii ziseseră că nava lui aeriană era tare fragilă. Râse de asta. Îi spusese și că era complicată și lucrul acesta îl înfuria foarte mult. Că se putea strica. Auzi, să se strice! Ne spuse că balonul și nacela cu instalațiile de acolo nu se puteau strica decât odată cu sistemul solar.

Se enerva tot mai tare și n-am văzut vreodată pe altcineva care să se supere așa. Mi se făcuse tare frică, numai când mă uitam la el. Și lui Jim la fel. Curând, profesorul începu să urle și să strige, apoi ne promise că lumea nu avea să-i smulgă vreodată secretul, mai ales că se purtase urât cu el. Voia să facă ocolul pământului cu balonul, ca să le arate ce este în stare,

după care avea să-l scufunde în mare, cu noi cu tot. Intrasem într-o mare încurcătură. Curând, se făcu întuneric.

Profesorul ne dădu ceva de mâncare, apoi ne obligă să mergem în celălalt capăt al nacelei. El se întinse pe o ladă și conducea de acolo nava aeriană. Își puse sub cap un pistol vechi, ce părea o râșniță și nu o armă, după care ne-a amenințat că ne va împușca dacă vom îndrăzni să ne apropiem de el, ca să manevrăm balonul și să încercăm să aterizăm.

Ne-am strâns unul în celălalt și am căzut pe gânduri, fiindcă ne era prea teamă să vorbim între noi. Scoteam vreun cuvânt doar când simțeam că nu mai suportam situația în care ne găseam. Noaptea se scurgea foarte încet, iar noi eram speriați și descurajați. Peisajul din jur devenise minunat, așa cum apărea el în razele lunii. Fermele se iveau ca niște cuiburi liniștite. Auzeam zgomote cu care eram obișnuiți și ne doream tare mult să ne fi aflat și noi într-o casă de pe pământ, dar treceam pe deasupra lor ca niște fantome, fără să lăsăm o urmă după noi.

Se făcuse tare târziu, fiind trecut de miezul nopții, când Tom ne spuse că profesorul adormise și că n-ar fi fost rău să...

– Ce? am murmurat eu speriat, căci bănuiam care-i era gândul.

– Să ne furișăm lângă el, să-l legăm și să aterizăm.

– Nici nu poate fi vorba! i-am răspuns. Să nu te miști de aici, Tom Sawyer.

Jim respira greu de speriat ce era.

– Nu face asta, domnu' Tom, șopti el. Dacă atingi pe profesor, noi pierduți! Jim nu merge la el nici dacă-l omori! Domnu' Tom, profesorul-i nebun.

Tom îi șopti, la rându-i:

– De-asta trebuie să facem ceva. Dacă el era întreg la minte, nu-mi păsa, ba chiar aș fi vrut să mă aflui aici. N-aș fi coborât din balonul ăsta pentru nimic în lume, mai ales că acum m-am obișnuit să zbor cu el. Însă e periculos să mergi prin văzduh cu un nebun care vrea să facă ocolul pământului, apoi să ne arunce în mare. Trebuie să-i venim de hac în timp ce doarme căci, atunci când se va trezi, nu vom mai putea face nimic. Hai!

Noi eram însă morți de frică și ni se făcea pielea ca de găină când ne gândeam la așa ceva. I-am zis lui Tom că nu ne mișcăm din loc. Tom a vrut să se furișeze singur, ca să vadă dacă poate ajunge la cârmă, ca să îndrepte balonul spre pământ. Degeaba l-am rugat să

nu o făcă. A început să se târască într-acolo, foarte încet, iar noi ne uitam la el și nici măcar nu mai respiram. Ajunsese la mijlocul nacelei și se târa foarte încet, astfel că mi s-a părut că au trecut câțiva ani până ce a ajuns la capul profesorului. S-a ridicat cu grijă, s-a uitat la el o vreme și l-a pândit. Apoi s-a îndreptat spre picioarele profesorului, unde erau butoanele care comandau cârma. Ei, bine, a ajuns acolo și tocmai atingea butoanele acelea, când a lovit ceva care a făcut zgomot. De îndată s-a lăsat jos, pe fundul nacelei, fără să mai miște. Profesorul s-a fuit și a zis:

– Ce-i asta?

Noi tăceam chitic însă, iar el a început să murmure, să bodogăne și să se cuibărească mai bine în patul lui improvizat, ca un om pe cale să se trezească, iar eu mă gândeam că aveam să mor de frică.

Apoi, un nor a acoperit luna și aproape că mi-a venit să strig de bucurie. Astrul nopții pătrunse tot mai adânc în nor și s-a făcut așa de întuneric, încât nu l-am mai văzut pe Tom. După aceea, a început să plouă și l-am auzit pe profesor trăgând de frânghiile lui și de alte lucruri și înjurând vremea. În fiecare clipă ne era tare teamă că avea să dea de Tom și acela ne va fi sfârșitul, căci nu avea cine să ne ajute. Dar Tom se întoarse lângă

noi și, când i-am simțit mâinile pe genunchii noștri, mi s-a oprit respirația, iar inima mi-a căzut printre celelalte lucruri, fiindcă am crezut că, prin beznă, profesorul venise la noi!

Doamne! Am fost așa de fericit că s-a întors, cât de fericit poate fi cineva aflat în văzduh alături de un nebun. Nu puteam ateriza pe întuneric cu un balon, așa că speram că avea să plouă în continuare, pentru ca Tom să nu se mai vâre în bucluc și să ne sperie astfel. Ei, bine, dorința mi s-a împlinit. A plouat întreaga noapte, din care nu mai rămăsese mult, deși se părea că da. Odată cu zorii, s-a făcut lumină și lumea părea tare drăguță și plăcută, cu păduri și câmpii frumoase la vedere, cu vaci și cai, care pășteau liniștiți. Apoi, soarele a început să strălucească, vesel și minunat, iar noi ne simțeam ruginiți și obosiți și am adormit fără să știm când.

III

TOM NE ÎNVAȚĂ GEOGRAFIE

Am adormit pe la patru dimineața și ne-am trezit la ora opt. Profesorul stătea în celălalt capăt al nacelei și părea supărat. Mâncase puțin și ne-a zis să nu trecem dincolo de busola din mijlocul nacelei. Ei, bine, când ești treaz de-a binelea și ai mâncat și ești mulțumit, totul pare plăcut, indiferent de cele petrecute înainte. Asta face pe oricine să se simtă confortabil, chiar și atunci când se află în balon cu un geniu. Am început să vorbim între noi.

Era însă ceva care mă neliniștea și, din când în când, întrebam:

- Tom, nu am plecat către răsărit?
- Ba da.
- Cât de repede mergem?

– Nu l-ai auzit pe profesor ce zicea atunci când se supărase? Uneori, spunea el, facem cincizeci de mile pe oră, alteori nouăzeci, alteori o sută. Cu un vânt puternic, zicea el, care să ne ajute, am atinge trei sute. Dacă vrem un asemenea vânt, care să sufle în direcția cea bună, nu avem decât să ne ridicăm ori să coborâm puțin și dăm de el, a pomenit profesorul.

– Ei, bine, atunci este exact cum am crezut eu. Profesorul minte.

– De ce?

– Pentru că, dacă am fi mers așa de repede, am fi trecut de Illinois, nu?

– Sigur că da.

– Ei, bine, n-am făcut-o.

– De ce crezi asta?

– Știu după culoare. Ne aflăm încă deasupra statului Illinois. Poți observa și singur că Indiana încă nu se vede.

– Ce-i cu tine, Huck? Cum adică, știi după culoare?

– E foarte clar, nu?

– Ce legătură există între culoare și statele peste care trecem?

– Una foarte importantă. Illinois este verde, Indiana roz. Arată-mi măcar un strop de roz acolo, jos, dacă poți. Nu, domnule. Peste tot numai verde.

– Indiana e roz? Ce minciună!

– Nu-i nicio minciună. Am văzut-o pe hartă. E roz!

N-ați mai întâlnit vreodată o persoană atât de dezgustată și de supărată. Mi-a zis:

– Ei, bine, dacă aș fi așa de dobitoc, ca tine, Huck Finn, m-aș arunca din nacelă. Ai văzut pe hartă! Huck Finn, tu crezi că statele au, în realitate, aceeași culoare cu cea de pe hartă?

– Păi, Tom Sawyer, altfel pentru ce mai este hartă? Nu ca să-ți prezinte realitatea?

– Sigur că da.

– Atunci de ce minte? Asta vreau să știu.

– Tare ești greu de cap! Harta nu minte.

– Cum nu?

– Nu.

– Atunci, bine. Deci, dacă nu minte, înseamnă că nu sunt două state cu aceeași culoare. Înțelege lucrul ăsta, Tom Sawyer!

Mi-am dat seama că i-am dat lovitura de grație și Jim a priceput și el asta. Și, vă spun sincer, mă simțeam tare bine, căci greu o scotea cineva la capăt cu Tom Sawyer. Jim s-a plesnit cu palma peste picioare și a spus:

– Domnu' Tom, data asta n-ai ce să faci, te-a dovedit Huck.

S-a plesnit iar peste picioare și a zis:

– Huck, tu ești tare isteț.

Niciodată în viața mea nu m-am mai simțit așa de bine. Și nu spuseseam încă totul. Parcă eram un somnambul, care mergea fără grijă și nu se aștepta să pățească vreun rău și nici măcar nu se gândea că ar fi putut să pățească așa ceva. Dar, brusc, perla a ieșit. Am fost tot așa de surprins de cele întâmplare, ca și ceilalți. Era ca atunci când cineva clefăie o felie de cozonac și nu se gândește la nimic altceva și, deodată, mușcă un diamant. Se gândește, mai întâi, unde găsește o gaură ca să-l ascundă. Dar nu-și dă seama că e un diamant decât după ce-l scoate din gură și îl șterge de firimituri și, uitându-se la el, e mirat și bucuros, ba chiar și mândru. Deși, când stai să te uiți bine la lucrul acela, nu înseamnă ceva deosebit, așa cum ar fi pentru un vânător de diamante. Vezi diferența ușor, dacă te gândești puțin. Când faci ceva din întâmplare nu e atât de important ca un lucru pe care voiai să-l faci cu tot dinadinsul. Oricine putea găsi diamantul în bucata respectivă. Dar, imaginează-ți, l-a găsit cel care a căpătat felia de cozonac! E momentul în care știi de ce trebuie apreciat omul care a scos diamantul la lumină, înțelegi? Iar meritul era al meu. Nu cred că era mare lucru. Recunosc faptul că n-aș

fi putut repeta o asemenea replică, dar o dădusem, la momentul potrivit. În asta consta meritul meu. Și nu-mi dădeam seama dacă aș mai fi putut face și altă dată așa ceva și nici nu mă gândeam să mai încerc, la fel cum nu te gândești tu, în clipa asta. Ei, bine, eram așa de liniștit, că nimeni nu putea fi mai liniștit ca mine și, totuși, deodată, perla mi-a ieșit din gură. M-am gândit deseori de atunci la asta, și îmi amintesc doar felul în care arăta totul, ca și când s-ar fi petrecut săptămâna trecută. Văd totul: un ținut rustic, frumos, cu păduri și câmpii și lacuri, pe sute și sute de mile împrejur, și orașe și sate împrăștiate pretutindeni, sub noi, aici, acolo și dincolo. Și profesorul stând aplecat asupra hărții sale și șapca lui Tom chiar în velatură, unde stătea atârnată, ca să se usuce. Și ceva deosebit era o pasăre de lângă noi, care zbura la nici zece picioare distanță, mergând pe drumul nostru și încercând să ne prindă, dar pierzând mereu teren, față de noi. Și calea ferată, încercând să facă același lucru, acolo, jos, pe pământ, lunecând printre copaci și ferme și împrăștiind în jur un nor de fum negru, cu câte o pată de alb. Și, când albul acela s-a împrăștiat, s-a putut auzi un zgomot slab și îndepărtat, care era șuierul locomotivei. Și am lăsat pasărea și trenul în urma noastră, mult în urmă, foarte ușor.

Dar Tom era jignit și a zis că eu și Jim făceam un cuplu de flecăreți necunoscători, după care ne-a grăit:

– Să presupunem că avem un vițel maro și un câine mare și maro, iar un artist vrea să-i picteze. Ce trebuie să facă, mai întâi de toate, artistul nostru? Trebuie să-i picteze astfel încât să vă dați seama, de la prima vedere, care este câinele și care e vițelul, nu-i așa? Bineînțeles că da. Atunci, cum vreți să-i coloreze pe amândoi cu maro? Bineînțeles că n-o să-i cereți așa ceva. De aceea, îl va picta pe unul dintre ei în albastru, iar voi o să-i recunoașteți negreșit. La fel stau lucrurile și cu hărțile. De aceea fiecare stat are altă culoare. Harta nu vă înșală astfel, ba chiar vă împiedică să vă înșelați singuri.

N-am găsit niciun argument împotriva spuselor sale, și nici Jim. Jim a clătinat din cap și a zis:

– Bine, domnu' Tom, dar nu știi ce încurcă-lume e pictorii ăștia? Degeaba aștepți să recunoască ei ceva. Eu trebe să-ți zic asta, apoi vezi singur. L-am întâlnit pe unu' pictând, într-o zi, în curtea din spatele casei lui moș Hank Wilson. M-am apropiat, să văd mai bine. Picta vaca bătrână și tărcată, cu un corn rupt, știi despre ce vorbesc. L-am întrebat de ce-o picta și mi-a zis că, atunci când tablou' va fi gata, va lua o sută dolari pe el.

Domnu' Tom, putea el ia vaca aia cu cînșpe dolari și i-am spus asta. Ei, dacă mă credeți, a clătinat din cap, asta a făcut pictoru' ăla, și și-a văzut de treabă. Bine-cuvântat să fii, domnu' Tom, ăia nu știe nimic!

Tom și-a pierdut răbdarea. Așa am observat că face orice persoană care nu mai are argumente ca să continue o discuție. Ne-a zis să tăcem, că poate o să ne simțim mai bine. Apoi a văzut un turn cu orologiu, chiar sub noi. A luat ocheanul și s-a uitat la el, după care la ceasul lui de buzunar din argint, apoi iar la turn și ne-a spus:

– E nostimă treaba! Orologiul e înainte cu o oră!

Ne-a arătat ceasul lui. Apoi a văzut alt orologiu, s-a uitat la el, și era tot cu o oră înainte. Asta l-a încurcat.

– E tare curios, ne-a zis. Nu înțeleg.

A luat ocheanul și a pândit alt orologiu. Sigur că și acesta era cu o oră înainte. Apoi s-a holbat la mine și ne-a zis, cu respirația tăiată:

– Dumnezeu mare, asta-i din cauza longitudinii!

I-am spus, destul de speriat:

– Ei, bine, ce-a fost și ce s-a întâmplat acum?

– Ce s-a întâmplat e că bășica asta veche a trecut peste Illinois și Indiana și Ohio ca și cum n-ar fi fost și ne aflăm în extremitatea estică a Pennsylvaniei ori a New Yorkului, ori undeva prin apropierea lor.

– Tom Sawyer, doar nu crezi așa ceva!

– Ba da, și pot jura că așa stau lucrurile. Am străbătut cam cincisprezece grade longitudine estică de când am plecat din St. Louis și ceasurile au dreptate. Am zburat aproape opt sute de mile.

N-am crezut asta, dar am simțit fiori reci pe spinare. Din experiența mea știam că nu-mi lua mai puțin de două săptămâni să parcurg distanța asta, coborând pe Mississippi într-o plută.

Jim rumega lucrurile și le întorcea pe toate părțile. Curând, zise:

– Domnu' Tom, spui că orologiile-s bune?

– Da, sunt bune.

– Și ceasu' tău e bun?

– E bun pentru St. Louis, dar greșește cu o oră în locurile astea.

– Domnu' Tom, vrei zici că timpu' nu-i tot ăla pretutindeni?

– Nu, nu este același, mai ales la distanțe mari.

Jim se supără și zise:

– Jim mâhnit audă vorbești așa, domnu' Tom. Jim rușine audă vorbind așa, după cum ai fost crescut. Da, dom'le, mătușii Polly i-ar plesni inima să te audă.

Tom era uimit. S-a uitat la Jim peste măsură de mirat și nu a spus nimic, iar Jim a continuat:

– Domnu' Tom, cine adus oamenii la St. Louis? Domnu' i-a adus. Cine adus oameni, aici, unde e noi? Tot Domnu'. Nu sunt toți copiii lui? Sigur că da. Atunci? De ce să facă El scriminarea între unii și alții?

– Scriminare? N-am auzit vreodată asemenea prostie. Nu e vorba de nicio discriminare. Că Te-a făcut pe tine și pe alți copii de-ai Săi negri, iar pe restul albi, cum numești fapta?

Jim înțelese. Exemplul îl doborâse. Nu putea răspunde. Tom zise:

– Poate să facă discriminare, atunci când vrea. Dar în ceea ce-ți spuneam eu nu e vorba despre discriminarea Lui, ci a omului. Dumnezeu a făcut ziua și noaptea. N-a inventat însă orele, nici nu le-a împărțit pe glob. Omul a făcut asta.

– Chiar așa e, domnu' Tom? Omu' a făcut asta?

– Desigur.

– Da' cine dat lui voie?

– Nimeni. Nici n-a întrebat.

Jim s-a gândit un minut. Apoi a spus:

– Ei, asta m-a omorât. Jim n-ar fi îndrăznit așa ceva. Da' la unii oameni nu frică de nimic. Merg

înainte și nu le pasă ce se întâmplă. Totdeauna e diferență de o oră, pretutindeni, domnu' Tom?

— O oră? Nu! Câte patru minute pentru fiecare grad de longitudine. Cinșpe grade, o oră, treizeci, două ore și așa mai departe. E ora unu dimineața, marțea, în Anglia, e opt seara, luna, la New York.

Jim se depărtă puțin și am văzut că se simțea jignit. Clătina mereu din cap și murmura, astfel că m-am furișat lângă el și l-am bătut cu palma pe picior și l-am încurajat, ca să treacă peste cele mai negre simțăminte ale sale, apoi a spus:

— Să vorbească domnu' Tom așa! Marți într-un loc și luni în altu', chiar în aceeași zi! Huck, ăsta nu-i loc unde să glumim, aici, sus, unde noi găsim. Două zile într-o zi! Cum vrei bagi tu două zile într-una singură? Nu poți nici măcar să faci din două ore una singură. Poți băga doi negri în pielea unuia? Poți vâri două galoane de whisky într-un borcan de un galon? Nu, dom'le, s-ar sparge borcanul. Da, și dacă nu poți, io nu cred. Uite aici, Huck, să spunem că marți e anu' nou. Atunci cum? Vrei să-mi spui că e anu' ăsta într-un loc și anu' trecut în altu', asta întâmplându-se în același minut? Astea-s mizerii! Jim nu crede așa ceva și nici nu vrea să audă vorbindu-se de asta.

Apoi a început să tremure și a pălit, iar Tom a zis:

– Ce s-a întâmplat? Care-i necazul?

Jim de-abia putea să vorbească, însă zise:

– Domnu' Tom, nu glumeai, nu-i așa?

– Nu, nu glumeam și lucrurile stau cum ți-am spus.

– Atunci, acea luni poate fi Sfârșitul Lumii și nu va exista Sfârșitul Lumii pentru englezi și nu vor mai fi înviați din morți. Nu trebuie să sărim peste ziua aceea, domnu' Tom. Te rog, fă-l să ne întoarcem, vreau să fiu...

Deodată, am văzut ceva și am sărit toți în sus și am uitat de orice și am început să ne hlizim. Tom zise:

– Nu cumva e...

O clipă și-a ținut respirația, apoi a continuat:

– Da, sigur că asta e! La fel de sigur precum suntem noi vii. E oceanul!

Ni s-a oprit inima-n piept, mie și lui Jim. Toți am rămas stană de piatră, dar eram fericiți. Niciunul dintre noi nu mai văzuse un ocean și nici nu se aștepta să o facă. Tom murmură încontinuu:

– Oceanul Atlantic... Atlanticul. Doamne, nu sună formidabil? Iată-l! Ne uităm la el. Noi! E prea frumos ca să fie adevărat!

Apoi am văzut un fum negru. Și, când ne-am mai apropiat de locul acela de pe mal, am zărit un oraș și un

monstru, de asemenea, cu margini groase formate din nenumărate nave, pe o parte. Uimiți, am crezut că e New Yorkul, și am început să ne certăm din cauza asta și, mai înainte să ne dăm seama, a lunecat sub noi și a zburat în urma noastră, și acolo a rămas, iar noi am pornit peste ocean, ca o furtună. Abia atunci ne-am trezit, v-o spun eu!

După o vreme, am urlat și am început să ne rugăm de profesor să se întoarcă și să ne lase pe pământ, dar el și-a scos pistolul și ne-a obligat să ne dăm înapoi și ne-am dat, dar nimeni nu va putea spune vreodată cât de rău ne simțeam.

Pământul dispăruse, dar se mai zărea doar o dungă subțire, ca un șarpe, departe, la marginea apei. Sub noi nu era decât oceanul, ce se întindea pe mii de mile, cu valuri ce se ridicau și se coborau, cu spumă albă pe creste. Se zăreau câteva nave, plutind pe apă, aplecându-se pe o parte ori pe cealaltă, arătându-și când prora, când pupa. Curând, nu s-a mai văzut niciun vas, ci doar cerul și oceanul, cel mai spațios loc pe care l-am văzut vreodată, dar și cel mai pustiu.

IV

FURTUNA

Cerul a devenit din ce în ce mai pustiu. Era imens, gol și îngrozitor de înalt, iar oceanul nu avea nimic la suprafață, decât valuri. De jur împrejur se întindea un inel, unde se împreunau cerul și apa. Da, era un inel mare și monstruos, iar noi ne găseam chiar în centrul lui, în centrul lui lipsit de viață. Alergam în continuare, ca un foc prin prerie, dar nu observam nicio diferență, că nu reușeam să ne îndepărtăm deloc de centrul acela. Nu înaintam nici măcar cu un inch către marginea inelului. Asta îl poate face pe un om să înnebunească, atât e de ciudat și de neînțeles.

Ei, bine, totul a fost așa de îngrozitor până ce am început să vorbim în șoaptă. Ne simțeam însă tot mai speriați și mai izolați și voiam să vorbim mai mult,

până am epuizat ce aveam de spus și am tăcut și ne-am așezat să „chebzuim“, cum spune Jim, fără să mai scoatem un cuvânt multă vreme.

Profesorul n-a mișcat până ce soarele nu ne-a ajuns deasupra capului. Atunci s-a ridicat și și-a pus un fel de triunghi la ochi, iar Tom a zis că era un sextant și vorbea cu soarele, ca să afle pe unde se afla balonul. Apoi, a calculat puțin și s-a uitat într-o carte, după care a început să bată câmpii. Trăncănea vrute și nevrute și, printre altele, spunea că putea să păstreze viteza balonului de o sută de noduri până la jumătatea după-amiezii de mâine, când urma să ajungem la Londra.

I-am zis că am fi deosebit de bucuroși.

S-a întors și s-a tot învârtit pe acolo, după ce ne-a auzit spunând asta, și s-a uitat încruntat la noi. Avea o privire răutăcioasă și bănuitoare, cum nu mai văzusem vreodată. Apoi a zis:

– Voi vreți să mă părăsiți. Nu încercați să negați!

Nu știam ce să spunem, așa că ne-am ținut gura și n-am răspuns. Profesorul s-a dus mai încolo și s-a așezat jos, dar se părea că nu-și putea scoate din cap ceea ce spusese. Când și când, vorbea despre asta și încerca să ne facă să-i răspundem, dar noi nu voiam.

Eram din ce în ce mai speriați și situația ni se părea de nesuportat. Lucrurile s-au înrăutățit și mai mult la venirea întunericului. Tom mă ciupi de mână și îmi șopti:

– Privește!

M-am uitat și l-am văzut pe profesor trăgând o dușcă dintr-o sticlă. Treaba asta nu îmi plăcu deloc. După o vreme, iar a mai tras o dușcă. Curând, a început să cânte. Se făcuse întuneric de-a binelea și vântul sufla tot mai tare. El continua să cânte, mai cu inimă. Cerul s-a luminat de fulgere și s-a auzit un tunet puternic, iar vântul șuiera printre frânghii. Toate acelea, la un loc, îți dădeau fiori de groază. Se făcuse o beznă că nu-l mai puteam vedea pe profesor, și am fi dorit să nu-l mai auzim, dar cântecul lui răsuna neînterupt. Apoi a tăcut brusc. Dar n-au trecut nici zece minute și am fi dorit să-l auzim din nou făcând zgomot, ca să ne putem da seama pe unde se găsea. Uneori, la lumina vreunui fulger, îl vedeam cum încerca să se ridice, dar se împiedica și cădea. Apoi l-am auzit țipând prin beznă:

– Ei nu vor s-ajungă-n Anglia! Bine, voi schimba direcția. Ei vor să mă părăsească! Știu că o vor face. Bine, o vor face chiar acum!

Când am auzit vorbele acelea, am încremenit de frică. Apoi bețivul a tăcut iar. N-a mai scos un cuvânt atâta vreme că iarăși nu mai puteam suporta tăcerea și așteptam cu sufletul la gură să fulgere din nou, ca să vedem ce mai face. Când a fulgerat, l-am văzut târându-se în patru labe, la vreo patru picioare de noi. Doamne, ce ochi îngrozitori avea! Întâi se năpusti asupra lui Tom, zicând:

– Afară din naceală cu tine!

Dar tot atunci s-a făcut din nou beznă și n-am văzut dacă a pus sau nu mâna pe el, iar prietenul nostru nu scotea niciun sunet.

A urmat o altă așteptare îngrozitor de lungă. Și, la lumina unui alt fulger, am văzut capul lui Tom dispărând dincolo de marginea nacelei! Stătea agățat de scara de frânghie care se balansa prin aer. Profesorul a strigat și a încercat să coboare după el, dar chiar în clipa aceea fulgerul s-a stins, s-a făcut din nou întuneric și am auzit geamătul lui Jim:

– Bietu' domnu' Tom, e pierdut!

Și a sărit către locul unde-l văzuse ultima dată pe profesor, dar acesta nu era acolo.

Apoi am auzit niște țipete îngrozitoare, urmate de un altul, foarte puternic. După o scurtă pauză, s-a mai

auzit încă unul, de undeva de jos. De-abia se stinseseră strigătele, că Jim a zis:

– Bietu' domnu' Tom!

Din nou furtuna s-a mai potolit puțin, așa că s-a făcut îngrozitor de liniște și cred că aş fi putut număra până la vreo patru mii înainte de a fulgera din nou. Când a fulgerat, l-am văzut pe Jim stând în genunchi, cu brațele pe cufăr și cu fața vârată înăuntrul său, strigând. Înainte de a mă putea uita peste marginea nacelei, s-a făcut din nou beznă și, într-un fel, eram bucuros, fiindcă nu voiam să văd ceea ce credeam că s-a întâmplat. Dar, la lumina unui nou fulger, m-am uitat și am văzut ceva care se legăna în bătaia vântului, agățat de scara de frânghie, și acel ceva era Tom!

– Urcă repede, am strigat. Urcă, Tom!

Vocea îi era așa de slabă, iar șuieratul vântului atât de tare, că n-am înțeles ce a spus, ci m-am gândit că întrebase dacă profesorul mai era acolo.

– Nu, e jos, în ocean! Urcă mai repede! Te putem ajuta cu ceva?

Desigur, toate astea se petreceau în întunericul cel mai adânc.

– Huck, la cine strigi? întrebă Jim.

– La Tom.

– Ah, Huck, cum poți te porți astfel, când știi că bietu' domnu' Tom...

Și deodată a gemut cumplit, și-a dat capul pe spate, și-a ridicat brațele și a scos un strigăt, de data asta de uimire, pentru că tocmai atunci fulgerase și îl văzuse și el pe Tom, cu fața albă ca zăpada, ridicându-se peste marginea nacelei. Bietul Jim, convins că Tom murise, a crezut că ceea ce vedea era fantoma acestuia. Teribil de superstițioși sunt și negrii ăștia!

Tom s-a cățărat la bord și Jim, când a priceput că era viu și nevătămat, l-a strâns în brațe și l-a alintat în toate felurile, ca să-i arate cât îl iubește, și se purta de parcă înnebunise, așa de bucuros era. După ce Jim a mai încetat cu scâlâmbăielile, l-am întrebat pe Tom:

– De ce ai așteptat atâta? De ce nu te-ai urcat în nacelă de la început?

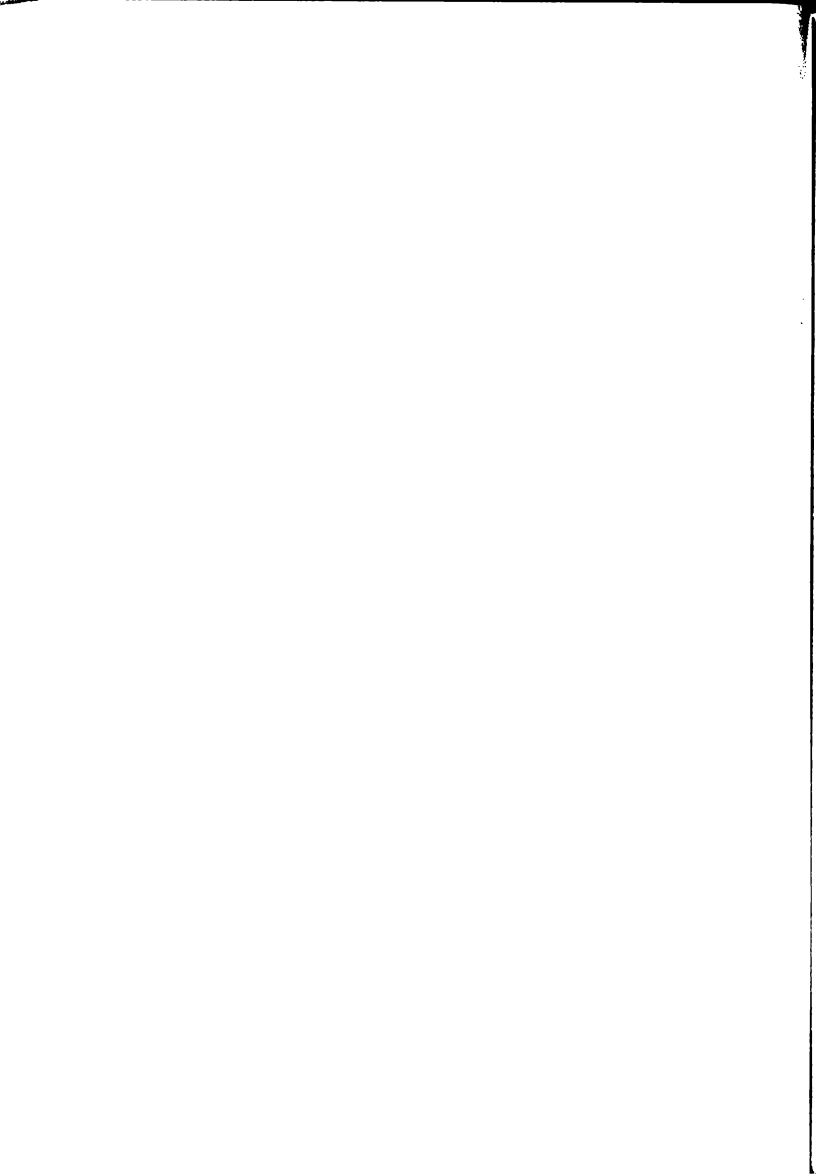
– N-am îndrăznit, Huck. Știu că cineva s-a prăbușit – l-am văzut trecând pe lângă mine; dar, din pricina întunericii, nu mi-am dat seama cine era. Puteai fi chiar tu. Sau Jim.

Așa era Tom Sawyer, întotdeauna prudent. Nu s-ar fi urcat în nacelă cât timp profesorul ar fi fost acolo.

În vremea asta, furtuna se dezlănțuise cu toată puterea. Era înfiorător să privești strălucirea fulgerelor,

să ascuți bubuitul tunetelor, să te biciuiască ploaia torențială cu stropii ei mari și deși. Uneori nu-ți puteai vedea nici mâna, pentru ca în clipa următoare să fulgere așa de puternic, încât îți puteai număra firele de urzeală din mâneca hainei, iar jos, sub nacelă, se vedea întinderea nesfârșită a valurilor, ridicându-se și coborându-se printr-o perdea de ploaie. O asemenea furtună nu e cel mai plăcut lucru, mai ales când te afli sus, în văzduh, și te-ai rătăcit, și totul în jurul tău e ud și pustiu, de parcă ți-ar fi murit cineva din familie.

Am stat acolo ghemuiți, vorbind despre profesor. Tuturor ne părea rău de bietul om și de faptul că lumea își bătuse joc de el, tratându-l cu atâta asprime, când el se străduia să facă tot ce putea. Nu avusese pe nimeni alături să-l încurajeze, ca să nu-și piardă mințile și să o ia razna. Cufărul profesorului era plin de haine și pături, dar am preferat să stăm în ploaie, mai degrabă, decât să răscolim prin boarfele mortului.

V

PĂMÂNT!

Am încercat apoi să facem niște planuri, dar n-am căzut la nicio înțelegere. Eu și Jim voiam să întoarcem balonul și s-o pornim către casă, dar Tom a spus că, atunci când se va face ziuă și vom putea să vedem pe unde suntem, cu siguranță că ne vom afla atât de aproape de Anglia, încât vom putea să zburăm într-acolo și apoi să călătorim spre America cu vreun vas de pasageri, ca să ne acoperim de glorie după o asemenea aventură.

Pe la miezul nopții, furtuna a încetat și s-a ivit luna, luminând oceanul. Am început să ne simțim mai bine, dar eram vlăguiți. Așa că ne-am întins pe lăzi și am adormit, fără să ne mai trezim până la răsăritul

soarelui. Marea strălucea ca niște diamante, iar vremea era plăcută și, curând, lucrurile ni se uscară.

Am început să căutăm ceva de mâncare, iar primul lucru pe care l-am observat a fost o luminiță ce ardea într-o busolă, aflată sub o prelată. Atunci Tom a zis, neliniștit:

– Știți ce înseamnă asta. Nu-i greu de ghicit, înseamnă că cineva trebuie să stea și să păzească lucrul ăsta ca și când am fi pe o navă, altfel balonul va zbura unde va vrea și unde-l va purta vântul.

– Bine, am zis eu, dar ce s-a întâmplat de când... de când a avut loc accidentul?

– Am mers la nimereală, răspunse Tom, sincer încurcat. Ne-am rătăcit, fără nicio îndoială. Balonul e dus acum, de vânt, către sud-est. Nu știu nici de câtă vreme zburăm într-acolo...

Astfel că el a cârmuit către est și ne-a spus că o va ține așa până ce vom mânca noi doi. Profesorul avea la bord orice și-ar fi dorit cineva. Nimeni nu s-ar fi aprovizionat mai bine. Nu aveam lapte pentru cafea, dar era destulă apă și tot ce mai trebuia, precum o sobă cu cărbuni, pipe, țigări, cuțite, vin și lichior – care nu ne interesa. Se mai găseau hărți de navigație, un acordeon, niște cărți, blănuri, pături și felurite fleacuri,

ca mărgele și bijuterii de alamă, pe care Tom le considera un semn sigur că profesorul avea de gând să viziteze niște sălbatici. Am găsit și bani. Da, profesorul se pregătise foarte bine de drum.

După micul dejun, Tom ne-a învățat – pe mine și pe Jim – cum să conducem balonul și ne-am împărțit în schimburi de câte patru ore – carturi, cum le zicea Tom. Când și-a terminat cartul, i-am luat locul, iar el a umblat prin hârtiile și ustensilele de scris ale profesorului. Apoi, s-a apucat să-i scrie mătușii Polly, spunându-i tot ce pățiserăm. A scris apoi, deasupra: „Din înaltul cerului, din apropiere de Anglia“. A împăturit scrisoarea și a lipit-o, după care i-a pus o pecete roșie. A scris destinatarul, iar deasupra, cu litere mari: „De la Tom Sawyer, Eronautul*“¹. Ne zise că bătrânul Nat Parsons o să rămână trăsnit când o va duce. I-am spus:

– Tom Sawyer, ăsta nu-i „înaltul cerului“, ci doar un balon.

– Cine a zis că este „înaltul cerului“, deșteptule?

– Păi tu ai scris așa pe biletul acela.

– Și ce dacă? Asta nu înseamnă că balonul e „înaltul cerului“.

* Aeronautul: cei care au citit aventurile eroilor lui Mark Twain și în alte ediții știu că aceștia nu sunt niște erudiți (n.t).

– Eu am crezut că da. Atunci ce este „înaltul cerului“?

Timp de un minut n-a știut ce să-mi răspundă. Și-a frământat mintea, dar n-a găsit nimic serios, așa că a trebuit să zică:

– Nu știu și nimeni nu știe. E doar o vorbă, așa, ba chiar o vorbă tare grozavă. Nu sunt multe care s-o întrecă. Ba, dacă mă gândesc bine, niciuna nu-i mai nimerită.

– Prostii! i-am zis eu. Ce înseamnă? Asta mă interesează!

– Nu știu ce înseamnă, ți-o spun eu. E o vorbă folosită de oameni pentru... pentru... ei, bine, ca ornament. Nu se pun volănașe de dantelă la bluze ca să țină de cald cuiva, nu?

– Adevărat.

– Totuși, se pun volănașe de dantelă, nu?

– Da.

– Bine. Atunci iată cum stau lucrurile. Biletul pe care l-am scris este bluza, iar „înaltul cerului“ este volănașul de dantelă.

M-am gândit că asta avea să-l nedumerească rău pe Jim și așa s-a și întâmplat.

– Domnu' Tom, nu are rost vorbești așa. E păcat. Doar știi că scrisoare nu e bluză, și nu e volănaș dantelă

pe ea. Nu e loc pui volănașe pe ea. Poți cerci pui asta pe ea, da' nu stă dacă o faci.

– Ia mai taci din gură! Așteaptă să vorbim despre ceva la care să te pricepi și tu! se răsti Tom la el.

– De ce, domnu' Tom, zici că nu pricep la bluze? Dumnezeu, Jim sătul să tot speli la bluze toată ziua...

– Ți-am spus că nu are legătură cu bluzele. Doar că...

– De ce, domnu' Tom, dacă zici tu că scrisoare...

– Vrei să mă înnebunești? Taci din gură! Am folosit bluza doar ca o metaforă.

Cuvântul ăla ne-a lăsat cu gura căscată vreun minut. Apoi, Jim spuse, destul de timid, pentru că-l văzuse pe Tom cam supărat:

– Domnu' Tom, ce-i „metaforă“?

– O metaforă este... ei, bine, este o... o... o metaforă este o ilustrare.

A înțeles că n-a prea nimerit-o, așa că a încercat iar să ne explice:

– Când zic „privighetorile zboară împreună“, este o manieră metaforică de a spune că...

– Da' nu zboară împreună, domnu' Tom. Nu, dom'le, nu fac niciodată așa ceva. Privighetoarele nu zboară împreună mai mult ca gaițele, așa că, de aștepti să prinzi câteva la un loc, vei...

– Of, mai lasă-ne-n pace! Nu poți pricepe nici cele mai simple idei! Nu mă mai bate la cap!

Jim tăcu, mulțumit de sine. Era foarte încântat că îl prinsese pe Tom pe picior greșit. În clipa în care Tom începuse să vorbească de păsări, îmi dădusem seama că avea să piardă, pentru că Jim știa mai multe despre ele decât Tom și cu mine la un loc. Vedeți, el omorâse sute de zburătoare și astfel aflate multe despre ele. Așa fac și oamenii care scriu cărți despre păsări și le iubesc așa de tare încât merg înfometăți și epuizați și înfruntă orice primejdie ca să găsească o nouă zburătoare și să o ucidă. Se numesc ornitologi și aș fi putut să fiu și eu ornitolog, pentru că mi-au plăcut întotdeauna păsările și alte făpturi. Ba chiar am început să învăț cum să devin așa ceva și odată am văzut o pasăre stând pe un ciot, cântând, cu capul dat pe spate și cu gura deschisă și, fără a sta pe gânduri, am tras în ea, așa că n-a mai cântat și a căzut, moale ca o cârpă; am alergat să o iau de jos, dar murise, iar trupul îi era cald în mâna mea și capul i se rostogolea într-o parte și în alta, ca și când ar fi avut gâtul rupt, și avea o pielică trasă peste ochi și o picătură de sânge îi apăruse în vârful ciocului. Și, Dumnezeule! N-am mai putut vedea nimic din pricina

lacrimilor, așa că n-am mai omorât nicio făptură după care să-mi pară rău și nici nu voi mai ucide.

Mă frământa însă treaba cu „înaltul cerului“. Voiam să știu ce înseamnă. Am pomenit iar de subiectul acela și Tom mi-a explicat pe cât s-a priceput. A zis că, atunci când cineva ține un discurs de zile mari, cei care-l ascultă se simt în „înaltul cerului“, după cum scriu ziarele. A spus că toți foloseau cuvintele acelea, deși nimeni nu știe exact ce înseamnă, și admitea că ar fi ceva ieșit din comun și de valoare. Ei, bine, mi s-a părut o explicație destul de bună și am fost mulțumit. I-am spus asta. Tom a fost încântat și s-a-nveselit și a zis:

– Atunci, totul e bine. Principalul e să uităm neînțelegerile care au fost! Nu știu exact ce înseamnă „înaltul cerului“, dar ne vom simți nemaipomenit când vom ajunge la Londra, nu uitați asta.

Ne-a zis că „eronaut“ însemna cineva care zboară cu balonul. A considerat că suna mult mai bine Tom Sawyer Eronautul decât Tom Sawyer Călătorul și că se va auzi de noi în toată lumea, dacă aveam să trecem prin toate încercările cu bine și că nu mai voia acum să fie doar un simplu călător.

Pe la mijlocul după-amiezii, ne-am pregătit pentru aterizare și ne simțeam destul de bine, ba chiar foarte mândri, cum era Columb când a descoperit America. Dar la orizont nu se zărea nimic, decât oceanul. A trecut după-amiaza, soarele a început să coboare spre apus, dar pământul tot nu se vedea nicăieri. Ne întrebam de ce, dar tot speram că trebuie să apară, astfel că am continuat să cârmim către est, dar ne-am înălțat mai sus, ca să nu ne lovim, în întuneric, de vreun munte.

Am stat de cart până la miezul nopții, apoi a urmat Jim. Tom însă a vegheat alături de noi, pentru că spunea că așa fac toți căpitani de corăbii când se apropie uscatul, stând pe puntea de comandă fără să facă de cart.

Apoi, odată cu primele raze ale soarelui, Jim a scos un strigăt și a sărit în picioare. Ne-am uitat cu toții în zare. Se vedea pământul! Era pământ pretutindeni în jurul nostru, puteam vedea foarte clar asta, un pământ neted și galben. Nu știam de câtă vreme zburam pe deasupra lui. Nu existau copaci, nici dealuri, stânci sau orașe. Tom și Jim începuseră să creadă că eram tot deasupra mării, o mare liniștită, însă ne aflam așa de sus încât, chiar dacă oceanul ar fi fost răvășit de furtună, tot ni s-ar fi părut neted.

Eram foarte emoționați în clipele acelea și am luat oceanul și ne-am uitat după Londra, dar n-am văzut nici urmă de ea ori de altă așezare omenească. Nu se zărea nici vreun lac ori râu. Tom era descurajat. Ne-a zis că nu așa își închipuia el Anglia. Credea că Anglia arăta ca America. Mereu crezuse astfel. Așa că ne-a zis că mai bine să luăm micul dejun, apoi să coborâm și să întrebăm care era drumul cel mai scurt către Londra. Am mâncat repede, fiindcă eram foarte nerăbdători. Cum coboram grăbiți, a început să se încălzească și, curând, ne-am scos blănurile de pe noi. Însă aerul a continuat să se încălzească. Când ne-am apropiat de pământ, am simțit că luăm foc!

Am ajuns la vreo treizeci de picioare de suprafața aceea galbenă, când am constatat că era nisip. Sub noi nu se găsea decât nisip! Tom și cu mine am coborât pe scara de frânghie, ca să ne mai dezmoșim picioarele, și am tras o fugă. Ne-am simțit nemaipomenit, dar nisipul ne ardea tălpile picioarelor, de parcă am fi călcat pe cărbuni aprinși. Apoi, am văzut că venea ceva și ne-am pregătit să-i ieșim în întâmpinare. Dar tot atunci l-am auzit pe Jim țipând și ne-am uitat să vedem ce vrea. El sărea, făcea semne disperate și striga la noi. N-am priceput ce spunea, dar era tare speriat, așa că ne-am

luat tălpășița și am fugit la balon. Când ne-am apropiat de scară, i-am înțeles cuvintele și mi-a venit rău.

– Fugiți! Fugiți! E un leu! Jim vede pe el prin ocean! A fugit de la circ! Fugiți!

Asta l-a pus pe goană pe Tom, dar mie mi s-au înmuiat picioarele. Alergam ca prin vis, cum pățești când, într-un coșmar, te urmărește un strigoi.

Tom a ajuns la scară și s-a urcat puțin pe ea, apoi s-a oprit să mă aștepte. De îndată ce am pus și eu piciorul pe prima treaptă, i-a strigat lui Jim să se înalțe cu balonul. Dar Jim își pierduse capul și ne-a strigat că uitase cum se face. Așa că Tom a început să urce, spunându-mi să-l urmez. Dar leul venea în goană, scoțând răgete feroce la fiecare salt, iar picioarele îmi tremurau cumplit, așa că n-am îndrăznit să le mișc din loc de teamă să nu cad jos.

În vremea asta, Tom a ajuns în nacelă. A ridicat puțin balonul, astfel că treapta de jos a scării a ajuns la zece sau douăsprezece picioare față de pământ. Sub noi era leul, învârtindu-se în loc, scoțând răgete feroce și sărind în aer ca să se prindă de scară. N-a reușit s-o facă, fiindcă i-a lipsit un sfert de inch, din câte mi s-a părut. Era nemaipomenit să te afli acolo unde el nu putea ajunge. Pe de o parte, începusem să mă simt chiar

bine, dar pe de altă parte, fiindcă atârnăm de scară, neajutorat și fără să mă pot cățăra în nacelă, mă simțeam nenorocit și mizerabil. Rareori cineva are sentimente atât de amestecate. E o stare pe care n-o recomand nimănui.

Tom m-a întrebat ce să facă pentru a-mi veni în ajutor, dar n-am știut ce să-i răspund. M-a întrebat dacă mă puteam ține o vreme, ca să zburăm într-un loc mai sigur, și să-l lăsăm în urma noastră pe leu. I-am zis că da, însă nu cumva să urce mai sus de cum ne găseam în clipele acelea. Dacă s-ar fi înălțat, mi-aș fi pierdut capul și, în mod sigur, m-aș fi prăbușit. Astfel că mi-a zis:

– Țin'te bine!

Și a pornit.

– Nu te grăbi! i-am strigat. Mi se învârtește capul.

La început, balonul a pornit ca un expres în plină viteză. Apoi a mai încetinit și am lunecat, pe deasupra nisipului, mai încet, dar destul de repede ca să mi se facă rău. Pentru că era tare neplăcut să vezi lucrurile trecând pe sub tine astfel, fără zgomot.

Curând însă, am auzit o mulțime de zgomote, fiindcă leul ne urmărea. Și răgetele lui treziseră alți lei. Îi vedeam că veneau, sărind, de pretutindeni. În scurt

timp, sub mine se găseau câteva duzini de fiare sălbatice, sărind și încercând să se agațe de scară, și mușcându-se între ele. Noi însă am continuat să zburăm deasupra nisipului, iar animalele făceau ce le stătea în puteri ca să nu uităm situația în care ne găseam. Apoi au venit alte fiare, fără să fi fost invitate, și au început să facă zarvă mare acolo, jos.

Am înțeles că planul acela era greșit. Nu ne puteam îndepărta astfel de jivine și eu nu mă puteam ține la nesfârșit. Atunci Tom s-a gândit la altceva. I-a venit altă idee. Adică, să ucidă un leu cu revolverul și apoi să se îndepărteze, în vreme ce fiarele s-ar fi bătut pe cadavrul celui ucis. Astfel că a oprit balonul și a tras, apoi am zburat mai departe de agitația lor. După ce am ajuns la un sfert de milă de ceata fiarelor sălbatice, prietenii mei m-au ajutat să urc în nacelă. Tocmai când credeam că ne aflăm în afară de pericol, mulțimea fiarelor se ivi iar, gata de atac. Văzând că nu mai au ce să ne facă, animalele s-au așezat pe labele din spate și s-au uitat la noi atât de dezamăgite, încât nimeni nu putea să nu ia în considerare și punctul lor de vedere.

VI

ÎNTÂLNIM O CARAVANĂ

Eram foarte slăbit și nu-mi doream decât să zac, astfel că m-am întins pe lada mea. Dar nimeni nu-și poate reveni într-un asemenea cuptor, așa că Tom a dat ordin să se înalțe balonul, iar Jim a început manevra.

A trebuit să ne ridicăm circa o milă, până când arșița s-a mai potolit și a început să sufle un vânt răcoros, astfel că era plăcut și bine. În scurt timp mi-am revenit. Tom căzuse pe gânduri și nu scotea o vorbă. Deodată, a sărit în sus și a zis:

– Pariez o mie la unu că știu unde suntem. Ne găsim în marele pustiu Sahara!

Era așa de entuziasmat, că nu putea sta locului. Eu, însă, nu mă bucuram defel. Așa că i-am zis:

– Ei, bine, unde e marele pustiu Sahara? În Anglia sau în Scoția?

– Nici într-una, nici în cealaltă. E în Africa.

Jim făcu ochii cât cepele. Se holba în jos, foarte interesat, căci știa că de acolo veniseră strămoșii săi. Dar pe mine vorbele acelea nu mă convinseseră decât pe jumătate. Nu puteam crede așa ceva. Mi se părea că zburasem îngrozitor de departe.

Tom era foarte mândru de descoperirea lui – cum o numea el – și ne zise că lei și nisip nu se găseau decât în Sahara. Ne-a spus că ar fi aflat asta înainte de a vedea noi pământul, dacă și-ar fi amintit de ceva. Când l-am întrebat despre ce era vorba, a zis:

– La ceasurile astea. Sunt cronometre. Citiți despre ele în orice descriere a unei călătorii pe mare. Unul indică timpul Greenwich, iar celălalt ora de la St. Louis, ca și ceasul meu. Când am plecat din St. Louis, era patru după-amiaza, după ceasul meu și după cronometrul acesta, și zece noaptea după cel care indică timpul la Greenwich. Ei, bine, în această perioadă a anului, soarele apune la ora șapte. Am observat însă ora la care a apus ieri soarele și era cinci jumate după timpul Greenwich și unșpe jumate după ceasul meu. Vedeți, așadar, că între răsăritul și apusul soarelui, după ceasul meu din St. Louis și cel care indică timpul la Greenwich, erau înainte șase ore. Noi am mers atât de

mult către est, că diferența față de timpul Greenwich este de numai o jumătate de oră, ceea ce înseamnă că ne-am apropiat cu patru ore și jumătate de longitudinea Angliei. Asta mai înseamnă și că ne aflăm cam pe longitudinea Irlandei și am fi trecut de ea acum, dacă am fi mers drept spre Anglia. Dar n-am făcut-o. Nu, dom'le, noi am rătăcit mai ales către sud-est. Părerea mea e că suntem în Africa. Uitați-vă pe harta asta. Vedeți cum umărul Africii iese în afară spre vest? Gândiți-vă cât de repede am călătorit noi. Dacă am fi zburat drept către est, până acum am fi traversat de mult Anglia. Să fim foarte atenți când va veni ora prânzului. Când nu vom mai avea umbre, vom afla cât de apropiat este timpul Greenwich de ora douăsprezece de la noi. Da, dom'le, cred că ne găsim în Africa. E nemaipomenit, nu?

Jim se zgâia în jos cu ocheanul. Scutură din cap și zise:

– Domnu' Tom, Jim crede că greșești. Jim nu vede negri pe aici.

– Nu-i nimic. Ei nu trăiesc în deșert. Dar ce-i acolo? Dă-mi ocheanul!

S-a uitat o vreme îndelungată și ne-a zis că era o panglică neagră, întinsă prin deșert, dar nu-și dădea seama ce putea fi.

– Bine, am zis eu, cred că avem noroc și vom afla pe unde ne găsim, fiindcă panglica aia trebuie să fie una din liniile de pe hartă, la care i se spune meridian, și poți să cobori balonul, ca să te uiți ce număr are și...

– Prostii, Huck Finn! N-am mai văzut om mai încuiat ca tine! Crezi că meridianele se găsesc întinse pe pământ?

– Tom Sawyer, din moment ce sunt puse pe hartă, și știi foarte bine asta, trebuie să fie și pe pământ. Și iată-le, poți să le vezi și singur.

– Sigur că-s pe hartă, dar asta nu înseamnă nimic. Nu sunt puse și pe pământ!

– Chiar crezi asta, Tom?

– Bineînțeles.

– Înseamnă că harta minte iar. N-am văzut ceva mai mincinos decât o hartă.

Auzind vorbele mele, Tom s-a cam supărat. Eu eram gata să-l contrazic din nou. La rândul lui, Jim se înflăcăraseră și el. În clipa următoare, altă ceartă era cât pe ce să izbucnească, dacă Tom nu ar fi lăsat jos ocheanul și n-ar fi început să bată din palme și să țopăie ca un nebun, strigând:

– Cămile! Cămile!

Așa că am apucat eu oceanul, apoi Jim, și ne-am tot uitat prin el. Dezamăgit, am spus:

– S-o crezi tu că sunt cămile! Sunt păianjeni.

– Păianjeni în deșert, prostule? Păianjeni mergând în șir, unul după altul? Nu gândești niciun pic, Huck Finn, și cred că nici nu ai cu ce să judeci. Nu știi că ne găsim în aer, la distanță de o milă de sol, și că drumul pe care merg vietățile acelea se află la o depărtare de aproape trei mile? Păianjeni, Dumnezeu! Păianjeni mari cât vacile? Poate vrei să cobori, ca să mulgi vreunul. Sunt cămile! E o caravană, asta e, și e lungă de aproape o milă!

– Ei, bine, atunci să coborâm și să ne uităm la ea. Nu cred că e o caravană și nici n-o să cred până nu o văd cu ochii mei.

– Fie! zise el.

Apoi dădu comanda:

– Să coborâm!

Ne-am lăsat mai jos, unde ne-a întâmpinat iarăși căldura ucigătoare, și am văzut că erau cămile, desigur, mergând istovite, într-un șir nesfârșit, cu tot felul de baloți în spinare, și însoțite de câteva sute de oameni, în haine lungi și albe, și cu un fel de șal peste capete, cu ciucuri, atârând în jos, și felurite ornamente pe

margini. Unii aveau arme lungi, alții nu. Unii mergeau călare, alții pe jos. Căldura era insuportabilă. Ce încet se târau prin deșert! Ne-am oprit în loc cam la o sută de yarzi deasupra caravanei.

Atunci, oamenii aceia au izbucnit cu toții în strigăte. Unii dintre ei s-au lăsat la pământ, alții au început să tragă cu armele în noi, iar restul s-au răspândit în toate direcțiile, cu cămile cu tot.

Văzând că iarăși am încurcat-o, ne-am ridicat aproape o milă, până s-a făcut iar mai răcoare, și ne-am uitat la ei cu atenție. Le-a trebuit în jur de o oră să se strângă la loc și să formeze iar șirul. Apoi au pornit la drum, dar am văzut prin ochean că nu-i prea interesa altceva în afară de noi. Mai departe, uitându-ne în jos cu ocheanul, am văzut un munte mare de nisip și niște oameni de cealaltă parte a sa. Pe culmea muntelui se găsea un bărbat, care își ridica uneori capul și urmărea caravana sau pe noi, nu ne puteam da seama exact. Când caravana s-a apropiat, el s-a furișat de cealaltă parte a muntelui de nisip și a fugit la oamenii care așteptau acolo, ținându-și caii de frâie. I-am văzut încălecând în grabă. Apoi, au luat-o la goană de parcă le luase casa foc, unii înarmați cu lănci, alții cu puști, toți urlând din răspuțeri.

Veneau să atace caravana și, în clipa următoare, s-a produs ciocnirea și a început îmbulzeala. Se auzeau pocniturile armelor, cum nu mai auzisem niciodată, iar văzduhul s-a umplut de fum, că de-abia puteam vedea încăierarea. Cred că se luptau vreo șase sute de oameni. Priveliștea era îngrozitoare. După un timp, s-au despărțit în cete și grupuri, luptându-se cu dinții și cu unghiile. Din când în când ieșea fum și pocnea o armă, câte un om cădea mort sau rănit, iar cămilele fugeau unde vedeau cu ochii.

În cele din urmă, tâlharii au priceput că nu puteau învinge, și căpetenia lor a dat un semnal, iar cei care mai rămăseseră din ei au rupt-o la fugă și s-au împrăștiat prin deșert. Ultimul dintre bandiți a smuls un copil și l-a așezat pe cal, în fața lui. O femeie s-a repezit țipând după tâlhar, rugându-se în urma lui. L-a urmărit mult timp prin deșert, până ce s-a îndepărtat destul de mult de restul caravanei. Văzând că rugămințile ei erau zadarnice, și-a pierdut speranța și am văzut-o prăbușindu-se în nisip și acoperindu-și fața cu mâinile. Atunci Tom a luat cârma și am pornit-o după răufăcător. Am coborât în mare viteză și l-am lovit cu nacela, doborându-l din șa cu copil cu tot. Nemernicul era speriat, dar copilul nu pășise nimic, ci zăcea pe loc,

dând din mâini și din picioare ca un cărăbuș căzut pe spate și care nu se poate răsuci. Omul a vrut să se urce iar în șa, fără să-și dea seama ce-l lovise, căci Tom înălțase iarăși balonul la trei sau patru sute de yarzi de la pământ.

Am crezut că acum femeia se va duce să își ia copilul, dar n-a făcut-o. Prin ochean puteam s-o vedem stând în același loc, cu capul pe genunchi. Desigur că nu văzuse spectacolul și își închipuia că banditul dispăruse cu copilul ei. Femeia se afla la o jumătate de milă depărtare de ai ei, astfel că ne-am gândit să coborâm, să luăm copilul, care se găsea la un sfert de milă, și să-l ducem mamei lui înainte ca oamenii din caravană să poată ajunge până la noi și să ne facă vreun rău. Deocamdată aveau destulă treabă cu răniții din timpul luptei. Ne-am hotărât să ne încercăm norocul. Am coborât până aproape de pământ și am rămas pe loc. Jim a coborât pe scară și a înșfăcat copilul, care era mic, gras și destul de vesel, având în vedere că abia căzuse de pe cal. Apoi am pornit spre mamă și ne-am oprit în spatele ei, în apropiere. Jim a coborât iarăși și s-a târât cu grijă, dar, când a fost aproape de ea, copilul a scos niște sunete, pe care ea le-a auzit, s-a întors și a scos un țipăt de bucurie. A sărit la prietenul nostru și

i-a smuls copilul, apoi l-a lăsat jos, s-a întors spre Jim și l-a îmbrățișat. După aia și-a smuls un lanț de aur de la gât și i l-a petrecut lui Jim după gât, și l-a îmbrățișat din nou. Apoi l-a luat pe copil în brațe, plângând și mulțumindu-i neconținut providențialului salvator. Jim s-a îndreptat spre scară și a urcat în nacelă, astfel că, după un minut, ne găseam din nou în „înaltul cerului“, în vreme ce femeia se uita la noi, cu capul dat pe spate și copilul în brațe, prins de gâtul ei. Așa a rămas cât ne-a mai văzut, îndepărtându-ne prin văzduh.

VII

TOM VORBEȘTE DESPRE PURICE

– Amiaza! zise Tom, și așa era.

Umbra lui devenise doar o mică pată în jurul picioarelor sale. Ne-am uitat la ceasul care indica timpul Greenwich și acesta arăta ora douăsprezece cu o diferență atât de mică, încât nici nu o băgam în seamă. Așa că Tom ne-a zis că Londra se găsea chiar la nord sau la sud de noi, și încă la multe mile depărtare, cam câte sunt de la New York la Mexico City, după cum credea el.

Jim spuse că el credea balonul ca fiind, fără îndoială, cel mai rapid lucru din lume. Poate doar anumite păsări să se apropie de viteza lui, și anume vreun porumbel sălbatic. Sau vreun tren expres.

Tom i-a zis însă că citise despre trenuri și că, în Anglia, mergeau cu o sută de mile pe oră, însă doar pe distanțe scurte. Nicio pasăre nu putea atinge asemenea viteză, ci doar un purice.

– Un purece? Cum asta, domnu' Tom? Purecele nu-i pasăre...

– Nu-i pasăre? Atunci ce este?

– Jim nu știe, domnu' Tom. Jim crede că nu-i destul de mare să fie animal. Trebe că e gândac. Da, dom'le, e gândac!

– Pariez că nu-i așa, dar să admitem că e. Mai departe!

– Păi păsările, domnu' Tom, e vietăți ce zbor departe. Purecele nu.

– Nu ajunge departe? Dar ce înțelegi tu prin depărtare?

– Jim înțelege multe mile, oricine știe asta.

– Poate un om să meargă multe mile?

– Da, dom'le, poa'.

– Cât un tren?

– Da, dom'le, dacă-i dai timp.

– Și un purice nu poate?

– Jim crede că și purice poa', dacă-i dai mult timp.

– Acum începi să înțelegi că distanța nu-ți permite să faci aprecieri pe baza ei. Timpul în care străbați distanța contează, nu?

– Cam așa, domnu' Tom, da' Jim nu pricepe asta.

– Măi Jim, cum să-ți explic eu? E vorba de proporții, asta e. Și, când măsoară viteza unui lucru în raport cu dimensiunile lui, unde se află pasărea și omul tău și trenul față de purice? Cel mai iute om nu poate alerga peste zece mile pe oră, adică de zece mii de ori propria-i lungime. Dar în orice carte scrie că puricele cel mai amărât poate sări de o sută și cincizeci de ori lungimea lui și că face cinci salturi pe secundă, deci de șapte sute cincizeci de ori propria-i lungime. Și asta doar într-o prăpădită de secundă. Nu-i prost să piardă timpul, să se oprească și apoi să sară, ci le face pe amândouă deodată. Vei vedea asta, dacă vei încerca să pui degetul pe el. Și asta în ceea ce privește unul amărât. Ia însă un purice italian, care este cu totul deosebit, fiindcă a fost favoritul nobilimii întreaga lui viață. N-a știut ce înseamnă boala ori frigul. Poate sări de trei sute de ori lungimea sa proprie, cât e ziua de lungă, câte cinci salturi pe secundă, adică de o mie cinci sute de ori lungimea lui. Ei, bine, să zicem că un

om ar putea parcurge o distanță de o mie cinci sute de ori lungimea lui într-o secundă, adică o milă și jumătate. Înseamnă nouăzeci de mile pe minut și peste cinci mii de mile pe oră! Acum, ce mai spui despre omul tău? Dar despre pasăre, tren sau balon? Doamne, nu se pot pune nici pe departe cu puricele. Un purice e ca o cometă micuță.

Jim era uluit, ca și mine. Zise:

– Domnu' Tom, e chiar adevărate cifrele astea?

– Sigur că da.

– Atunci, da, oricine trebe să respecte purecele.

Jim nu respecta înainte, da' el merită asta, sigur că da.

– Bineînțeles că merită. Au atâta de mult bun simț și minte în comparație cu dimensiunile lor, că întrec orice altă creatură din lume. Oricine-i poate învăța aproape orice, iar ei prind totul mai repede ca oricare altă făptură. Au fost învățați să ducă greutatea, au fost înhămați și merg încotro le poruncești. Da, și chiar să meargă și să facă instrucție ca soldații, executând totul cu precizie. Să zicem că vrei să crești un purice mare cât un om și să rămână la fel de deștept. Ce crezi că se va întâmpla atunci cu rasa omenească? Puricele acela ar deveni președintele Statelor Unite și n-ai cum să-l împiedici, cum nu poți împiedica fulgerul.

– Doamne, domnu' Tom, Jim n-a știut de ce e-n stare animalele astea! Jim nu s-a gândit niciodată, ăsta-i adevăru'.

– Puricele este, de departe, mai capabil decât oricare altă creatură, om ori animal, dacă ținem seama de dimensiunile lui, continuă Tom. Este cel mai interesant dintre toate vietățile. Oamenii spun multe despre puterea furnicii, a elefantului ori a locomotivei. Toate sunt nimicuri, față de purice. Poate să ridice de două sau trei sute de ori propria-i greutate. Nimeni nu se apropie măcar de un asemenea record. Apoi are ideile lui, foarte originale, și nu-l poți înșela. Instinctul său, ori judecata ori cum vrei să-i spui, e foarte solid și clar și nu greșește niciodată. Oamenii cred că ei toți sunt la fel pentru purici. Nu-i adevărat! Există oameni de care nu vor să se apropie, fie că le e foame ori nu, iar eu sunt unul dintre ei. Niciodată n-a sărit vreun purice pe mine.

– Adevărat, domnu' Tom?

– Așa este, zău că nu glumesc.

– Ei, bine, Jim n-a auzit niciodată așa ceva.

Lui Jim nu prea-i venea să creadă una ca asta, și nici mie. Așa că a trebuit să coborâm pe nisip, să mâncăm și să vedem ce se va întâmpla. Tom avea dreptate. Toți puricii s-au urcat pe mine și pe Jim, dar

niciunul pe Tom. Lucrul acesta nu avea nicio explicație. Totuși, acestea-s faptele și nu are rost să mai stăruim asupra lor. Tom ne-a spus că întotdeauna s-a întâmplat astfel și că nu se vor urca pe el chiar dacă-l punem în mijlocul unui milion de purici. Aceștia nici nu-l vor atinge, nici nu-l vor supăra.

Odată experiența încheiată, ne-am înălțat cu balonul până am dat de o zonă unde aerul era mai rece, ca să înghețe puricii de pe noi, și am stat acolo o vreme, după care am coborât până am ajuns din nou la o temperatură plăcută și am lenevit cât am parcurs douăzeci ori douăzeci și cinci de mile, adică vreo câteva ore. Motivul era că, de când ne găseam în deșertul acela, liniștit și solemn, uitaserăm de grabă și de zgomot, deveniserăm mai mulțumiți și mai fericiți, și singurătatea ne plăcea tot mai mult. Așa că am redus viteza, după cum spuneam, ca să profităm cât puteam de starea aceea de lenevie. Uneori ne uitam prin ocean, alteori ne întindeam pe lăzi ca să citim sau să dormim.

La toți ni s-a părut că nu mai eram aceiași care ne agitam să dăm de pământ și să aterizăm cât mai repede. Trecuserăm de acea stare. Ne obișnuiserăm cu balonul, nu ne mai temeam de el și nu mai voiam să fim în altă

parte. Ni se părea că e casa noastră. Parcă mă născusem și crescusem în nacelă, iar Jim și Tom ziceau același lucru. Întotdeauna avusesem oameni răutăcioși în jurul meu, care mă supărau și mă certau și-mi găseau nod în papură și țipau la mine și nu-mi dădeau pace și mă loveau și se țineau de capul meu – punându-mă să fac asta ori cealaltă, alegând, mereu, tot ce nu-mi plăcea – și-mi ardeau câte o scatoalcă fiindcă făceam altceva și-mi chinuiau viața neîncetat. Dar acolo, în văzduh, era atâta liniște, și soare, și mă simțeam minunat, aveam poftă de mâncare, dormeam pe săturate, vedeam lucruri neobișnuite, fără să mă supere ori să mă certe cineva, fără „oameni buni“ – pe scurt, era doar o vacanță nesfârșită. Doamne, pentru nimic în lume n-aș fi vrut să mă întorc iar la viața dinainte! Unul dintre cele mai rele lucruri ale civilizației este că oricine primește o veste despre un necaz vine să-ți povestească și ție și te face și pe tine să te simți rău, iar ziarele istorisesc doar despre nenorocirile din întreaga lume și te îndurerează și te întristează mereu, căci este destul de greu, pentru un singur om, să ia parte la suferința atâtor semeni de-ai săi. Din pricina aceasta uram ziarele. Uram și scrisorile. Dacă aș fi putut, aș fi interzis oricui să împovăreze cu necazurile lui pe alții,

pe care nu-i cunoaște, din cealaltă margine a lumii. Ei, bine, acolo, în balon, nu exista așa ceva și de-asta mi se părea cel mai plăcut loc din lume.

Ne-am pregătit cina și noaptea a fost una dintre cele mai plăcute pe care le-am trăit vreodată. Întregul peisaj era luminat de razele lunii pline, care tocmai răsărise. Pe o dună de nisip am văzut un leu mareț, singuratic, iar umbra lui se întindea pe nisip, ca o pată de cerneală. Așa arăta acea noapte.

Stăteam întinși pe spate, priveam cerul și sporovăiam. Somnul nu se lipea de noi. Tom zicea că, în clipele acelea, trăiam ca în „O mie și una de nopți”. Mai spunea că în locul acela se petrecuse una dintre cele mai grozave întâmplări din carte. Așa că am privit în jos, încercând să vedem despre ce era vorba, dar acolo nu era nimic care să confirme spusele lui Tom. În carte era vorba despre un călător care își pierde cămila și o pornește prin deșert, pe jos. Deodată se întâlnește cu un om și îl întreabă:

– Ai văzut azi o cămilă rătăcită?

Celălalt îi zice:

– Chioară de ochiul stâng?

– Da.

– Care și-a pierdut un dinte de sus, din față?

– Da.

– Și șchioapătă cu un picior din spate?

– Da.

– Ducea semințe de mei pe o parte și miere pe cealaltă?

– Da. Nu-i nevoie să intri în alte amănunte. Ea este, și sunt grăbit. Unde ai văzut-o?

– N-am văzut-o, a zis omul.

– N-ai văzut-o? Atunci cum o poți descrie așa de bine?

– Pentru că atunci când cineva știe cum să-și folosească ochii, totul are un înțeles pentru el. Dar majoritatea oamenilor nu-și folosesc văzul cum trebuie. Știam că animalul mergea singur, fiindcă i-am observat urmele. Mi-am dat seama că șchiopăta de un picior din spate, căci își ferea piciorul și călca ușor pe el, după cum arătau urmele lăsate. Era chioară de ochiul stâng, pentru că păștea iarbă doar pe partea dreaptă a drumului. Am priceput că își pierduse un dinte de sus, din față, căci unde a mușcat iarba au rămas întipărite urmele dinților săi. Semințele de mei au căzut pe o parte, iar furnicile mi-au arătat asta. Ceva miere a curs pe partea cealaltă și muștele mi-au atras atenția. Știu totul despre cămila dumitale, dar n-am văzut-o.

Jim zise:

– Spune mai departe, domnu' Tom. Jim nu auzit niciodată poveste mai frumoasă.

– Păi, asta-i tot, zise Tom.

– Tot? se miră Jim. Ce s-a-ntâmplat cu cămila?

– Nu știu.

– Bine, domnu' Tom, da' nu zice povestea?

– Nu.

Jim rămase un minut ca trăsnet, apoi spuse:

– Domnu' Tom, Jim nu ascultat în viața lui poveste mai ciudată. Când ajunge unde-i mai frumos, se termină. Da, domnu' Tom, asta-i poveste tare aiurită. N-ai idee dacă bietu' om și-a găsit cămila ori nu?

– Nu.

Eram și eu de aceeași părere cu Jim, că povestea era tare aiurită, că se termina înainte de a ajunge la ceva, dar n-am spus nimic, fiindcă Tom se supăra atunci când dădea greș cu pildele lui, iar Jim îl atacase tocmai în punctul cel mai sensibil, și mie nu-mi place să dau în cineva doborât la pământ. Dar Tom s-a întors către mine și m-a întrebat:

– Tu ce crezi de poveste?

Sigur că atunci a trebuit să-mi spun părerea și am făcut-o cu glas tare. Am zis că și mie mi se părea, ca și

lui Jim, că se oprea chiar la mijloc și nu ducea la nimic și nu merita să te chinui să o mai spui.

Tom și-a lăsat bărbia în piept și, în loc să se înfurie, cum făcea de obicei, fiindcă-i batjocoream povestea, mi s-a părut că s-a întristat și a zis:

– Unii oameni pot vedea, alții nu, după cum a spus și cel din poveste. Să lăsăm cămila. Dacă ar trece chiar și un ciclon pe lângă voi, proștilor, n-ați observa nimic!

Nu știu ce a vrut să spună cu asta. Era doar una dintre ciudățeniile lui, cred. Spunea o mulțime, uneori, când era înghesuit și nu putea ieși altfel din încurcătură. Dar nu m-am supărat. Nimerisem punctul slab al acestei povestiri, asta era clar, iar el nu putea să treacă cu vederea peste asta. Îl supăra tare mult, cred, deși încerca să arate că nu-i pasă.

VIII

LACUL CARE DISPARE

Am mâncat mai devreme în dimineața aia și am început să ne uităm în jos, către deșert. Vremea era tare plăcută, deși nu ne găseam prea sus. După apusul soarelui, trebuia să coborâm jos de tot, fiindcă în deșert, noaptea, se face foarte frig. Astfel că, până se făcea întuneric deplin, ajungeam doar la o mică distanță de nisip.

Ne uitam cum luneca umbra balonului peste pământ și, din când în când, priveam și în zare, ca să vedem dacă se mișcă, totuși, ceva. Apoi iar priveam umbra mișcătoare a balonului. Deodată, am văzut, chiar sub noi, o mulțime de oameni și de cămile zăcând împrăștiați în toate direcțiile, tăcuți de parcă dormeau.

Curioși, am oprit balonul chiar deasupra lor. Abia atunci am văzut că erau morți! Am simțit cum ne trec fiori de groază. Tăceam mîlc ori vorbeam în șoaptă, așa cum fac oamenii la o înmormîntare. Am mai coborât puțin, încet, apoi ne-am oprit. Eu și cu Tom am coborât pe pămînt, printre ei. Erau acolo bărbați, femei și copii... Soarele îi uscase, le întunecase și le încrețise pielea, încât arătau ca mumiile din pozele pe care le văzusem în cărți. Totuși, erau oameni adevărați, doar că păreau cufundați în somn...

Unii dintre oameni și câteva animale erau, în parte, acoperiți cu nisip, dar cei mai mulți nu, fiindcă nisipul era foarte fin acolo, iar sub acesta se găsea pietriș și pămînt tare. Hainele putreziseră și, când apucaii o zdreanță, se rupea de îndată, ca o pânză de păianjen. Tom credea că zăceau acolo de mulți ani.

Unii oameni aveau puști ruginite lângă ei, alții săbii și pistoale lungi, împodobite cu ornamente de argint. Toate cămilele erau încărcate cu bagaje, iar acestea din urmă crăpaseră ori putreziseră și își împrăștiaseră conținutul pe jos. Ne-am gândit că armele nu le mai erau de folos morților, așa că am luat o sabie și câteva pistoale. Am luat și o cutiuță, pentru că era foarte frumos lucrată și avea încrustații de argint,

măiestrit făcute. Apoi, am fi vrut să-i îngropăm pe oameni, dar nu aveam cum să o facem; dacă i-am fi acoperit cu nisip, vântul l-ar fi îndepărtat de pe trupurile lor.

Ne-am urcat în balon și am plecat de-acolo. Curând, cea pată neagră de pe nisip nu se mai vedea și bieții oameni nu se mai zăreau. Ne-am tot gândit și am tot încercat să ghicim cum se întâmplase de se găseau în locul respectiv și ce pățiseră, dar n-am putut afla. Mai întâi, am crezut că se rătăciseră și au mers la întâmplare până ce au rămas fără apă și mâncare, apoi au pierit. Dar Tom ne atrase atenția că nici animalele sălbatice, nici păsările de pradă nu se atinseseră de ei. Așa că, până la urmă, am lăsat-o baltă și am hotărât că era mai bine să nu ne mai batem capul degeaba, fiindcă ne întristam în zadar.

Apoi am deschis cutia și înăuntru am găsit pietre prețioase și bijuterii, destul de multe, și câteva mici voaluri, la fel cu cele pe care le purtau femeile moarte, cu marginile făcute din niște monede de aur foarte ciudate, cum nu mai văzuserăm. Ne-am întrebat dacă nu ar fi fost mai bine să ne întoarcem, să-i găsim și să lăsăm cutia. Dar Tom a cugetat o clipă și a zis că nu, fiindcă ținutul era plin de tâlhari și era posibil ca aceștia

să vină și să fure bijuteriile, iar vina ar fi fost a noastră, căci noi am fi pus prada în calea lor. Așa că am plecat mai departe. Eu, însă, aş fi vrut să fi luat toate bogățiile, ca să nu lăsăm vreo tentație în urma noastră.

Petrecuserăm două ore în căldura aceea sufocantă și, când am urcat în nacelă, eram cumplit de însetați. Am mers direct la butoiul cu apă, dar apa se stricase și se amărâse. Pe deasupra, mai era și prea fierbinte ca s-o bei, așa că n-am putut să ne potolim setea. Era apă din fluviul Mississippi – cea mai bună din lume – și am încercat să scoatem noroiul de pe fundul vasului, ca să vedem dacă asta ne ajută la ceva, dar în zadar.

Ei, bine, niciodată nu ne mai fusese atât de sete, până să ne uităm la oamenii aceia răătăciți. Acum însă, de îndată ce am priceput că nu mai aveam ce bea, eram de treizeci de ori mai însetați decât cu un sfert de minut în urmă. Curând, ne doream să ținem gurile deschise și să gâfâim ca niște câini.

Tom ne-a zis să ne uităm cu atenție în jur și să căutăm o oază, fiindcă altfel aveam să pierim și nimeni nu avea să știe ce pățiserăm. Așa că ne-am uitat. Am tot privit prin ocean, până ce ne-au obosit brațele și nu le mai puteam ține ridicate. Două, trei ore ne-am uitat întruna, dar nu vedeam decât nisip, nisip și iar nisip.

Mai vedeam și aerul fierbinte tremurând deasupra deșertului. Vai de mine, nimeni nu știe ce-i aia suferință câtă vreme nu e însetat rău de tot și nu are niciun pic de apă în jur. În cele din urmă, n-am mai suportat să mă uit la platourile acelea încinse. Am renunțat să mai caut și m-am culcat pe un cufăr.

Deodată, Tom a scos un strigăt: Oaza! Am sărit ca ars și am privit într-acolo. Un lac întins, strălucitor, cu palmieri legănându-se încet deasupra lui, ogindindu-se în apa limpede! Niciodată n-am văzut ceva mai frumos. Lacul se găsea încă departe de noi, dar asta nu conta. Am pornit la drum cu o sută de mile pe oră și am calculat că vom ajunge lângă lac în șapte minute. Dar, oricât de repede am fi mers, apa rămânea la aceeași distanță de noi. Nu ne apropiam deloc de ea, după câte mi se părea. Da, dom'le, lacul rămânea la fel de departe și strălucea ca în vis. Nu puteam să ne apropiem cu niciun chip. În cele din urmă, a dispărut la fel de brusc precum apăruse.

Tom s-a holbat și a zis:

– Băieți, a fost un miraj!

A zis asta de parcă se bucura. N-am înțeles ce motiv ar fi avut să se bucure. Așa că am spus:

– Poate. Nu-mi pasă ce nume are, ci vreau să știu ce s-a întâmplat cu el?

Jim tremura tot. Era așa de speriat că nu putea vorbi. Ar fi vrut să întrebe același lucru, dacă ar fi putut să o facă. Tom zise:

– Ce s-a întâmplat cu el? Doar vezi și singur că a dispărut.

– Da, însă unde s-a dus?

Tom s-a uitat la mine de sus și a întrebat:

– Ei, bine, Huck Finn, unde ai vrea să se ducă? Nu știi ce-i ăla un miraj?

– Nu. Ce e?

– Nimic altceva decât imaginație. Asta e, nimic altceva.

M-am cam supărat auzindu-l vorbind astfel și am zis:

– De ce vorbești așa, Tom Sawyer? N-am văzut eu lacul?

– Da, crezi că l-ai văzut.

– Nu cred, ci l-am văzut.

– Îți spun eu că nu l-ai văzut, fiindcă nu era acolo unde crezi tu că l-ai văzut.

Jim era așa de uimit de cuvintele lui, că s-a amestecat în vorbă și a zis, supărat și mâhnit:

– Domnu' Tom, te rog, nu spune așa lucruri în așa vremuri grele ca astea. Nu salvezi doar pe tine, salvezi

și pe noi, cum făcut Annamis și Safira. Lacul a fost acolo. Jim văzut la el, liniștit, cum vede pe Huck în clipa asta.

La rândul meu, am zis:

– Sigur că l-a văzut și el. Ba chiar el l-a zărit primul. Și atunci?

– Da, domnu' Tom, așa e. Noi toți văzut pe el, așa că era acolo.

– Dovedește asta. Cum o faci?

– Că la tribunal, domnu' Tom, ca la tribunal. Cineva poa' să fie beat or poa' greșește. Și doi poa' greșește. Da-ți spune Jim, dacă trei văzut la fel, beat or treaz, așa e! Aici nu poți întorci, domnu' Tom!

– Nici nu am ce să întorc. Patruzeci de milioane de oameni obișnuiau să vadă soarele mișcându-se dintr-o parte a cerului în cealaltă. Asta arată că într-adevăr soarele se mișcă?

– Sigur că da! Da' Jim nu trebe arată asta. Orice om știe soarele se-nvârte și noi stăm. Uite, merge pe cer, cum face mereu.

Tom se întoarce către mine și zise:

– Tu ce crezi, soarele stă pe loc?

– Tom Sawyer, care crezi că-i scopul unei asemenea ghicitori? Oricine nu-i chior vede că se mișcă.

– Ei, bine, zise el, răătoresc prin văzduh în tovarășia a doi indivizi ignoranți care nu știu nici măcar cât un șef de universitate de acum trei sau patru sute de ani.

Nu era frumos din partea lui și i-am spus lucrul acesta. I-am zis:

– Aruncatul cu noroi nu este un argument, Tom Sawyer.

– Of, Dumnezeule, of, Dumnezeule milostiv, uite lacul! țipă Jim, chiar atunci. Acu, domnu' Tom, ce mai spui?

Da, dom'le, lacul apăruse din nou, departe de noi, în deșert, liniștit, cu copaci și toate celelalte, exact ca prima oară. Am spus:

– Cred că acum ești mulțumit, Tom Sawyer.

Dar el zise, foarte calm:

– Da, mulțumit că nu-i niciun lac.

Jim spuse:

– Nu vorbi așa, domnu' Tom. Lu' Jim se face frică. Tare cald, lu' domnu' Tom tare sete și mintea rătoacă. Ooo, da' ce bine arată lacu'! Jim așteaptă ajunge și bea jumate la el!

– Ei, bine, vei avea cam mult de așteptat. Și să nu te bucuri defel de apa aia, fiindcă lacul nu există, și-o spun eu!

Am zis:

– Jim, să nu pierzi apa din ochi. Și eu am să fiu cu ochii țintă la ea.

– Jim nu pierde din ochi pe ea, Huck, stai liniștit. Jim nu pierde din ochi nici dac-ar vrea.

Am mers cu mare viteză într-acolo, lăsând în urma noastră, ca pe nimic, o grămadă de mile, fără a ne apropia măcar cu un inch de lac. Și deodată, lacul a dispărut iar!

Jim s-a clătinat pe picioare și aproape că s-a prăbușit. Când a început să respire iar, a zis, bolborosind ca un pește pe uscat:

– Domnu' Tom, asta-i *stahie* și să dea Domnu' să nu mai vedem la el. A fost lac și s-a-ntâmplat ceva și a murit și vedem *stahia* ca la om. Deșertu' ăsta-i bântuit, e plin de *stahii*. Of, domnu' Tom, hai plecăm de-aici! Jim mai bine moare decât doarme aici și vine *stahia* și bocește lângă noi și noi dormim și nu vedem pericol.

– Stafie, găgăuță? Nu-i decât aer și căldură și înșelarea noastră, toate amestecate la un loc de fantezia fiecăruia dintre noi. Dacă eu... Ia dă-mi ocheanul!

L-a înșfăcat și s-a uitat țintă spre dreapta.

– Un stol de păsări, a zis el. Se îndreaptă spre apus și zboară ca un roi de albine, în linie, pe lângă drumul

nostru. Au o treabă anume. Se duc după mâncare, ori după apă, ori după amândouă. Să virăm la tribord! Țineți bine cârma! Coborâți cât mai aproape de pământ. Așa. Ușor... Păstrați viteza asta!

Am mai redus din puterea motorului, ca să nu le depășim pe păsări, și ne-am luat după ele. Am zburat cam la un sfert de milă în urma lor, și, după ce ne-am ținut după ele vreo oră și jumătate și ne cam descurajasem, iar setea devenise imposibil de suportat, Tom ne-a zis:

– Unul dintre voi să ia ocheanul și să vadă ce e aia către care se îndreaptă păsările.

Jim s-a uitat primul și s-a prăbușit pe o ladă, ca un om bolnav. Aproape că plângea. Abia mai avu putere să zică:

– E iar acolo, domnu' Tom, e iar acolo și Jim o să moară. Dacă Jim vede *stahie* de trei ori, Jim moare. Jim nu trebuia zburat cu balonu' ăsta niciodat'!

Nu mai voia să se uite într-acolo și vorbele lui mă îngrozeau, căci știam că erau adevărate și că așa stătea treaba cu fantomele. Așadar, nici eu n-am vrut să mă mai uit într-acolo. Amândoi l-am rugat pe Tom să întoarcă și să plecăm în altă parte, dar el nu s-a învoit și a zis că eram niște nătărăi superstițioși și neștiutori.

„O s-o pățească el zilele astea, mi-am zis în gândul meu, că a insultat fantomele. Oricine știe că fantomele sunt rele și răzbunătoare și foarte supărăcioase, așa că nu vor mai răbda vorbele lui la nesfârșit.“

Așa că tăceam toți, eu și Jim de speriați ce eram, iar Tom datorită încordării. Deodată, Tom a oprit balonul și a zis:

– Acum, ridicați-vă și uitați-vă, neghiobilor!

L-am ascultat și am văzut apa chiar sub noi! Limpede, albastră și răcoritoare, adâncă și plină de valuri, din pricina brizei, era cea mai frumoasă priveliște care existase vreodată. Și, în jurul ei, maluri pline de verdeață și flori și copaci mari, umbroși, uniți între ei cu liane. Totul era atât de frumos că-ți venea să strigi de bucurie!

Jim chiar a strigat. Se zbenguia, dansa și se dădea în spectacol, de credeai că își pierduse mințile de bucurie. Eu eram de cart, așa că a trebuit să stau lângă motor, dar Tom și Jim au coborât pe pământ și au băut cam câte un butoi fiecare și mi-au adus și mie multă apă. Multe lucruri bune am gustat la viața mea, dar nimic nu se compara cu apa aceea!

Apoi Tom m-a schimbat din cart și am coborât și eu și am înotat împreună cu Jim. Apoi Jim l-a înlocuit

pe Tom iar eu și Tom ne-am întrecut la fugă și la box și cred că niciodată nu m-am distrat ca atunci, de când mă știu eu pe lume. Nu era prea cald, căci se apropia înserarea, și nici nu aveam prea multe haine pe noi. Hainele sunt bune la școală, în oraș sau la baluri, dar nu au rost acolo unde nu e civilizație ori nu sunt oameni prin jur.

– Vine lei! Aoleo, domnu' Tom, vine lei! Fugi, Huck, altfel mănâncă la tine!

Și ce-am mai fugit! Nu ne-am mai oprit să ne luăm hainele, ci ne-am năpustit să ne cățărăm pe scară, așa cum eram. Dar Jim își pierduse capul – așa cum face el când se sperie – și, în loc să ridice puțin balonul, a pornit motorul la maximum și noi am început să ne bălăbănim prin văzduh, atârnați de scară, până ce și-a mai venit în fire și a văzut ce prostie făcuse. Atunci a oprit balonul, dar a uitat ce să mai facă. Așa că am rămas acolo, la o înălțime de la care lei ne păreau niște cățeluși și ne lăsam duși de vânt.

Dar Tom a urcat repede în nacelă și a început să manevreze motorul și să lase balonul mai jos. Ne-am întors lângă lacul unde animalele se adunaseră ca la o întrunire, și m-am gândit că își pierduse mințile. Atâta timp cât știa că-mi era teamă să urc în mers, de ce mă ducea în mijlocul cetei de lei?

Dar Tom știa ce face. A coborât balonul până ce am ajuns la treizeci ori patruzeci de picioare de suprafața lacului și, când eram chiar în centrul lacului, a oprit motorul și a strigat:

– Sari!

Așa am făcut și am ajuns jos, cu picioarele înainte, și mi s-a părut că străbat o milă până să ajung la fundul lacului. Când am revenit la suprafață, mi-a zis:

– Acum fă pluta pe spate și odihnește-te și prinde iar curaj. După aia voi coborî scara în apă și vei putea să urci la noi, în nacelă.

Așa am și făcut. Ce deștept era Tom! Dacă ar fi încercat să coboare balonul în altă parte, fiarele acelea s-ar fi ținut după noi și, până am fi ajuns într-un loc sigur, probabil că nu m-aș mai fi putut ține și aș fi căzut jos.

În vremea asta, leii ne umblau prin haine, încercând să și le împartă astfel încât să capete fiecare câte ceva. Dar nu s-au înțeles, căci unii au vrut să ia mai mult decât li se cuvenea. Așa că s-a pornit o luptă între ei cum nu s-a mai văzut. Cred că erau vreo cincizeci, toți încăierăți, mârâind unul la altul, scoțând răgete, mușcându-se și sfâșiindu-se, cu picioarele și cozile în aer, încât nu mai puteai spune care a cui era,

iar în jur se vedea doar nisip și blănuri. La sfârșit, câțiva muriseră, alții șchiopătau ori stăteau întinși pe câmpul de luptă, lingându-și rănilor. Unii se uitau la noi, invitându-ne să coborâm, ca să ne distrăm împreună, dar nouă nici nu ne trecea prin cap una ca asta.

Cât despre haine, ele nu mai existau. Animalele înghițiseră totul. Probabil că măruntaiele lor nu se împăcau prea bine cu acest soi de mâncare plină de nasturi de alamă, cu buzunarele pline de bricege, tutun, cuie, cretă, pietricele, cârlige pentru pescuit și tot felul de alte lucruri. Cred că fiarelor nu le-a priit prea mult prada din ziua aceea. Însă mie nu-mi păsa. Ceea ce mă supăra cel mai tare era că trebuia să purtăm hainele profesorului, care avea o garderobă destul de bogată, dar care nu era potrivită pentru noi. Jim și-a asumat rolul de croitor și ne-a făcut fiecăruia câte un rând de haine pe măsură.

IX

TOM ȚINE UN DISCURS DESPRE DEȘERT

Cu toate că fiarele nu plecaseră din jurul lacului, ne-am gândit să coborâm un minut dintr-un anume motiv. Cea mai mare parte a proviziilor făcute de profesor era formată din conserve, o chestie nouă, de curând inventată de un individ isteț. Restul hranei fusese proaspătă, dar se stricase din pricina căldurii. Așa că ne-am gândit să vedem dacă nu puteam pescui ceva, mai ales că lacul se întindea la picioarele noastre. Mai eram curioși să vedem dacă friptura din carne de leu se putea compara cu cea de vacă din Missouri.

Am lăsat jos scara și am coborât balonul până ce am ajuns la o distanță convenabilă de pământ. Apoi am coborât o funie cu un laț la capăt și am prins în ea un

leu mort, unul destul de mic, ca să-l putem ridica, apoi încă unul, care părea a fi pui. A trebuit să-i ținem la distanță pe ceilalți cu un pistol, ca să nu se bage în afacerea noastră și să ne încurce.

Am tăiat din fiecare câte o porție și le-am păstrat pieile, iar restul l-am aruncat. Apoi am pus momeală în câteva dintre cârligele pentru pescuit ale profesorului, le-am aruncat în apa lacului și ne-am pus pe așteptat. Balonul plutea deasupra lacului, la mică distanță de apă. Am reușit să prindem o mulțime de pești tare frumoși. Masa din seara aceea a fost cea mai bună pe care o avusesem vreodată și se compunea din friptură de leu, pește prăjit și turte calde. Nu cred că există ceva mai bun de-atât.

La sfârșit, am mâncat și câteva fructe pe care le luaserăm din vârful unui copac grozav de înalt. Era foarte subțire și nu avea nicio ramură de la rădăcină până la vârf, unde își desfăcea coroana deasă, ca un ștergător de praf cu pene. Copacul era un palmier, mai mult ca sigur. Oricine a văzut un palmier în poze, îl recunoaște de la prima vedere. Am căutat și nuci de cocos în palmierul acela, dar n-am găsit niciuna. Erau numai ciorchini cu boabe mari ca niște struguri crescuți peste măsură, iar Tom a spus că erau curmale, pentru că

semănau cu cele descrise în „O mie și una de nopți“. Nu știam dacă nu erau otrăvitoare, așa că am stat o vreme să vedem dacă le mănâncă păsările ori nu. Le-au mâncat. Așa am făcut și noi, iar fructele s-au dovedit delicioase.

În vremea asta, păsări uriașe au început să vină și să se așeze pe animalele moarte. Erau niște făpturi îndrăznețe, căci rupeau bucăți dintr-un cadavru din care se înfrupta și un leu viu. Dacă fiara încerca să alunge pasărea, nă avea niciun spor, fiindcă aceasta se întorcea de îndată ce leul era ocupat din nou cu mâncarea.

Păsările uriașe veneau de pretutindeni, din toate părțile cerului. Le puteai vedea cu ocheanul încă de când se găseau prea departe ca să le privim cu ochiul liber. Tom zicea că păsările nu sunt atrase acolo de mirosul cărnii, ci fiindcă vedeau prada. Of, de ce nu aveam și noi asemenea ochi! Tom zicea că, de la o distanță de cinci mile, niște lei morți nu păreau mai mari decât unghia unui om și că nu putea pricepe cum distingeau păsările un lucru atât de mic de la asemenea depărtare.

Era ciudat și nefiresc să vezi cum un leu mânca un alt leu și ne-am gândit că, poate, nu erau rude. Dar Jim ne-a spus că lucrul acela nu conta. Zicea că o scroafă

își mănâncă puii, ca și păianjenul, și credea că leul putea fi la fel de lipsit de principii, deși nu chiar ca porcii și păianjenii. Nu credea că un leu și-ar fi mâncat propriul tată, dacă ar fi știut care era acela, însă era de părere că și-ar fi sfâșiat cumnatul ori soacra, dacă ar fi fost foarte flămând. Numai că nu conta prea mult ce credea Jim. Poți presupune ce vrei, dar nu poți demonstra nimic dacă nu te bazezi pe fapte. Așa că ne-am văzut de alte treburi.

În general, nopțile se dovediseră destul de liniștite în deșert. De astă dată însă, am auzit muzică. Multe alte animale au venit să mănânce. Unele lătrau și Tom ne-a spus că sunt șacali. Despre altele, niște animale gheboase, zicea că sunt hiene. Toate la un loc au făcut zarvă întreaga noapte. La lumina lunii, am văzut o imagine cu totul diferită de cele de până atunci. Ne legaserăm cu o frânghie de vârful unui copac și n-am mai făcut de cart, ci am dormit cu toții. Eu m-am sculat de vreo două sau trei ori să mă uit jos, la animale, și să le ascult zgomotul. Era ca și cum ai avea locul de onoare la menajeria unui circ; până atunci nu mai avusesem asemenea prilej și mi se părea o mare prostie să nu profit de ocazie. Nu cred că voi avea altă dată un noroc precum ăla.

În zori, ne-am apucat iar de pescuit, apoi am lenevit toată ziua la umbra deasă de pe insulă, făcând de pază cu schimbul, ca nu cumva să vină vreun animal și să mănânce „eronauții“. Trebuia să plecăm în ziua următoare, dar n-am putut, într-atât de minunat era locul acela.

După încă o zi, ne-am înălțat și am pornit către est. Înainte de asta, priviserăm mult lacul acela, care nu era decât o așchie în deșert, și parcă spusese rămas-bun unui prieten pe care nu aveam să-l mai vedem vreodată.

Jim căzuse pe gânduri. În cele din urmă, zise:

– Domnu’ Tom, Jim crede că noi e la marginea deșertului acuma.

– De ce crezi asta?

– Ei bine, nu-i greu de priceput de ce. Doar știi de câtă vreme navigăm peste el. Nisipul trebuie să fie pe sfârșite. Chiar mă mir că încă nu i-am dat de capăt.

– Prostii! Există încă destul nisip, nu-ți face griji.

– Nu fac griji, domnu’ Tom, numa’ că mă mir că-i atât. Domnu’ Dumnezeu a dat nisip cât a vrut, da’ n-a făcut risipă. Deșertu’ ăsta-i destul de mare acum, și nu poți întinde la el, că ar fi pierdere de nisip.

– Of, Dumnezeule! De-abia am început să traversăm deșertul. Statele Unite sunt o țară destul de mare. Nu-i așa, Huck?

– Da, am zis eu, cred că nu-i alta mai mare.

– Ei, bine, spuse el, deșertul ăsta cam are forma Statelor Unite și, dacă l-ai suprapune peste țara noastră, ar acoperi-o toată, cât vezi cu ochii, ca o pătură. Ar rămâne un colț în afară, mai sus de Maine și mai la nord-vest. Și Florida ar rămâne în afară, ca o coadă de broască țestoasă, în rest, totul ar fi sub nisip. Acu' doi sau trei ani am luat California de la mexicani, așa că și partea aceea de coastă de la Pacific este azi a noastră; dacă suprapui Sahara astfel încât marginea ei să fie chiar pe malul Pacificului, ar acoperi Statele Unite în întregime, ba chiar ar trece de New York și ar intra în Atlantic, pe o distanță de vreo șase sute de mile.

– Dumnezeu! De unde știi tu toate astea, Tom Sawyer? am zis.

– Din cărți, Huck, din cărțile pe care le-am studiat eu însumi, chiar aici. Le poți vedea și singur. De la New York la Pacific sunt 2 600 mile. De la un capăt al Saharei la celălalt sunt 3 200 mile. Statele Unite au o suprafață de 3 600 000 mile pătrate, iar deșertul acesta – 4 162 000, astfel că ar putea acoperi țara noastră până la ultima palmă de pământ și ți-ar rămâne încă destul ca să faci același lucru, în continuare, cu Anglia, Scoția, Irlanda, Franța, Danemarca și toată Germania. Da,

dom'le, ai putea ascunde sub nisip toate țările astea, încât să nu se mai vadă, și încă ți-ar rămâne o suprafață de 2 000 mile pătrate din Sahara.

– Ei, bine, i-am zis, m-ai doborât. Asta arată, Tom, că Dumnezeu a muncit la fel de mult să facă Sahara ca atunci când a creat Statele Unite și toate celelalte țări la un loc.

– Huck, nu judeci când vorbești. Jim crede că pustiu' n-a fost făcut deloc. Ia uite-n jur! Privește la el. La ce e bun deșertu' ăsta? Nu-i bun de nimic. Nici nu poți folosești pe el. Nu-i așa, Huck?

– Da, așa cred și eu.

– Nu-i așa, domnu' Tom?

– Ba da. Continuă.

– Dacă un lucru nu bun, e făcut degeaba, nu?

– Da.

– Asta e! Face Domnu' Dumnezeu lucruri degeaba? Răspunde tu la asta.

– Ei, bine, nu. Nu face.

– Atunci de ce făcut Dumnezeu deșertu'?

– Dar tu ce crezi? Cum s-a întâmplat de l-a făcut?

– Domnu' Tom, Jim crede că-i ca atunci când faci o casă. Totdeauna rămâne resturi și mizerie. Atunci, ce faci cu ele? Le arunci și le îngrămădești pe maidan.

Asta crede Jim: că Dumnezeu a făcut Sahara din resturi și mizerie.

Mi-am zis că era un argument destul de solid și mi s-a părut cel mai bun pe care-l clocise vreodată mintea lui Jim. Așa a considerat și Tom, dar a adăugat că necazul cu argumentele e că sunt simple teorii, iar acestea nu demonstrează nimic. Te lasă doar să te odihnești o vreme la umbra lor, după ce te-ai chinuit să pricepi ceva și n-ai reușit să înțelegi mare lucru. Și a mai spus:

– Mai e un necaz cu teoriile. Totdeauna au câte un punct slab și îl găsești, dacă le cercetezi cu atenție. Așa se întâmplă și cu cea a lui Jim. Uitați-vă câte miliarde de stele există. Cum s-a întâmplat că a fost destul material încât să ajungă pentru toate? Cum de n-a rămas nicio grămadă de nisip, acolo sus, nefolosită?

Dar Jim nu s-a lăsat convins și a zis:

– Da' Calea Laptelui? Asta vrea Jim știe: ce e Calea Laptelui? Acu' să te văd, domnu' Tom.

După părerea mea, asta era o întrebare încuietore. Era însă doar părerea mea, și la fel cred și acum, dar alții pot gândi altfel. Numai că pe Tom întrebarea l-a pus în încurcătură. N-a putut să dea niciun răspuns. Avea o privire rătăcită, precum cineva care fusese

împuşcat, pe la spate, cu o mână de cuie. A spus doar că, decât să discute cu oameni ca mine şi Jim, mai bine ar face-o cu o pisică de mare. Dar oricine poate zice aşa ceva şi chiar am observat că astfel procedează cei mai mulţi oameni când se află în încurcătură. Iar Tom Sawyer se săturase de subiectul acela.

Aşa că am discutat iarăşi despre dimensiunile deşertului şi l-am comparat cu diferite lucruri, astfel că ni se părea mai valoros şi mai mare şi mai întins, cu cât îl cercetam mai atent. Astfel, jonglând cu cifrele, Tom a aflat, treptat, că era la fel de mare ca Imperiul Chinei. Apoi ne-a arătat acel imperiu pe o hartă şi locul pe care-l avea în lume. Ei, bine, acesta era un lucru minunat, la care te puteai gândi multă vreme.

– Am auzit de multe ori vorbindu-se de deşertul ăsta, dar nu mi-am dat seama înainte cât de important este, am zis eu.

– Important! răspunse Tom. Sahara să fie importantă! Aşa îşi închipuie unii oameni. Dacă un lucru e mare, ei cred că este şi important. Atât îi duce mintea. Nu îi impresionează altceva decât mărimea. Ei, bine, uitaţi-vă la Anglia. E cea mai importantă ţară din lume şi, cu toate astea, ar încăpea într-unul dintre buzunarele Chinei, şi apoi îţi va lua o grămadă de timp ca să o

regăsești pe hartă, dacă ai iar nevoie de ea. Priviți acum și Rusia. Se întinde peste tot și n-are mai multă importanță în lume decât Rhode Island, și nu valorează poate nici cât jumătate din aceasta.

Deodată, am zărit în depărtare un deal micuț, ridicându-se, parcă, la marginea lumii. Tom a pus mâna pe ochelari, a privit dealul și a zis:

– Asta e! Asta căutam... Dacă nu greșesc, este dealul la care dervişul l-a dus pe cămilar și i-a arătat toate comorile lumii.

Așa că am început să ne holbăm la el, iar Tom s-a apucat să ne istorisească o poveste din „O mie și una de nopți“.

X

DEALUL COMORILOR

Și Tom își începu povestea astfel:

Un derviş mergea șontâc-șontâc prin deșert, pe jos, într-o zi foarte călduroasă. Venea de departe și era flămând și foarte obosit. Deodată, întâlnește un om călare pe o cămilă, ducând după el încă nouăzeci și nouă de astfel de animale. Dervişul s-a îndreptat către caravană și a cerut pomană cămilarului. Acesta i-a răspuns că nu are ce să-i dea. Dervişul l-a întrebat:

– Dar nu-s cămilele dumitale?

– Ba da.

– Ești dator la cineva?

– Eu? Nu!

– Ei, bine, un om care are o sută de cămile, și nu-i dator cuiva, e un om bogat. Nu bogat, ci chiar foarte bogat. Nu-i așa?

Călărețul a confirmat că așa era. Atunci dervişul a continuat:

– Allah (binecuvântat fie-i numele!), în marea lui înțelepciune, te-a făcut bogat, iar pe mine sărac. Dar El a vrut ca oamenii bogați să-i ajute pe cei săraci, iar tu te-ai întors cu spatele la mine, fratele tău, atunci când ți-am cerut ajutorul, iar El va ține minte asta și vei avea de pierdut.

Cuvintele dervişului l-au făcut pe cămilar să se teamă, dar, fiindcă era foarte zgârcit și lacom, nu dădea nimănui nimic. Așa că a început să se plângă și să se vaite, spunând că erau vremuri grele și, deși dusesse o încărcătură mare până la Bassra și căpătase bani buni pentru transport, se întorcea de acolo fără alte mărfuri, așa că nu câștiga mare lucru din acea călătorie. Atunci dervişul i-a zis:

– Bine, văd că nu te temi de Allah. De data asta ai greșit și ai pierdut ocazia să te îmbogățești cu adevărat.

Apoi i-a întors spatele și a plecat mai departe, călcând cu greu.

Cămilarul a vrut să afle ce ocazie pierduse, gândindu-se că poate mai era rost să câștige niște bani de acolo. Așa că a fugit după el și l-a rugat mult să-i

arate ce pierduse. Dervişul s-a înduplecat în cele din urmă şi i-a zis:

– Vezi dealul de colo? Ei, bine, în el sunt îngropate toate comorile pământului şi eu căutam un om cu inimă bună şi nobilă, generos, căci, dacă l-aş fi găsit, i-aş fi pus o alifie pe ochi şi el ar fi văzut comorile din deal şi le-ar fi scos la lumină.

Călăreţul s-a schimbat la faţă. A plâns; s-a rugat, a descălecat, şi a căzut în genunchi, şi a zis că el era omul căutat şi că putea aduce mărturie spusele a o mie de oameni că aşa era.

– Atunci e bine, îi spuse dervişul. Dacă vei încărca cu bogăţii o sută de cămile, îmi vei da mie jumătate dintre ele?

Celălalt era aşa de bucuros, că nu se putu stăpâni şi zise:

– Aşa va fi!

Astfel că şi-au dat mâinile şi au încheiat târgul. Dervişul a scos o cutiuţă şi i-a uns cămilarului ochiul drept; atunci dealul s-a deschis şi omul a intrat primul acolo. Înăuntru se găseau mormane de aur şi bijuterii, care străluceau de parcă toate stelele din cer căzuseră pe pământ.

Împreună cu dervişul, a încărcat atâtea comori pe cămile, încât bieteile animale de-abia mai puteau merge. Apoi şi-au luat rămas-bun, fiecare plecând cu cele cincizeci de cămile ale sale. Dar, foarte repede după aceea, cămilarul s-a întors, l-a ajuns din urmă pe derviş şi i-a spus:

– Cum tu nu trăieşti printre oameni, n-ai nevoie de bogăţiile pe care le-ai luat. Nu vrei să fii bun şi să-mi dai mie zece dintre cămilele tale?

– Fie, i-a răspuns dervişul. Ce spui tu este adevărat.

I-a dat cele zece cămile, apoi s-au despărţit şi dervişul a plecat mai departe cu cele patruzeci ale sale.

Curând însă, cămilarul a venit iar la el şi s-a plâns şi s-a milogit să-i mai dea zece cămile, spunându-i că treizeci, încărcate cu bogăţii, erau destule pentru un om care trăia foarte simplu şi care nu avea casă, ci locuia pe unde apuca. Şi dervişul i-a mai dat zece cămile.

Dar omul cel lacom nu s-a mulţumit nici cu atât. Veni iar şi iar, până ce dervişul i-a înapoiat toate animalele de povară, şi cămilarul avea, din nou, o sută. Atunci a fost atât de mulţumit, încât i-a promis dervişului că nu-l va uita cât va trăi, căci nimeni nu mai fusese atât de bun cu el până atunci. Apoi şi-au strâns

mâinile, și-au luat rămas-bun, s-au despărțit și fiecare a plecat pe drumul lui.

Dar n-a trecut mult și stăpânul cămilelor își aminti de cutiuța cu alifie. Se repezi pe urmele dervişului și, ajungându-l, îi ceru să-l ungă cu alifie și pe celălalt ochi.

– De ce? l-a întrebat acesta.

– Ei, știi tu, i-a zis cămilarul.

– Ce să știu?

– Nu mă poți păcăli! i-a spus omul cel lacom. Vrei să ascunzi ceva de mine și știi asta foarte bine. Cred că, dacă-mi vei unge și celălalt ochi cu alifia fermecată, voi vedea alte lucruri, mai valoroase. Hai, te rog, fă-mi hatârul ăsta.

Dervişul îi zise:

– N-am ascuns nimic de tine. Vreau să-ți spun, însă, ce vei păți dacă-ți voi unge și celălalt ochi. Nu vei mai vedea vreodată. Vei rămâne orb tot restul zilelor tale.

Dar nemernicul n-a vrut să-l creadă. S-a rugat și iar s-a rugat că, până la urmă, dervişul a deschis cutia și i-a spus să se ungă singur, dacă într-adevăr vrea. Așa că omul n-a stat pe gânduri. Cum și-a pus alifia pe ochi, a orbit pe loc.

Atunci dervişul a râs de el şi l-a batjocorit. Apoi i-a mai zis:

– Rămas-bun! Un orb n-are nevoie de comorile astea.

Şi a plecat cu cele o sută de cămile. Iar celălalt a rămas să rătăcească pe acolo, sărman şi mizerabil, lipsit de prieteni, câte zile mai avea de trăit.

Când povestea se sfârşi, Jim spuse că ar fi pariat că aceea a fost o lecţie pentru el.

– Da, a confirmat Tom, şi asemenea lecţii primesc mulţi, însă nu poţi ţine seama de ele, fiindcă lucrurile se petrec mereu altfel. Când Hen Scovil a căzut prin horn şi şi-a rupt spinarea, rămânând invalid pe viaţă, toţi au zis că aceea a fost o lecţie pentru el. Ce fel de lecţie? Cum să mai folosească el cele învăţate? Nu s-a mai putut urca pe hornuri şi nu mai avea altă spinare de rupt.

– La fel stă treaba, domnu' Tom, cu lucrurile învăţate din experienţă. Cartea Sfântă zice că cine s-a ars cu ciorba, suflă şi-n iaurt.

– Bine, nu neg că asemenea întâmplare poate fi o lecţie, dacă se repetă măcar încă o dată. Multe asemenea fapte pot educa o persoană, cum zice unchiul Abner. Dar există patruzeci de milioane dintre cei de alt

fel, cei cărora nu li se întâmplă de două ori același lucru, pentru care lecția nu are nicio valoare și nu este mai educativă decât vărsatul de vânt. Când te-ai îmbolnăvit de așa ceva, degeaba mai afli că te poți vaccina, că nu te mai vindecă. Pe de altă parte, unchiul Abner crede că, acela care a luat o dată taurul de coadă, a învățat de șaizeci ori șaptezeci de ori mai mult decât cineva care nu l-a luat. Zice că, dacă vrei să duci o pisică acasă, trăgând-o de coadă, vei învăța foarte multe lucruri folositoare. Dar îți spun, Jim, că unchiul Abner nu-i apreciază pe cei care vor să învețe câte ceva din tot ce se întâmplă, chiar dacă...

Dar Jim adormise. Tom păru cam rușinat, fiindcă știți că nimeni nu se simte bine când vorbește foarte subtil și crede că e admirat de altcineva, iar persoana respectivă doarme de fapt. Dar, cu cât cineva vorbește mai subtil, cu atât e mai sigur că ascultătorii vor adormi, și nu este greșeala nimănui în mod special. Atât vorbitorul, cât și ascultătorii ar trebui blamați pentru asta în egală măsură.

Jim începuse să sforăie. La început, mai încet și mai smiorcăit, apoi tot mai tare. Urmară vreo șase sforăituri oribile, așa cum face apa atunci când se scurge prin gaura unei căzi de baie. Urmară un acces de

tuse și alte sforăituri, cum face vaca atunci când se sufocă. Și, când credeam că reprezentația ajunsese la punctul culminant, încât putea deștepta pe cineva din casa vecină, care luase niște somnifere cu laudanum, am văzut că el însuși nu se trezea, chiar dacă făcea acel zgomot teribil. Țsta este unul dintre lucrurile ce mi se par cele mai curioase. Dar dacă aprinzi un chibrit pentru a da foc unei lumânări, zgomotul făcut de frecarea bățului pe cutie îl trezește. Aș fi vrut să aflu ce provoacă asemenea fenomene, dar se pare că nu avem cum.

Sforăitul lui Jim dăduse alarma în întregul deșert și scotea animalele din vizuini pe o rază de multe mii de ani în jurul nostru, ca să vadă ce se întâmplă. Nimeni nu se afla mai aproape de acel zgomot înfiorător decât el însuși, dar se pare că nu-l deranja așa ceva. Am tipat la el și am răcnit, dar fără folos. Cum s-a auzit un zgomot cu care nu era obișnuit, chiar unul foarte slab, s-a trezit de îndată. Nu, dom'le, m-am gândit de multe ori la acest fenomen, ca și Tom, de altfel, dar nu e chip să pricep de ce unul care sforăie nu se poate auzi el însuși sforăind.

Trezit brusc din somn, Jim ne zise că nu adormise doar închisese ochii, ca să audă mai bine, iar Tom își

răspunse că nu-l acuză nimeni. Asta l-a făcut să pară ca și cum ar fi dorit să nu fi zis nimic. Cred că voia să schimbe cât mai repede subiectul, pentru că începu să-l înjure pe stăpânul cămilelor, așa cum face cineva când a fost prins cu mâța în sac și vrea să iasă din încurcătură. Deci, îl înjura de zor pe cămilar, iar eu eram de aceeași părere cu el. Jim îl lăuda pe derviş cât putea de mult, și iar a trebuit să fiu de aceeași părere cu el. Dar Tom zise:

– Eu nu sunt așa de sigur de lucrul acesta. Spui că dervișul a fost atât de bun și de generos, dar eu nu prea cred asta. Dacă era generos, de ce nu s-a dus singur la comoară, nu a luat cât a putut căra și nu a plecat de acolo mulțumit? Nu, dom'le, el a vrut să-l înșele pe cel cu o sută de cămile. A vrut să plece de acolo cu cât mai mult din comoară.

– Da' domnu' Tom, el voia împartă frățește comoara cu celălalt. A cerut doar cincizeci de cămile.

– Pentru că își făcuse planul cum să pună, treptat, mâna pe toate.

– Domnu' Tom, da' i-a zis omului că alifia o să-l orbească.

– Da, fiindcă știa cu cine avea de-a face. Era exact felul de om pe care-l căuta, adică unul care nu crede în

cuvântul altuia și în cinstea cuiva, pentru că el însuși nu avea așa ceva. Eu cred că sunt mulți ca dervişul acela. Păcălesc multă lume, în dreapta și în stânga lor, totdeauna dând impresia că victima lor se păcălește singură. Nu se abat niciodată de la litera legii și nu ai cum să pui mâna pe ei. Nu ei pun alifia pe ochi, nu, fiindcă ar păcătui. În schimb, știu cum să te facă să te ungi singur cu ea, ca să te orbești singur. Părerea mea este că dervişul și stăpânul cămilelor formau o pereche, adică un răufăcător subtil, deștept, și un ignorant, un prost și un necioplit, dar amândoi niște nemernici.

– Domnu' Tom, crezi că există acu' în lume asemenea alifie?

– Unchiul Abner zice că mai există. Spune că o au cei din New York și o pun pe ochii celor de la țară, și le arată toate căile ferate din lume, și pătrund pe terenurile lor și pun mâna pe acestea. Apoi le freacă și celălalt ochi cu alifie, își iau rămas-bun și îi gonesc de acolo cu căile lor ferate. Iată, acum, dealul comorii. Să coborâm!

Am aterizat, dar nu mi s-a părut pe atât de interesant pe cât mă așteptasem, fiindcă n-am găsit niciun loc pe unde să pătrundem înăuntru și să punem mâna pe vreo comoară. Totuși, era destul de interesant să vezi

chiar dealul pe care se petrecuse un lucru atât de uimitor. Jim a zis că n-ar fi vrut să piardă o asemenea ocazie nici pentru trei dolari, iar eu gândeam la fel.

Pentru mine și Jim, un lucru la fel de uimitor era cum reușise Tom să ajungă într-un astfel de ținut ciudat și să meargă drept către un delușor ca acela, nu la unul asemănător cu el, neavând la îndemână decât ceea ce învățase și istețimea lui firească. Am vorbit mult împreună despre asta, dar n-am reușit să pricepem cum izbutise așa ceva. Avea o minte ascuțită, cum nu mai văzusem alta, și nu-i lipsea decât ocazia de a deveni la fel de faimos precum Căpitanul Kidd ori George Washington. Pariez că ar fi fost nevoie de o grămadă de asemenea indivizi ca să găsească dealul, cu toate bogățiile sale, dar pentru Tom Sawyer fusese un fleac. El traversase Sahara și pusese degetul pe acesta la fel de ușor cum ai putea scoate un negru dintr-un grup de îngeri.

În apropiere, am găsit o baltă cu apă sărată și am luat multă sare de pe lângă mal, pe care am pus-o pe pieile de lei și de tigri, astfel ca acestea să nu se strice până ce Jim avea să le tăbăcească.

XI

FURTUNA DE NISIP

Am mers la întâmplare o zi sau două și, chiar atunci când luna atingea solul în cealaltă parte a deșertului, am văzut o înșiruire de mici siluete negre mișcându-se pe fondul argintiu al discului ei uriaș. Puteam să le văd la fel de clar ca și cum ar fi fost desenate pe lună cu tuș. Era o altă caravană. Am redus din viteză și ne-am luat după ea, doar ca să fim în apropierea unor oameni, deși nu aveam același drum. Oamenii și animalele caravanei făceau mult zgomot. În dimineața următoare, soarele a început să strălucească peste deșert și să arunce umbrele lungi ale cămilelor peste nisipul auriu, precum o mie de flamingo, mergând în șir, unul după celălalt. Era o priveliște nemaipomenită! Nu ne-am apropiat prea mult

de oamenii aceia, fiindcă acum știam că, dacă am fi făcut-o, am fi speriat cămilele și am fi întrerupt mersul caravanei. Era cea mai veselă imagine pe care am văzut-o vreodată, căci toți călătorii aveau straie bogate și minunat împodobite. Câțiva, care păreau a fi conducătorii, călăreau pe dromaderi – niște cămile cu o singură cocoasă, pe care acum le vedeam pentru prima dată. Primul dintre aceste animale era foarte înalt și parcă avea picioroange. Când mergea, omul care-l călărea se zguduia puternic și pariez că și mațele din burtă i se întorceau pe dos, dar dromaderii mergeau mult mai iute decât cămilele cu două cocoase.

În timpul amiezii, caravana s-a oprit și oamenii au ridicat tabăra, unde s-au odihnit – oameni și animale – până ce soarele s-a îndreptat către apus. Mai întâi, acesta a căpătat o culoare arămie, apoi roșiatică, pentru ca în final să devină sângerie. Aerul era extraordinar de fierbinte. Curând, tot cerul s-a întunecat spre apus, acoperindu-se de nori și ceață. Era o priveliște înspăimântătoare. Parcă vedeam totul prin niște ochelari cu lentile roșii. Ne-am uitat în jos și am văzut că toți oamenii din caravană erau foarte agitați, repezindu-se încoace și încolo, alergând în jurul animalelor, sub imboldul unei spaime ieșite din comun. Deodată, s-au

lăsat jos și, stând lipiți de pământ, au încetat să se mai miște.

Curând după aceea, am zărit venind ceva ca un zid imens, care se înălța de la pământ până la cer și ascundea soarele. Zidul acela ciudat se apropia cu mare viteză. Apoi am simțit o adiere ușoară, care s-a transformat iute într-un vânt puternic. Fire de nisip ne biciuiau fețele și ne înțepau. Tom a strigat:

— E o furtună de nisip! Întoarceți-vă cu spatele la ea!

Așa am făcut. După un minut, s-a pornit uraganul, iar nisipul ne lovea de parcă cineva îl arunca folosind o lopată. Aerul era atât de încărcat, că nu mai puteam vedea nimic. După cinci minute, nacela era plină cu nisip, iar noi stăteam pe lăzi, îngropați până la bărbie, doar cu capetele rămase afară. De abia mai puteam respira.

Apoi furtuna a mai slăbit în intensitate. Am văzut că peretele uriaș a plecat mai departe, să rătăcească prin deșert. Imaginea lui te înfiora, v-o spun sincer. Am ieșit din nisip și ne-am uitat în jos. În locul unde se găsisese mai înainte caravana nu se mai afla decât un ocean de nisip, lipsit de viață. Oamenii și animalele pieriseră și fuseseră îngropați, la o adâncime de cel puțin zece

picioare sub stratul ucigaş. Tom era de părere că aveau să treacă, poate, ani mulţi până ce vântul izbutea să-i dezgroape iar. Până atunci, prietenii lor nu aveau cum să ştie ce se petrecuse cu caravana.

— Acum am aflat ce li s-a întâmplat celor de la care am luat sabia şi pistoalele, zise el în încheiere.

Da, dom'le, aşa stăteau lucrurile. Acum era clar ca lumina zilei. Oamenii fuseseră îngropaţi de furtuna de nisip şi animalele sălbatice nu putuseră ajunge la ei. Vântul nu-i dezgropase până ce nu li se uscaseră pielea şi nu mai erau buni de mâncat. Ne păruse tare rău de ei atunci şi deplânseserăm moartea bieţilor oameni, dar pieirea celeilalte caravane, chiar sub ochii noştri, ne-a afectat şi mai mult. Vedeţi, pe ceilalţi nu-i cunoscuserăm deloc, exceptându-l, poate, pe omul care avusese grijă de fată, dar lucrurile stăteau altfel cu cei din ultima caravană. Pe aceştia îi însoţiserăm întreaga noapte şi aproape toată ziua următoare, şi ne consideram oarecum prieteni cu ei. Cred că nu există o cale mai bună de a afla dacă eşti prieten cu cineva decât să călătoreşti alături de persoana respectivă. Aşa se întâmplase şi cu oamenii din acea caravană. Ne plăcuseră de la început şi ne apropiaserăm de ei în timpul drumului parcurs

împreună. Cu cât ne aflam mai mult alături de ei, cu atât ne plăceau mai mult și ne bucuram să-i însoțim. Pe unii dintre ei ajunseserăm să-i cunoaștem atât de bine că le spuneam pe nume, când vorbeam despre ei. Desigur că nu erau numele lor adevărate, ci doar cele date de noi. Existau domnul Alexander Robinson și domnișoara Adeline Robinson, colonelul Jacob McDougal și domnișoara Harryet McDougal, judecătorul Jeremiah Butler și tânărul Bushrod Butler. Ei erau călătorii cei mai importanți, care purtau turbane mari și haine frumoase și bogat împodobite, ca ale marilor emiri și sultani. După un timp, în care ajunseserăm să-i cunoaștem mai bine, relațiile deveniseră mult mai familiare și îi numeam simplu: Alex, Addy, Jake, Hattie, Jerry sau Buck.

Știți că, dacă stai alături de oameni la bine și la rău, ții din ce în ce mai mult la ei. Deci, nici aceștia nu ne mai erau indiferenți, la fel ca majoritatea călătorilor. Deveniseră prietenii noștri, ne obișnuiserăm cu ei și participam, de la distanță, la tot ce se întâmpla acolo, jos, iar caravana putea conta pe noi oricând.

Când poposeau undeva, ne opream și noi, chiar deasupra lor, la o mie sau o mie două sute de picioare

înălțime. Când mâncau ei, mâncam și noi și ne simțeam ca și cum am fi stat la aceeași masă. Când au sărbătorit o nuntă, în noaptea în care Buck și Addy s-au căsătorit, ne-am îmbrăcat și noi în cele mai bune haine ale profesorului. Când ei dănuiau, jucam și noi acolo, sus.

Dar necazul și durerea îi apropie cel mai mult pe oameni. Asta am priceput-o în timpul înmormântării. Funeraliile au avut loc într-o dimineață. Nu-l cunoscuserăm prea bine pe răposat, dar asta nu conta. Făcuse parte din caravană și asta era de-ajuns. Nimeni nu-l plânsese mai sincer decât noi, deși ne găseam la o mie o sută de picioare înălțime.

Da, despărțirea de acești oameni era mult mai amară decât despărțirea de călătorii primei caravane, care ne fuseseră total necunoscuți și care muriseră, oricum, demult. Pe unii îi cunoscuserăm în timpul vieții, și îi îndrăgiserăm, și pieriseră în vreme ce ne uitam la ei, lăsându-ne singuri și fără prieteni în mijlocul deșertului uriaș, ceea ce ne îndurerase cumplit. Am luat hotărârea să nu ne mai facem alți prieteni în timpul călătoriei, dacă urma să-i pierdem în același fel.

Nu puteam să nu vorbim despre oamenii caravanei și despre zilele în care aceștia trăiau și ne simțeam atât

de bine împreună. Văzuserăm șirul lor mărșăluind și sulitele lor cu vârfuri strălucitoare, dromaderii și cămilele cu două cocoase mișcându-se greoi, nunta și înmormântarea. Cel mai adesea îi privisem rugându-se, căci nu renunțau la asta pentru nimic în lume. Când se auzea chemarea muezinului, de câteva ori pe zi, se opreau acolo unde se găseau, se așezau cu fața către răsărit, își dădeau capetele pe spate, își întindeau brațele și își începeau rugăciunile. De patru sau cinci ori se așezau în genunchi și atingeau nisipul cu frunțile.

Totuși, nu ne făcea bine să continuăm discuțiile despre ei ca și când ar fi fost încă vii, fiindcă acest lucru ne provoca o mare suferință. Jim dorea să trăiască cât mai ferit de păcate, așa încât să se întâlnească iar cu ei, într-o lume mai bună. Tom a tăcut și nu i-a spus că erau mahomedani. Nu avea rost să-l dezamăgim, fiindcă și așa era destul de trist.

Când ne-am trezit, în dimineața următoare, Jim era ceva mai vesel. Dormise foarte bine, căci nisipul constituie patul cel mai confortabil care există în lume și nu înțeleg de ce oamenii nu folosesc mereu așa ceva. În plus, pentru noi era și un balast foarte bun. Niciodată balonul nu fusese atât de stabil ca după furtună.

Tom era de părere că aveam vreo douăzeci de tone la bord și se întreba ce era mai bine de făcut. Nisipul era foarte fin și nu avea rost să-l aruncăm. Jim zise:

– Domnu’ Tom, nu putem duce acasă nisip, să vindem la el? Cât facem până acasă?

– Depinde de drumul pe care vom merge.

– Nisipul se vinde cu un sfert de dolar tona și noi avem vreo douăzeci, nu? Cât am câștiga? am întrebat eu.

– Cinci dolari, îmi răspunse Tom.

– Dumnezeu! Hai plecăm iute acasă, domnu’ Tom. Am câștiga peste un dolar jumate fiecare, nu?

– Așa e.

– Niciodată Jim nu câștigat bani așa ușor. Dar nisip ăsta picat din cer, nu chinuit noi încărcat. Hai plecăm iute, domnu’ Tom!

Dar Tom se gândea și calcula cu mare atenție. Era atât de cufundat în socotelile sale, încât nici nu-l auzi pe Jim. Curând, ne zise:

– Cinci dolari numai? Ascultați aici, nisipul ăsta face o avere.

– Cum, domnu’ Tom? Spune iute!

– Ei, bine, în clipa în care oamenii vor afla că-i nisip adevărat, adus chiar din deșertul Saharei, toți vor

dori să ia măcar un pumn ca să-l pună într-o sticlură cu etichetă și să își satisfacă, desigur, curiozitatea. Nu avem decât să-l punem noi în sticlure și să zburăm peste teritoriul Statelor Unite, ca să-l vindem, în diverse puncte, cu zece cenți sticlura. În felul acesta avem, în năclă, nisip în valoare de 10 000 de dolari.

Eu și Jim ne-am bucurat extraordinar. Am început să strigăm și să țopăim, iar Tom a zis:

– Putem să mai venim și să luăm nisip. Vom face comerțul acesta până ce vom vinde tot nisipul din deșert. Nimeni nu ne va face concurență, căci nu va avea cum.

– Doamne! am spus eu. Vom fi la fel de bogați precum Creosot, nu-i așa?

– Cesus, vrei să zici. Dervişul acela căuta comorile pământului în adâncul pământului și nu știa că pășește peste ele fără să-i pese. Era mai orb decât stăpânul cămилелor.

– Domnu' Tom, cât vom fi de bogați?

– Încă nu știu exact. Trebuie să calculez și nu e o treabă prea ușoară, pentru că există peste patru milioane de mile pătrate cu nisip și o sticlură costă zece cenți.

Jim era peste măsură de încântat. Curând, entuziasmul i-a scăzut foarte mult și, clătinându-și capul, a zis:

– Domnu’ Tom, nu putem cumpăra sticlufe. Nici măcar rege nu poate. Mai bine nu încercăm luăm tot nisipu’. Domnu’ Tom, sticlufe alea ruinează pe Jim.

Și entuziasmul lui Tom s-a topit și am crezut că tot din cauza sticlufelor, dar nu era așa. Rămăsese pe gânduri, întunecându-se la chip. Apoi ne zise:

– Băieți, nu merge. Trebuie s-o lăsăm baltă.

– De ce, Tom?

– Datorită taxelor vamale.

N-am priceput nimic din vorbele lui, și nici Jim.

– Nu pricep de ce sunt taxele vamale așa de importante! mi-am arătat eu nedumerirea.

– E simplu. De câte ori treci granița unui stat, dai de vamă, și vin la tine ofițerii guvernamentali, și caută prin lucrurile tale, și te obligă să plătești tot felul de taxe. Dacă nu plătești, îți iau nisipul. Ei spun că ți-l „confiscă“, dar asta nu înșală pe nimeni, că tot luat înseamnă. Dacă vrem să ducem nisipul ăsta acasă, trebuie să trecem frontieră după frontieră, până ne plictisim, mergând către răsărit, prin Egipt, Arabia, India și așa mai departe. Toți vor să plătești câte o taxă

și vedeți foarte ușor că astfel nu putem să-l transportăm până în Statele Unite.

– Și de ce, Tom, n-am putea pluti peste granițele lor fără să plătim taxele? i-am zis eu. Cum ar putea să ne oprească?

S-a uitat cu tristețe la mine și a spus, foarte serios:

– Huck Finn, crezi că ar fi cinstit?

Lucrul acesta nu-mi plăcea deloc. N-am răspuns nimic, iar el a continuat:

– Și celălalt drum, spre apus, ne este închis. Dacă ne întoarcem pe unde am venit, dăm peste vama din New York, care-i mai rea decât toate celelalte la un loc, în ceea ce privește încărcătura noastră.

– De ce?

– Fiindcă nu există nisip de Sahara în America, și orice lucru care nu se poate obține la noi are o taxă vamală de un milion patru sute de mii la sută, dacă-l aduci din străinătate.

– Dar asta-i o prostie, Tom Sawyer.

– Cine zice că nu e? Și de ce vorbești așa, Huck Finn? Ce, eu am zis că e vreun lucru deștept?

– Îmi pare rău, Tom, că n-am vrut să crezi asta! Spune mai departe.

– Domnu’ Tom, așa cer ei taxe tot ce nu-i din America? Nu face „escepție“ nimic? se amestecă Jim în discuție.

– Da, Jim, nu fac nicio excepție.

– Domnu’ Tom, nu-i binecuvântarea Domnului cel mai valoros lucru din lume?

– Ba da.

– Nu stă predicatoru’ în amvon și nu cere el binecuvântare asta ca să primească toți oamenii din jur?

– Așa e.

– De unde vine binecuvântare asta?

– Din cer.

– Da, dom’le! Și nu e cer țară străină? Ia să te vedem acu’. Pune ei taxă pe binecuvântare?

– Nu.

– Sigur că nu.

– Atunci, domnu’ Tom, de ce crezi pune ei taxă pe nisip, dacă ei nu pune taxă pe cel mai valoros lucru din lume?

Tom Sawyer amuțise. Pricepuse că Jim îl încuiase cu totul. Încercă să o scalde, spunând că ei uitaseră să pună taxe pe așa ceva, dar probabil că aveau să-și amintească, la viitoarea sesiune a Congresului, și că

vor pune. Era însă o explicație cam peste mână, și ei simți asta. Zise că nu exista nimic străin care să nu fie taxat, în afară de ceea ce pomenise Jim, așa că, pentru a fi consecvenți, aveau să taxeze și binecuvântarea Domnului. De altfel, consecvența era prima lege a politicii. Tom se încăpățâna să spună că o lăsaseră pe dinafară neintenționat, și că vor face tot ce le stă în putință să repare greșeala înainte ca lumea să bage de seamă și să râdă.

Dar lucrurile acestea nu mă mai interesau, din moment ce nu puteam trece granițele cu nisipul nostru. Mă posomorâsem, și Jim la fel. Tom a încercat să ne înveselească, zicându-ne că se gândise la altă șmecherie pentru noi, la fel de bună, ba chiar mai bună decât cea dinainte. Nu ne folosea însă la nimic, fiindcă eram convinși că nu s-ar fi comparat cu marea afacere pe care o pierduserăm. Eram foarte triști. Cu puțină vreme în urmă ne vedeam atât de bogați, încât puteam cumpăra o țară întreagă și întemeia un regat, devenind faimoși și fericiți, iar acum ne întorseserăm din nou la sărăcie și lipsuri, pierzând averea pe care o puteam face din vânzarea nisipului. Acesta arăta la fel de frumos ca înainte, de parcă era din aur, și rămăsese catifelat, mătăsos și plăcut când îl atingeai, dar nu mai suportam

să-l văd, fiindcă mă îmbolnăvisem privindu-l, și nu aveam să mă simt bine până ce nu avea să fie aruncat din nacelă. Nu voiam să îmi amintesc ce am fi putut realiza și unde ajunseserăm din pricina taxelor. Și ceilalți gândeau la fel. Știam asta, fiindcă s-au înveselit atunci când le-am propus să aruncăm nisipul din nacelă.

Era o muncă destul de serioasă. Tom a împărțit sarcinile după puterile fiecăruia. Zise că eu și cu el aveam să aruncăm câte o cincime din nisip, iar Jim – restul de trei cincimi. Dar lui Jim nu-i plăcu împărțeala.

– Domnu' Tom, Jim este cel mai tare, da' nu-i drept pui totu' în cârcă la bătrănu' Jim, zise el.

– Eu nu m-am gândit astfel, Jim, dar încearcă să împarți tu altfel munca și vom vedea.

Jim credea că ar fi fost mai corect dacă eu și Tom am fi făcut câte o zecime din treaba respectivă. Tom se întoarse cu spatele la el și încercă să rămână serios, apoi începu să zâmbească și zâmbetul i se întinse acoperind întreaga Sahară, până la marginile ei vestice, la țărmul Atlanticului, pe unde veniserăm. După aceea se întoarse iar spre noi și zise că lui îi convine noua împărțeală și că este de acord cu ea, dacă și pe Jim îl mulțumea. Jim spuse că da.

Așa că Tom măsură două zecimi din nisip și îi lăasă restul lui Jim. Acesta se miră văzând ce cantitate uriașă conținea partea lui și era tare bucuros că nu acceptase prima înțelegere. Chiar dacă avea foarte mult nisip de aruncat peste bord, era mulțumit că nu fusese înșelat și avea să muncească bucuros.

Am început să aruncăm nisipul afară din naceală. Arșița era nemiloasă și de aceea munca era foarte grea. Datorită fierbințelii, a trebuit să urcăm în straturile de aer mai răcoroase. Eu și Tom am lucrat cu schimbul, dar bietul Jim s-a trudit singur, așa că a umezit acea parte a Africii cu sudoarea lui. Noi nu puteam lucra ca lumea, pentru că râdeam mereu de el, iar Jim voia să afle ce anume ne stârnise râsul, astfel că inventam tot felul de prostii, care-i făceau totuși bine, fiindcă nu înțelegea adevăratul motiv al hazului nostru. În cele din urmă, am terminat, și eram mai mult morți decât vii, dar nu din pricina efortului, ci a râsului. Jim era și el terminat, dar din pricina muncii. Atunci l-am ajutat să-și isprăvească partea, și el ne-a mulțumit cum s-a priceput mai bine. După ce tot nisipul a fost aruncat afară, Jim s-a așezat pe marginea nacelei, s-a șters de sudoare, a oftat și și-a tras sufletul, apoi a zis că eram tare buni cu bietul negru și că nu avea să uite niciodată

gestul nostru. Era cel mai recunoscător negru pe care-l văzusem vreodată și ținea cont de cel mai mic lucru cu care-l ajutai. De altfel, era negru doar pe dinafară, înăuntru fiind la fel de alb ca și dumneata.

XII

JIM PE SPINAREA SFINXULUI

Un timp, mâncarea pe care o găteam a fost plină de nisip, dar nu ne păsa, fiindcă eram tare flămânzi. Când ți-e tare foame, puțin nisip în mâncare nu înseamnă ceva nemaipomenit, după câte am observat.

În cele din urmă am ajuns la marginea estică a deșertului, după ce navigaserăm către nord-est. Dincolo de întinderea de nisip se vedea o lumină roz deschis și trei forme mici și ascuțite, ca niște corturi. Văzându-le, Tom a strigat:

– Suntem în Egipt! Iată piramidele!

Inima îmi bătea să-mi sară din piept. De multe ori auzisem vorbindu-se despre ele, și uneori chiar văzusem vreo imagine de-a lor, dar nu credeam că

existau cu adevărat; iar când au apărut așa, deodată, în fața noastră, aproape că mi s-a oprit respirația datorită surprizei. Atunci când auzi vorbindu-se mult despre ceva anume, începi să te obișnuiești în asemenea măsură, încât aproape nu-i mai dai nicio atenție. Și deodată te trezești față în față cu acel ceva, scos la iveală de strălucirea lunii, priveliștea neavând, parcă, nimic pământesc în ea. Dacă l-am fi văzut apărând în fața noastră pe George Washington însuși, uimirea nu ar fi fost mai mare!

Văzându-le aievea, în lumina lunii, mi s-a părut exagerat tot ceea ce se spunea despre ele. Țin minte că odată a venit la școala duminicală un individ, cu niște litografii de-ale piramidelor, și ne-a ținut un discurs, și ne-a zis că piramida cea mai mare acoperea o suprafață de treisprezece acri și atingea cinci sute de picioare înălțime, fiind construită din blocuri mari cât un birou, puse unul peste altul, ca treptele unei scări. Înțelegeți că treisprezece acri reprezintă suprafața unei ferme și că nicio construcție nu poate fi așa de mare. Dacă n-ar fi fost vorba de școala duminicală, aș fi crezut că minte. De fapt, individul nu m-a convins că ne-a spus adevărul. Mai zicea că există o gaură în piramidă și poți intra înăuntru pe acolo, cu niște lumânări, și mergi până

te plictisești printr-un tunel înclinat, până ajungi într-o încăpere mare din măruntaiele muntelui de piatră, și acolo găsești un cufăr din piatră cu un rege în el, vechi de patru mii de ani. Mi-am spus în sinea mea că, dacă era o minciună, voi mânca regele ăla dacă mi-l vor aduce, că nici Matusalem nu era așa de bătrân și nimeni nu pretindea să aibă atât de mulți ani.

Când ne-am apropiat mai mult, am văzut că nisipul galben se termina printr-o margine lungă și dreaptă, ca a unei pături, și continua cu un ținut întins și verde, străbătut de un cordon șerpuitor, iar Tom ne-a spus că acela era Nilul. Din nou mi-a sărit inima din piept, fiindcă Nilul reprezenta pentru mine un alt lucru care mi se păruse ireal. De un lucru puteți fi siguri: dacă străbați trei mii de mile de nisip galben, strălucitor, printr-o căldură de foc, încât îți lăcrimează ochii tot uitându-te la el și drumul acesta ține mai mult de o săptămână, ținutul înverzit ți se va părea atât de minunat, încât îți vor da lacrimile de bucurie.

Așa am pățit și noi, Jim și cu mine.

Când i-au dat lacrimile lui Jim, atunci a crezut și el că într-adevăr privea pământul egiptean, despre care auzise vorbindu-se în *Biblie*. N-a vrut să pătrundă în țara aceea stând în picioare, ci s-a așezat în genunchi și

și-a scos pălăria, zicând că nu se potrivea ca un negru umil și amărât să intre altfel pe pământul pe care călcase și Moise, și Iosif, și alți profeți. El era presbiterian și avea mare respect pentru Moise, care fusese tot presbiterian, după câte se spuneau. Jim era tare emoționat și ne-a zis:

— Iată pământul Egiptului, vestitul pământ al Egiptului, pe care ochii mei sunt lăsați să-l privească! Asta-i fluviu' care s-a prefăcut în sânge. Jim vede chiar locu' unde fost ciuma și păduchii și broaștele și lăcustele și bătut grindina! Bietu' Jim a trăit ziua asta!

Apoi s-a prăbușit jos, plângând în hohote, copleșit de emoție. El și cu Tom au vorbit mult pe tema acelui pământ încărcat de istorie, amintind de Iosif și ai săi, de Moise și coșul de trestie în care fusese găsit, de Iacob venind să cumpere grâne, cu o cupă de argint în sac, și de alte lucruri interesante. Tom se arăta la fel de entuziasmat, căci locul acela era plin de poveștile care-l impresionau și pe el, cum era cea despre Nuredin, Bedredin și monștrii uriași, care-i făceau lui Jim părul măciucă, și despre o mulțime de alți eroi din „O mie și una de nopți“, care nu făcuseră nici jumătate din isprăvile care li se pun în spinare, după cum cred eu.

Apoi ne-a cuprins dezamăgirea, căci ceața de dimineață s-a întins și nu avea rost să ne înălțăm deasupra ei, pentru că voiam să mergem prin Egipt; ne-am zis că era mai bine să ne îndreptăm spre locul unde se găseau piramidele și care acum erau ascunse în ceață, apoi să coborâm, să navigăm foarte aproape de pământ și să privim cu atenție la cele din jur. Tom a preluat cârma, eu m-am așezat lângă ancoră, iar Jim a încălecat pe partea dinainte, încercând să pătrundă cu privirea prin ceață și să ne vestească despre apariția vreunui pericol venit din fața noastră. Am mers mai încet, iar ceața devenea tot mai deasă, încât Jim abia se vedea prin ea. Era îngrozitor de liniște. Vorbeam în șoaptă și eram foarte agitați. Când și când, se auzea glasul lui Jim:

– Înalță la el, domnu' Tom, înalță la el!

Și balonul se ridica cu un picior sau două și lunecam chiar pe deasupra unei case cu acoperișul plat, de lut, cu oameni care dormiseră pe acesta și începeau să se trezească, să se miște și să se întindă. Când unul dintre ei s-a ridicat în picioare, ca să se întindă mai bine, l-am atins pe spinare. După vreo oră, în timp ce zburam într-o tăcere mormântală, cu urechile ciulite, ca

să surprindem cele mai slabe sunete, și ținându-ne respirația, ceața a început să se risipească. Deodată, Jim a strigat, îngrozit:

– Pentru Dumnezeu, dă-napoi, domnu' Tom. Vine după noi uriaș din „Mie de nopți“, vine după noi!

Și s-a repezit în partea din spate a nacelei.

Tom a cârmit balonul și ne-am oprit înaintea unui uriaș, cu fața cât fațada unei case, care ne privea așa cum o casă privește prin ferestrele ei. M-am ghemuit pe podea, mort de frică. Poate că am murit de-a binelea un minut sau mai mult. Când mi-am revenit, Tom agățase ancora de buza de jos a uriașului și balonul era ținut în loc, în vreme ce prietenul nostru se uita în sus, cu mare interes, la chipul îngrozitor.

Jim stătea în genunchi, cu mâinile împreunate, holbându-se rugător la lucrul acela și mișcându-și buzele fără a scoate un sunet. Eu am aruncat doar o privire și era cât pe ce să leșin iar, dar Tom a zis:

– Nu-i viu, proștilor! E Sfinxul!

Niciodată Tom nu mi s-a părut atât de mic, de parcă era o muscă. Și asta numai din pricină că uriașul avea capul așa de mare și de înfiorător. Acum nu ne mai îngrozea, pentru că îi puteam vedea chipul nobil, puțin cam trist și meditativ, desprins total de cele din jur. Era

făcut din piatră roșie, cu nasul și urechile sfărâmate, și întreaga lui înfățișare te întrista, parcă, și pe tine.

Am rămas acolo un timp și ne-am învățat în jurul și pe deasupra lui. Era impresionant. Avea capul unui bărbat ori poate al unei femei, pe trupul unui tigru de o sută douăzeci și cinci de picioare lungime, iar între labele din față se găsea un templu mic și cochet. În afară de cap, restul se afla sub nisip, de sute de ani, ba poate chiar de mii. Oamenii săpaseră de curând și găsiseră micul templu. Cu mare greutate dăduseră la o parte nisipul care acoperise creatura, căci fusese mai mult decât necesar ca să îngropi un vapor.

L-am debarcat pe Jim pe capul uriașului, cu un steag american, ca să fie protejat, fiindcă se afla pe un teritoriu străin. Apoi am zburat înapoi și încolo, ca să înțeleg ce nimea Tom perspectivă și proporții. Pe capul Sfinxului, Jim făcea tot felul de giumbușlucuri, așezându-se în cap și dând din mâini și din picioare, ca o broască. Cu cât ne îndepărtam mai mult, cu atât se făcea Jim mai mic și Sfinxul părea mai uriaș. Până la urmă, prietenul nostru arăta ca un ac de gămălie pe o catedrală.

— Vezi cum perspectiva pune în lumină proporțiile directe? mă întrebă Tom. Legionarii lui Cezar nu au

știut cât de mare este Sfinxul, fiindcă stătuseră prea aproape de el.

Apoi ne-am îndepărtat din ce în ce mai mult, până nu l-am mai văzut pe Jim. Chipul Sfinxului, impunător, solemn și singuratic, străjuia întreaga vale a Nilului, iar toate casele acelea cu acoperișuri plate și alte lucruri mărunte, risipite în jur, dispăruseră. Nu mai exista, acolo, jos, decât acea întindere de catifea galbenă, care era nisipul.

Am hotărât că era locul potrivit unde să ne oprim. Am stat, am privit și ne-am gândit fiecare la ale lui cam o jumătate de oră. Nu scoteam o vorbă, fiindcă solemnitatea locului și a clipei ne ducea cu gândul la cei care, asemeni nouă, contemplaseră acea vale cu mii de ani în urmă, și nimeni nu ne putea spune azi ce soartă avusese fiecare dintre ei...

În cele din urmă, am luat oceanul și am văzut câteva puncte negre mișcându-se peste covorul de catifea galbenă. Unele se urcau pe spinarea uriașului Sfinx. Apoi am distins doi sau trei norișori albi, și i-am zis lui Tom să se uite și el. După ce a privit un timp, a zis:

— Sunt gândaci. Ba nu, stai puțin. Ei, ia te uită, cred că-s oameni! Da, sunt oameni, dar și cai. Sprijină o

scară lungă de spinarea Sfinxului. Nu-i ciudat? Acum încearcă să ajungă sus... Sunt și câțiva norișori de fum... Huck, au arme de foc și vor să-l prindă pe Jim!

Am pornit de îndată motorul și am plecat spre ei în cea mai mare viteză. Am ajuns repede acolo și ne-am coborât asupra lor cu balonul. Cei de jos s-au speriat și au fugit, împrăștiindu-se în toate părțile, iar cei care se cățarau după Jim au lăsat baltă urmărirea și au sărit de pe scară, la pământ. Ne-am înălțat și l-am găsit pe Jim zăcând pe creștetul uriașului. Era mort de spaimă din pricina focurilor de armă și abia își trăgea sufletul, fiindcă urlase după ajutor. Fusesse asediat multă vreme, cam o săptămână, ne zicea el, deși nu era așa, ci i se păruse, și asta numai fiindcă vrăjmașii îl atacaseră din toate părțile deodată. Trăsese în el și plouase cu gloanțe în jurul lui, dar nu-l nimeriseră. Când văzuseră că se lăsase în jos și că gloanțele nu-l mai puteau ajunge, aduseseră scara și Jim înțelesese că era pierdut dacă nu i-am fi venit în ajutor de îndată.

Tom era foarte supărat de incident și-l întrebă de ce nu le-a arătat steagul și nu le-a cerut să se predea în numele Statelor Unite. Jim îi răspunse că făcuse acele lucruri, dar ei nu-l luaseră în seamă. Tom promise că

avea să informeze Congresul despre acest incident și continuă:

– Veți vedea că își vor cere iertare că ne-au insultat steagul și vor plăti o despăgubire, bucurându-se c-au scăpat doar cu atât.

– Ce-i aia despăgubire, domnu' Tom? întrebă Jim.

– Bani lichizi.

– Și cui dă ei bani lichizi?

– Păi, nouă!

– Și cui cere iertare ei?

– Statelor Unite. Putem să primim ce vrem. Adică să le primim noi scuzele, și să lăsăm banii guvernului.

– Da' câți bani plătește ei, domnu' Tom?

– Păi, într-un caz ca ăsta, cel puțin trei dolari de fiecare, ba chiar și mai mulți.

– Jim vrea ia banii, domnu' Tom, și lasă scuzele la guvern. Nu zic bine? Tu ce crezi, Huck?

Am vorbit puțin despre asta și am ajuns la concluzia că era bine și într-un fel și în celălalt, dar am căzut cu toții de acord să primim banii. Era o afacere nouă pentru mine și l-am întrebat pe Tom dacă țările își cer iertare mereu, atunci când greșesc.

– Da, cele mici, mi-a răspuns el.

Am zburat în continuare pe deasupra piramidelor.

Ne-am înălțat și ne-am așezat în vârful celei mai mari dintre ele, și am văzut că era la fel cum ne-o descrisese omul care venise la școala duminicală. Parcă fusese făcută din patru scări, ce porneau de la bază în sus, îngustându-se pe măsură ce urcau și unindu-se în vârful construcției, numai că treptele lor nu puteau fi urcate precum cele ale unei scări obișnuite, fiindcă înălțimea lor depășea un stat de om, și trebuia să te împingă cineva din spate ca să treci de un asemenea obstacol.

Alte două piramide mai mici se găseau în apropiere și oamenii care se mișcau în jurul lor, prin nisip, păreau niște gândaci care se târau, într-atât de sus ne aflam noi.

Tom nu s-a putut abține și ne-a zis cât de mulțumit era fiindcă stăteam într-un asemenea loc celebru, care respira istorie prin fiecare por. La fel gândeam și eu. Mai spunea că nu-i venea să creadă că se găsea exact acolo de unde își luase zborul prințul, în șaua Calului de Abanos. Povestea spunea că cineva îi dăruise prințului un cal de abanos, cu un cui în umăr, și prințul putea străbate întreaga lume, zburând prin văzduh ca o pasăre, răsucind cuiul de câte ori dorea să se înalțe sau să coboare.

După ce Tom sfârși povestea, se lăsă o tăcere adâncă și neplăcută, așa cum se întâmplă atunci când o

persoană minte cu nerușinare și îți pare rău pentru ea și vrei să schimbi cumva subiectul, dar nu-ți trece nimic prin minte ca să faci asta și până-ți vine vreo idee se lasă acea tăcere adâncă și aceasta rezolvă, într-un fel, treaba. Stăteam încurcat, ca și Jim, și nu puteam scoate o vorbă. Tom mă privi câteva clipe, apoi zise:

– Ei, ce crezi despre povestea asta?

– Nici tu n-o crezi, Tom Sawyer! i-am răspuns.

– De ce nu? Ce te împiedică?

– Un singur lucru: așa ceva nu se poate întâmpla.

– Din ce cauză?

– Din ce cauză s-ar putea întâmpla?

– Dar balonul acesta cum zboară?

– Și ce-i cu balonul?

– Cum adică? N-am mai văzut un alt idiot ca tine.

Balonul și calul de abanos nu înseamnă același lucru, sub denumiri și înfățișări diferite?

– Nu. Balonul înseamnă ceva, iar calul de abanos altceva. Sunt lucruri deosebite, în curând vei spune că un cal și o vacă sunt același lucru.

– Huck are dreptate, domnu' Tom! se amestecă Jim în discuție.

– Ține-ți gura, Jim. Nici nu știi despre ce e vorba. Nici Huck nu pricepe nimic. Uite, Huck, o să-ți explic

în așa fel ca să poți înțelege. Nu forma e cea care face ca două lucruri să se asemene ori nu, ci principiul pe care ele se bazează. Principiul e același, atât la calul de abanos, cât și la balon. Acum pricepi?

M-am gândit puțin, apoi i-am răspuns:

– Degeaba insiști, Tom. Principiile-s toate foarte bune, dar ele nu schimbă un lucru important: că balonul poate zbura și calul nu.

– Prostii, Huck. N-ai prins ideea. Ia ascultă aici. Treaba e simplă. Nu zburăm noi prin văzduh?

– Ba da.

– Foarte bine. Ne înălțăm și coborâm după voie?

– Da.

– Cărmim încotro vrem?

– Așa este.

– Aterizăm unde ne place?

– Adevărat.

– Cum zburăm și cum cărmim balonul?

– Apăsând niște butoane.

– Ei, în sfârșit, cred că te-ai luminat acum. În cazul calului, zborul și cărmitul lui nu se făceau mișcând cuiul? Noi apăsăm niște butoane, prințul atinge un cui. Nu e nicio diferență, pricepi? Știam eu că vei înțelege, după ce vei cugeta mai mult.

Era atât de mulțumit, că începu să fluiera. Dar eu și Jim tăceam. Într-un târziu, băgă de seamă și zise:

– Tot n-ai priceput, Huck Finn?

La rândul meu, i-am zis:

– Tom Sawyer, vreau să te întreb ceva.

– Dă-i drumul, zise el.

L-am văzut pe Jim ciulindu-și urechile.

– Din câte înțeleg eu, toată treaba e în butoane și în cuie, restul nu contează. Butonul are o formă, cuiul alta.

– Nu contează, dacă amândouă folosesc o forță identică.

– Bineeee! Un chibrit și o lumânare folosesc o forță identică?

– Da. A focului.

– Aceeași la amândouă, da?

– Da, aceeași la amândouă.

– Bine. Dar dacă dau foc magaziei unui tâmplar, ce se întâmplă cu ea?

– Va arde.

– Dar dacă aprind piramida asta cu o lumânare, va arde?

– Bineînțeles că nu.

– Dar focul e același, în ambele cazuri. De ce magazia arde și piramida nu?

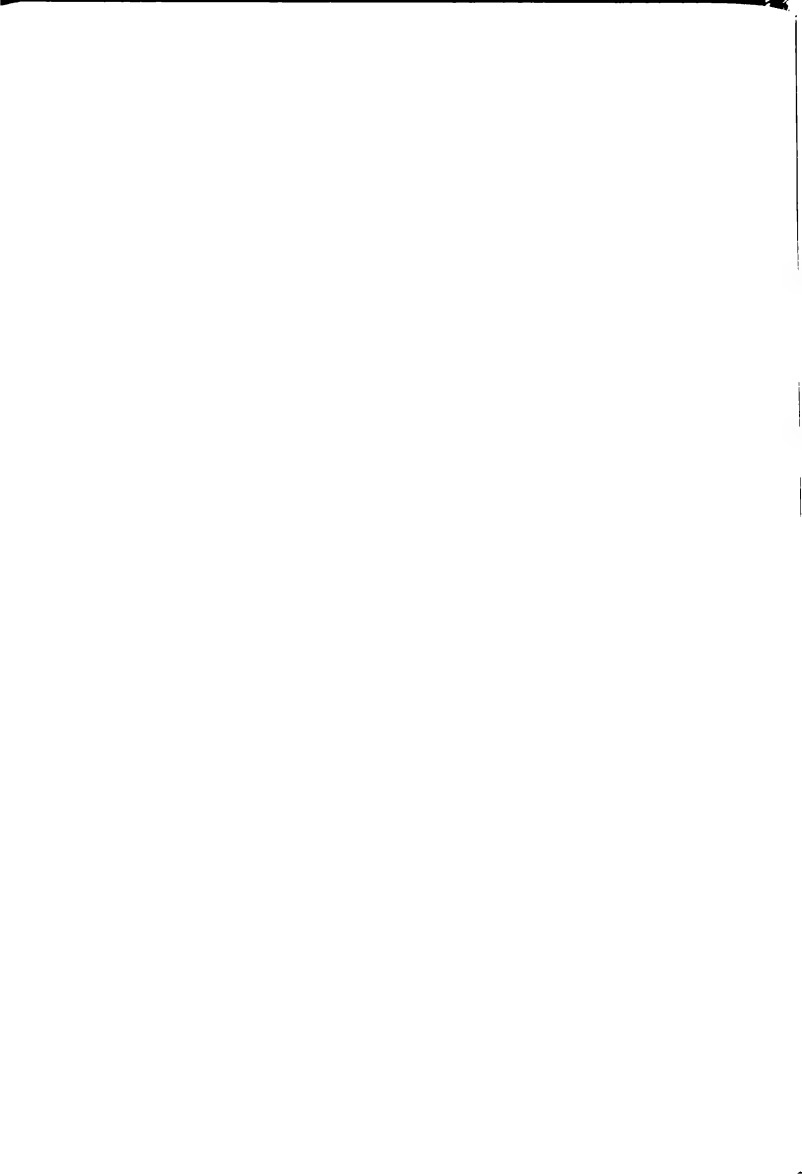
– Fiindcă piramida nu poate arde.

– Aha! Păi nici calul nu poate zbura!

– Doamne, Huck! Tu închis gura lu' domnu' Tom!

El căzut în cea mai deșteaptă capcană întinsă vreodat' de cineva! Și dacă Jim...

Dar izbucni în hohote de râs și nu mai putu să continue. Tom se enervase, fiindcă-l pusesem în încurcătură, și începu să-și prezinte iar argumentele, întorcându-le pe toate fețele, dar nu izbuti nimic, de aceea zise că, datorită mie și lui Jim, i se făcuse scârbă de tot neamul omenesc. M-am abținut să mai zic ceva, dar eram tare mulțumit de rezultat. Când pun pe cineva în încurcătură, nu obișnuiesc să mă laud cu asta, cum fac mulți alții, pentru că nici mie nu mi-ar plăcea ca individul să bată toba pe tema asta, dacă eu aș fi în locul lui. E bine să fii generos, zic eu.

XIII

DUPĂ PIPA LUI TOM

L-am lăsat pe Jim singur în nacelă și noi am coborât la gaura pe unde pătrunzi în tunel și am intrat, împreună cu niște arabi care aveau lumânări. Departe, spre centrul piramidei, am găsit o încăpere, în care se afla o cutie mare, din piatră, care se numea sarcofag, și unde obișnuiau vechii egipteni să-l păstreze pe regele mort, cum ne spusese omul care venise la școala duminicală. Numai că acum regele lipsea, pesemne îl luase cineva. Nu mă interesa prea mult locul ăla, fiindcă mă temeam să nu fie fantome pe acolo. Chiar dacă erau ale unor regi egipteni, eu, unul, nu mă dau în vânt după niciun fel de fantome.

Apoi am ieșit și am închiriat niște măgăruși, pe care am călărit puțină vreme. Am luat și o barcă și ne-am plimbat pe Nil, după care iar am încălecat pe măgăruși și am plecat la Cairo. Drumul către oraș era îngrijit și foarte frumos. Niciodată n-am văzut un drum mai bun. Avea și niște palmieri înalți pe ambele părți, și pretutindeni întâlneam copii dezbrăcați; bărbații erau zvelți și puternici, cu pielea arămie cum e cuprul. Orașul era nemaipomenit. Avea niște străzi tare înguste, mai degrabă niște poteci, pline de oameni cu turbane și femei cu voaluri, și toți erau gătiți cu haine strălucitoare, de cele mai felurite culori, și te mirai cum puteau merge cămilele și locuitorii pe asemenea ulițe înguste, dar reușeau, în ciuda îmbulzelii și a zgomotului. Magazinele nu erau destul de mari ca să te poți învârti în ele, dar nu trebuia să intri, fiindcă negustorul ședea la tejghea, trăgând dintr-o pipă lungă și șerpuitoare, ținându-și toate mărfurile la îndemână, cea mai mare parte din ele de-a dreptul în stradă.

Uneori, câte un personaj de vază trecea purtat în lectică, precedat de niște slujitori care îndepărtau mulțimea din cale cu lovituri de nuiiele. Apoi a trecut sultanul însuși, călare pe armăsarul său, în fruntea curtenilor, însoțit de robi albi și negri și de o groază de

oșteni; privind mărețul alai, ți se oprea respirația privind bogăția și frumusețea straielor tuturor. Toți oamenii cădeau la pământ și stăteau cu capetele plecate până la trecerea alaiului. Eu, unul, am rămas cu gura căscată, privind spectacolul nemaivăzut, dar m-a trezit iute din visare unul dintre servitorii cu nuiiele.

Erau și un fel de biserici, numite moschei, dar slujbele nu se țineau duminica, precum la noi, în America, ci numai vinerea, iar sâmbăta erau pustii. La intrare, toți trebuiau să se descalțe și să-și lase pantofii afară. În moschee se aflau o mulțime de bărbați și tineri, stând grămadă, pe podeaua de piatră, și făcând mare gălăgie, fiindcă învățau pe dinafară Coranul – un fel de Biblie a lor, după cum mi-a spus Tom. Nu mai văzusem niciodată o biserică așa de mare. În plus, mi s-a părut teribil de înaltă, încât îți venea amețală când te uitai în sus. Biserica din orașelul nostru era un nimic pe lângă cele de-acolo. Puteai s-o bagi într-o biserică de-a lor și lumea ar fi zis că e o cutie de pesmeți.

Voiam să văd un derviş, căci mă interesau dervișii de când auzisem povestea cu cel care-l înșelase pe stăpânul cămilelor. Am găsit câțiva într-o moschee. Se numeau derviși rotitori și se învăteau întruna, cu capul aplecat pe un umăr. Nu mai văzusem așa ceva până

atunci. Aveau niște fesuri înalte, țuguiate, și niște fuste de în. Se roteau mereu, cu o viteză amețitoare, iar fustele li se ridicau ca niște evantaie. Dansul lor mi-a plăcut foarte mult, dar am amețit privindu-i. Toți erau musulmani, după cum mi-a spus Tom. Când l-am întrebat ce înseamnă musulman, mi-a răspuns că-i o persoană care nu-i presbiterian. Asta însemna că și în Missouri erau destui musulmani, deși nu știussem de ei până atunci.

N-am văzut nici jumătate din câte se pot vedea în Cairo, pentru că Tom urmărea să ajungă doar în locurile vestite ale istoriei. Ne-am ostenit să dăm de șopronul unde Iosif a strâns grâu înainte de secetă. După ce-am ajuns acolo, am văzut că era doar o mină. Tom s-a dovedit însă mulțumit și a făcut atâta zarvă, de parcă i-ar fi intrat un cui în talpă. Cum găsisese el locul acela, n-am priceput. Trecuserăm prin patruzeci de locuri asemănătoare, dar niciunul nu i se păruse cel bun. Nimeni nu era așa de pretențios ca Tom Sawyer. În clipa când am ajuns în locul ăla, Tom l-a recunoscut de îndată, cum mi-aș fi recunoscut eu cămașa, dacă aș fi avut vreuna. Cum făcuse însă, nu-mi spunea în ruptul capului.

Am căutat apoi, multă vreme, casa unde băiatul l-a învățat pe bătrânul cadiu să rezolve cazul cu măslinile noi și vechi și mi-a spus că și asta era o poveste din „O mie și una de nopți” și că avea să ne-o istorisească, mie și lui Jim, atunci când vom avea timp. Ei, bine, am umblat și am tot umblat până ce nu mai puteam merge, și așa fi vrut ca Tom s-o lase baltă și să venim iar, în ziua următoare, și să găsim pe cineva care cunoștea orașul și vorbea missouriana și putea să ne conducă direct la locul respectiv. Dar Tom nici n-a vrut să audă, fiindcă ținea să găsească singur casa. Așa că am continuat s-o căutăm. Atunci s-a întâmplat lucrul cel mai remarcabil pe care l-am trăit vreodată. Casa dispăruse de sute de ani și nu mai rămăsese din ea decât o cărămidă. Nimeni n-ar crede că un băiat crescut prin pădurile din Missouri, care nu mai călcase niciodată prin Cairo, ar fi putut găsi locul unde se aflase construcția, recunoscând acea cărămidă, însă Tom Sawyer era în stare de asemenea ispravă. Știu că era în stare, fiindcă l-am văzut cu ochii mei. „Cum a reușit?” m-am întrebat. „Prin știință sau prin instinct?”

Iată deci faptele, exact așa cum s-au petrecut. Să și le explice fiecare cum poate! Eu, unul, m-am gândit mult la ele. Părerea mea este că știința contează enorm

în asemenea cazuri, dar fără instinct nu faci nimic. Tom a luat cărămida și a pus-o în buzunar, ca s-o dea unui muzeu și să poarte numele lui pe ea. După ce am ajuns acasă, i-am înlocuit-o, fără să-și dea seama, cu una asemănătoare. Nu știa diferența dintre ele, dar aceasta exista, înțelegeți? De asta cred că el se bazează mai mult pe instinct, nu pe cunoaștere. Instinctul îi spusese unde se construise casa, și astfel recunoscuse el cărămida. Dacă ar fi fost știință și nu instinct, ar fi cunoscut cărămida după aspectul ei și ar fi observat schimbarea, când s-a întâmplat. Asta arată că, deși auziți mereu că știința este un lucru așa de minunat, instinctul valorează, de fapt, mult mai mult când e vorba de ceva practic. Și Jim zicea la fel.

Când ne-am întors, Jim a coborât balonul și ne-a luat la bord. Era de față și un tânăr cu fes roșu, cu ciucuri, îmbrăcat cu o jachetă de mătase foarte frumoasă și șalvari, încins cu un brâu lat, în care avea înfipite niște pistoale. Vorbea englezește și voia să-l angajăm drept călăuză, ca să ne ducă la Mecca, Medina, în Africa Centrală ori în altă parte, pentru un dolar pe zi și mâncare. L-am angajat și am plecat de-acolo. Am mărît viteza și, pe la vremea cinei, am ajuns deasupra locului în care israeliții au traversat Marea Roșie, atunci când

faraonul a încercat să-i ajungă din urmă și a fost prins de ape. Ne-am oprit și ne-am uitat cu atenție, iar lui Jim i-a plăcut tare mult. Spunea că acum înțelegea totul, așa cum se petrecuse. Putea să-i vadă pe evrei mergând între doi pereți de apă, pe egipteni sosind, din depărtare, grăbindu-se peste măsură, îi vedea pătrunzând în mare, în vreme ce israeliții ieșeau, apoi pereții uriași prăbușindu-se peste egipteni și înecându-i pe toți.

După ce Jim a tăcut, am pornit iar motorul și ne-am îndreptat repede către Muntele Sinai, unde am văzut locul în care Moise sfărâmasese tablele de piatră și unde copiii lui Israel au ridicat tabăra, în câmpie, și s-au închinat vițelului de aur. Era tare interesant și călăuza cunoștea fiecare loc, așa cum îmi știam eu meleagurile natale.

În timp ce ne învârteam pe deasupra acelor locuri, s-a întâmplat un lucru foarte neplăcut, care ne-a dat toate planurile peste cap. Vechea pipă a lui Tom, făcută dintr-un cocean de porumb, se uscaseră într-atât că se desfăcuseră în bucăți, în ciuda bandajelor și a panglicilor cu care o legase. Tom nu știa ce să mai facă. Pipa profesorului nu-i plăcea. Nu era decât o pipă obișnuită, iar cineva obișnuit să fumeze dintr-o pipă de cocean nu

poate fuma din alta. N-a vrut s-o ia nici pe a mea, așa că era nevoit să se abțină de la fumat.

După ce s-a gândit un timp, Tom a zis că trebuie să facem rost de o pipă din Egipt sau din Arabia sau din altă țară din jur. Călăuza ne-a spus, însă, că nu are rost să căutăm, fiindcă nu vom găsi așa ceva pe acolo. La această veste, Tom s-a întristat o vreme, după care i-a venit o idee și a spus:

– Mai am o pipă din cocean, una foarte bună și nouă. Se află pe grindă, deasupra sobei din bucătăria de acasă. Jim, tu și călăuza vă veți duce acolo și o veți lua, iar eu și cu Huck vom sta aici, pe Muntele Sinai, până vă înapoiati.

– Da', domnu' Tom, Jim nu găsește orașelu' nostru. Poate găsește pipa, dacă ajunge în bucătărie, da', Doamne, Jim nu găsește nici orașelu', nici Saint Louis, nici alt loc. Jim nu știe drumu', domnu' Tom.

Bietul Jim avea dreptate și Tom n-a zis nimic preț de un minut. Apoi a spus:

– Vă puteți descurca, dacă mă ascultați. O să vă spun ce să faceți. Vă orientați după busolă ca să zburați drept spre vest, și o țineți așa până ajungeți în Statele Unite. Nu aveți cum să greșiți drumul, fiindcă e primul pământ pe care-l găsiți dincolo de Atlantic. Dacă

ajungeți ziua, zburăți drept înainte, spre vest, traversați Florida, și după o oră și trei sferturi veți vedea gura fluviului Mississippi, dacă mergeți cu viteza pe care v-o spun eu. Vă veți afla la o înălțime așa de mare, că pământul va părea rotund, ca un lighean. Veți vedea o mulțime de râuri peste tot, înainte de a ajunge în ținutul nostru, însă veți urma fără grijă cursul fluviului Mississippi, pe care-l veți distinge ușor de celelalte ape. Zburând deasupra lui, către nord, veți vedea râul Ohio. Atunci să fiți atenți, căci v-ați apropiat de țintă. În stânga voastră veți zări un fir de apă. Acela e Missouri și ceva mai sus e Saint Louis. Veți coborî încet, ca să vedeți cât mai bine localitățile din ținut. După încă douăzeci și cinci de așezări, peste care veți trece timp de un sfert de oră, o veți recunoaște pe a noastră, de îndată ce o veți vedea. Și dacă nu o veți recunoaște, veți striga la cineva de jos și îl veți întreba.

– Tare-i ușor așa, domnu' Tom. Jim crede că găsește oraș.

Și călăuza era convinsă că aveau să-i dea de cap și credea că putea învăța repede să facă de cart.

– Jim te va-nvăța totul într-o jumătate de oră, zise Tom. Balonul ăsta se conduce la fel de ușor ca o barcă.

Apoi scoase harta și marcă drumul, îl măsură și spuse:

– Vedeți că, mergând înapoi, spre vest, folosiți drumul cel mai scurt. Nu are decât șapte mii de mile lungime. Dacă vă îndreptați către est, veți parcurge o distanță aproape dublă.

Apoi îi zise călăuzei:

– Vreau să fiți atenți amândoi la indicatorul de viteză și, când nu arată trei sute de mile pe oră, înălțați-vă sau coborâți până ce găsiți un curent de aer rapid, care să vă ducă în direcția dorită. Obiectul ăsta face o sută de mile pe oră fără niciun fel de ajutor. Puteți prinde ușor două sute de mile pe oră dacă găsiți un curent de aer potrivit și aveți destul timp la dispoziție ca să-l căutați.

– Îl vom căuta, domnule.

– Așa să faceți. Uneori va trebui să urcați câteva mile și va fi tare frig, dar de cele mai multe ori veți găsi curentul respectiv destul de jos. Dacă ați nimeri într-un uragan... Atunci treaba ar fi rezolvată! În cărțile profesorului am văzut că furtunile acestea se găsesc la altitudini joase și sunt numeroase cele care se îndreaptă către vest.

Apoi începu să calculeze și zise:

– Șapte mii de mile, cu trei sute de mile pe oră...
puteți face drumul într-o zi, adică în douăzeci și patru
de ore. Azi e joi. Vă veți întoarce aici sâmbătă după-
amiază. Acum, dați-ne, mie și lui Huck, mâncare,
pături, cărți și apoi puteți pleca. N-are rost s-o mai
lungim. Vreau să fumez; cu cât puneți mâna pe pipă
mai repede, cu atât mai bine.

Măinile se întinseră după lucruri și, opt minute mai
târziu, le scosese răm din balonul care se pregătea să
plece în America. Ne-am strâns mâinile și ne-am luat
rămas-bun, iar Tom le-a dat ultimele ordine:

– E două fără zece după-amiază, după timpul
Muntelui Sinai. În douăzeci și patru de ore veți fi acasă,
măine-dimineață la ora șase, după timpul orașelului
nostru. Când ajungeți în apropierea lui, aterizați ceva
mai departe, pe culmea unui deal împădurit, ca să nu
fiți văzuți. Apoi te dai jos, Jim, și îndeși scrisorile
acestea în cutia de la oficiul poștal; dacă vezi pe cineva
cunoscut, trage-ți pălăria peste ochi, ca să nu te recu-
noască. Apoi te furișezi, prin spatele casei, în bucătărie,
și iei pipa și pui ceva în ea, ca să stea strânsă. După
aceea, te strecoari afară și te îndepărtezi, ca nu cumva
mătușa Polly ori altcineva să te vadă. Apoi te sui în

balon și porniți spre Muntele Sinai cu trei sute de mile pe oră. Toată afacerea asta nu trebuie să-ți ia mai mult de o oră. Așadar, veți pleca la ora șapte sau opt dimineața, după timpul orașelului nostru, și veți ajunge aici în douăzeci și patru de ore, adică la ora două sau trei după-amiază, după timpul Muntelui Sinai.

La sfârșit, Tom ne-a citit scrisoarea către cei de-acasă. Iată ce conținea:

„Joi după-amiază. Tom Sawyer Eronautul, cu dragoste către mătușa Polly, de pe Muntele Sinai, unde a fost Arca lui Noe, și la fel din partea lui Huck Finn. Mătușa va primi scrisoarea mâine-dimineață, la șase și jumătate.*

Tom Sawyer Eronautul“

– Va face ochii mari și îi vor da lacrimile, zise el. Și acum gata! Unu, doi, trei... porniți!

Și balonul a pornit spre casă așa de repede, încât a dispărut într-o secundă, după cum mi s-a părut.

Rămași singuri, am găsit o peșteră confortabilă, de unde se vedea întreaga câmpie, cât era de întinsă, și acolo ne-am făcut tabăra, în așteptarea pipei.

* Această plasare greșită este datorată, probabil, lui Huck, nu lui Tom (M.T).

Balonul s-a întors la timp și ne-a adus pipa. Dar mătușa Polly îl prinsese pe Jim când umbla prin bucătărie și oricine poate ghici ce se întâmplase. Jim i-a transmis lui Tom din partea ei:

– Domnu' Tom, ea stă în tindă, cu ochii la cer, și așteaptă vii și zice nu clinește de-acolo pân' ce nu pune mâna pe tine. Necaz mare, domnu' Tom, asta e!

Așa că ne-am îndreptat spre casă, fără prea multă veselie.

TOM SAWYER
DETECTIV

I

O INVITAȚIE PENTRU TOM ȘI HUCK

Lucrurile astea s-au întâmplat în primăvara anului următor celui în care Tom Sawyer și cu mine l-am eliberat pe negrul Jim de la ferma unchiului Silas, din Arkansas, unde stătuse în lanțuri, fiindcă încercase să fugă, fără să știe că sora văduvei Douglas îl eliberase din sclavie. Gerul slăbise, pierzându-și stăpânirea asupra pământului și văzduhului. Fiecare zi ce trecea ne apropia de timpul când începi să umbli desculț. Apoi vine vremea bilelor, a sfârlezelor, a zmeielor, după care se face vară și te poți duce la scăldat. Tare trist e când te uiți însă în calendar și vezi câte zile mai sunt până

atunci! Începi să oftezi, abătut, suferi și nu pricepi de ce. Căzut pe gânduri, cauți un loc sus, pe deal, la marginea pădurii, unde să stai și să te uiți în vale, la apele fluviului Mississippi. Privirea-ți ajunge până departe, la debarcaderele unde buștenii par a se găsi în ceață și fum, din pricina distanței. E atâta liniște și solemnitate, de parcă ți-ar fi murit toți cei apropiați și ai vrea s-o sfârșești și tu odată, ca să se termine povestea!

Așa se manifestă dorul de hoinăreală, dacă nu știați. Când te-mbolnăvești din pricina asta, nu înțelegi ce vrei, ci te doare inima, așa de mult dorești s-o iei din loc. Ai un chef de ducă și vrei să pleci de lângă lucrurile cunoscute, de care te-ai plictisit, ca să vezi altele noi. Așa că-ți vine să-ți iei lumea-n cap și să rătăcești până departe, în ținuturi necunoscute, unde totul e misterios, minunat și romantic. Uneori te mulțumești și cu mai puțin, și te consideri norocos să te duci unde se poate, doar să scapi de unde ești.

Eu și Tom Sawyer ne îmbolnăviserăm de frigurile acestea și încă destul de rău. Tom nu încerca să evadeze căci, zicea el, mătușa Polly nu l-ar fi lăsat în ruptul capului să plece de la școală ca să vagabondeze aiurea. Din acest motiv eram tare cătrăniți.

Într-o zi, cam pe la apusul soarelui, stăteam de vorbă pe treptele casei când mătușa Polly apăru cu o scrisoare în mână și zise:

– Tom, fă-ți bagajele, că va trebui să pleci în Arkansas. Mătușa Sally are nevoie de tine.

Cât pe ce să mi se facă rău de bucurie. Credeam că Tom va sări de gătul mătușii Polly, să o sărute, dar el nici nu s-a clintit din loc și n-a zis nimic. Îmi venea să urlu văzând că se poartă așa prosteste, când apăruse o asemenea ocazie, pe care o puteam pierde, dacă nu-și arăta mulțumirea și chiar recunoștința. Dar el stătea și se gândea, în vreme ce eu nu știam ce să fac. Apoi deschise gura și zise foarte calm aceste vorbe, pentru care l-aș fi împușcat în clipele acelea:

– Iartă-mă, tușă Polly, dar acum nu pot.

Mătușa Polly înțepeni de mirată și înciudată ce era. Câteva clipe nu putu să spună nimic, timp în care eu îi șoptii lui Tom:

– Ai înnebunit? Îți bați joc de norocul ăsta?

Foarte liniștit, îmi răspunse în șoaptă:

– Huck Finn, vrei să recunosc în fața ei ce mult îmi doresc să plec? Imediat ar începe să se gândească la tot felul de boli și de obstacole și s-ar răzgândi. Știu eu cum să acționez!

Nu mă gândisem la asta. Tom Sawyer avea dreptate. El are întotdeauna dreptate și e deștept foc și-ți dă răspunsuri care te amuțesc. Într-un târziu, mătușa Polly își reveni din uimire și spuse:

– Să te iert? I-auzi! N-am mai pomenit așa ceva. Cum vorbești tu cu mine? Ia strânge-ți lucrurile! Dacă nu vrei să iei o nuia pe spinare, pleacă imediat!

Îi dădu una în cap cu degetarul, sporovăind de zor. N-am priceput ce zicea, că eu și Tom fugirăm pe scară. Ajunși în camera lui Tom, acesta îmi sări de gât, de bucuros ce era fiindcă plecăm la drum.

– Înainte de a porni, o să-i pară rău că m-a lăsat să plec, dar n-o să poată să mă împiedice. Mândria o va face să nu-și mai ia vorba înapoi.

După zece minute, bagajele lui Tom erau gata. Avea să adauge lucrurile date de mătușa lui și de Mary. Am așteptat încă zece minute pentru ca tușa Polly să-și revină și să fie iar de treabă. Tom zicea că are nevoie de zece minute, dacă se supăra, și de douăzeci, dacă se supăra rău de tot, cum se întâmplase de data asta. După ce au trecut cele douăzeci de minute, am coborât, căci eram foarte curioși să aflăm ce conținea scrisoarea aceea.

Mătușa Polly căzuse pe gânduri, cu scrisoarea în poală. Ne-am așezat și noi, iar ea ne-a spus:

– Mătușa Sally și unchiul Silas sunt tare supărați, și cred că tu și cu Huck o să-i ajutați să mai uitate de griji, să-i mai înseninați! Dar ce puteți face voi! Un vecin de-al lor, Brace Dunlap, a cerut-o de nevastă pe Benny acum trei luni. Fata l-a refuzat, iar vecinul s-a supărat tare de tot pe ei. De-asta sunt foarte îngrijorați. Că vecinul ăla-i un om cu care nu trebuie să te cerți. Au încercat să-l mai îmbuneze și l-au angajat la ferma lor pe fratele lui, care-i un nemernic, deși nu prea aveau bani și nici nu sunt încântați să-l aibă pe lângă ei.

– Dar cine-s cei din familia Dunlap, mătușă?

– Stau la distanță de o milă de ferma unchiului Silas, răspunse tușa Polly. Acolo fermele se găsesc la mari distanțe unele de altele, iar Brace Dunlap e mult mai bogat decât ceilalți fermieri și are mulți sclavi negri. E văduv, are cam treizeci și șase de ani, nu are copii și se fălește tare mult cu puterea și banii săi, sperându-i pe cei din jur. Credea că, dacă va cere mâna unei fete, numele lui e suficient ca ea să accepte propunerea, așa că s-a supărat rău când Benny l-a respins. Dar Benny e de două ori mai tânără decât el și e frumoasă foc. Doar știți și voi! Bietul Silas! Mă doare

sufletul când mă gândesc la el. E chinuit și sărac și vrea să fie în relații bune cu vecinul cel înfumurat. De-asta l-a angajat pe netotul de frate-său, Jubiter Dunlap!

– Ce nume, Jubiter! Cum de-l cheamă așa?

– E o poreclă. Numele adevărat nu i-l mai știe nimeni, de multă vreme. Are douăzeci și șapte de ani, iar porecla și-a căpătat-o în ziua în care s-a dus prima oară la scăldat. Învățătorul a văzut o aluniță mai mare, rotundă și roșcată, deasupra genunchiului său stâng, și alte patru, mai mici, în jurul ăleia mari, și i-a zis că seamănă cu Jupiter și lunile lui. Copiii s-au distrat de asemănarea aia și l-au poreclit Jubiter. Așa i se zice și azi. E un tip înalt, leneș, viclean și laș, dar nu e rău la suflet. Nu poartă barbă, însă are niște plete negre și dese. N-are un ban în buzunar. Brace îi dă de mâncare și haine vechi, dar nu-l vede cu ochi buni. Jubiter are și un frate geamăn.

– Și ăsta cum arată?

– Exact ca Jubiter, din câte se spune. Așa arăta acum vreo șapte ani, de când n-a mai fost văzut. Pe la nouăsprezece sau douăzeci de ani a început să fure și a fost băgat la pușcărie. A evadat însă, și a fugit pe-aici, prin nord. Uneori dădea câte o spargere, însă astea se întâmplau cu ani în urmă. Acum, lumea crede că-i mort și nu s-a mai auzit nimic de el.

– Și cum îl chema?

– Jake.

Mătușa Polly se gândi câteva clipe, apoi continuă:

– Pe soră-mea Sally o necăjește tare mult că Jubiter ăla îl înfurie pe cumnatul Silas.

Tom era uimit, ca și mine.

– Pe unchiul Silas? Poate glumești. Este omul cel mai liniștit din lume.

– Nu glumesc. Soră-mea Sally zice că Silas turbează de furie când îl vede pe nemernicul ăla și de-abia se abține să nu-l lovească.

– Mătușă Polly, nu pot să cred așa ceva. Unchiul meu e un om blând și liniștit...

– Oricum, soră-mea e tare îngrijorată. Zice că unchiul Silas pare altul, din cauza neînțelegerii ăsteia. Vecinii vorbesc doar de așa ceva și îl consideră vinovat pe unchiul tău, pentru că el e predicator și nu trebuie să se certe cu altcineva. Sally spune că-i e rușine să se arate la biserică, iar oamenii îl evită și nu-l mai respectă ca altădată.

– Ciudat, nu? Tocmai el, care e atât de bun și de blând, să pățească așa ceva... Ce s-o fi întâmplat, mătușă Polly?

II

JAKE DUNLAP

Un noroc chior ne-a permis să putem pleca la bordul unui vapor cu zbatuiri, care venea dinspre nord și se îndrepta către un râu dintre cele care de-abia se târăsc prin Louisiana. Am călătorit astfel pe cursul superior și pe cel inferior al fluviului Mississippi fără să schimbăm vaporul la Saint Louis, cum trebuia să facem ca să ajungem la ferma din Arkansas. Am mers o mie de mile fără pauză. Vaporul nu prea avea călători la bord. Doar câțiva bătrânei, stând departe unul de altul, moșăiau tot timpul. Nu vorbeau între ei. După patru zile, am trecut de pe cursul superior pe cel inferior, și ne împotmoleam mereu. Cum eram înnebuniți de bucurie că vedem locuri noi, nu ne plictiseam defel, nici chiar în condițiile acelea. Eu și Tom

am observat că, de la începutul călătoriei, în cabina de lângă noi se găsea cineva, probabil un bolnav, fiindcă i se aducea mâncarea la pat. Tom l-a întrebat pe steward și acesta i-a spus că în cabină se afla într-adevăr un bolnav, dar care nu arăta ca un om răpus de boală.

– Poate că nu arată, dar este, totuși, bolnav?

– Nu știu. Cred că se preface.

– De ce spui asta?

– Dacă ar fi bolnav, și-ar schimba din când în când hainele, nu? Dar el nu face așa ceva. Nu-și scoate nici măcar ghetele.

– Cum? Nici când stă în pat?

– Nici atunci.

Lui Tom Sawyer îi plăceau tare mult misterele. Dacă avea de ales între ceva misterios și o plăcintă, ar fi ales de îndată primul lucru, în vreme ce eu – întotdeauna plăcinta. Gusturile îi fac pe oameni să fie diferiți, și este bine că-i așa.

– Cum îl cheamă pe individ? îl întreabă Tom pe steward.

– Phillips.

– Unde s-a urcat la bord?

– Cred că la Alexandria.

– Și ce are de gând?

– Nu mi-am frământat mintea cu așa ceva.

„Încă unul care ar alege plăcinta“, mi-am zis eu.

– În afară de chestia cu hainele, ai mai observat ceva neobișnuit la el? Vorbește ori se poartă ciudat?

– Nu. Însă pare speriat și stă închis zi și noapte în cabina lui. Nici înăuntru nu te lasă să intri, decât după ce bați la ușă și te recunoaște prin crăpătura acesteia.

– E tare interesant, pe cuvântul meu! Aș vrea să-l văd și eu pe omul ăsta. Data viitoare, când te duci la el, poți să deschizi mai larg ușa, ca să...

– Degeaba! Stă întotdeauna după ușă, așa că nu-l poți vedea.

Tom se gândi câteva clipe, apoi zise:

– Împrumută-mi șorțul dumitale și lasă-mă să-i servesc eu masa de dimineață. Pentru asta, îți dau un sfert de dolar.

Stewardul s-ar fi învoit bucuros, dar trebuia să știe și șeful lui. Tom îi promise că avea să vorbească el cu șeful. Discută, deci, cu șeful, și acesta ne permise, mie și lui Tom, să ne punem șorțuri și să-l servim în cabină pe ciudatul pasager.

Tom nu închise un ochi în noaptea aceea, gândindu-se cum să ajungă mai repede în cabina necunoscutului și să lămurească misterul. Făcea

întruna presupuneri lipsite de sens, pentru că faptele urmau să vorbească de la sine, așa că nu avea rost să-ți frământâți mintea ca să ghicești. Eu, unul, am dormit buștean. Ce mă interesa pe mine ce făcea Phillips?

A doua zi, de dimineață, ne-am pus șorțurile, am luat tăvile cu mâncare și Tom a bătut la ușă. Pasagerul misterios a crăpat-o puțin, ne-a lăsat să intrăm, apoi a închis-o repede. Când l-am văzut, era să scăpăm tăvile din mâini.

– De unde vii, Jubiter Dunlap? strigă Tom.

Omul înmărmuri și se albi la față. Nu știa dacă să se teamă ori să se bucure, ori și una și alta. Până la urmă, își mai veni în fire și își recăpătă culoarea din obraji.

Am vorbit mult cu el, în timp ce-și mânca micul dejun.

– Eu nu-s Jubiter Dunlap, ne zise necunoscutul. Dacă vă țineți fleanca, vă spun cine sunt, că nu-s nici Phillips.

– O să păstrăm secretul, dar știm cine ești, dacă nu te cheamă Jubiter Dunlap.

– De unde știți?

– Păi, dacă nu ești Jubiter, înseamnă că ești Jake, fratele lui geamăn. Semănați ca două picături de apă.

– Așa e, sunt Jake. Dar de unde ne cunoști tu pe noi, cei din neamul Dunlap?

Tom îi povesti cum ne petrecuserăm vara la ferma unchiului Silas. Când omul acela pricepu cât de bine îi cunoșteam pe cei din neamul lui, începu să vorbească fără ocolișuri și ascunzișuri, de parcă i-am fi fost prieteni. Ne aminti și de trecutul lui, și ne spuse că fusese, era, și va fi un răufăcător. Recunosc, totuși, că era o existență primejdioasă.

Scoase apoi un oftat și se pregăti să asculte și povestea noastră. Dar, pentru că nu știam ce să spunem, câteva clipe s-a lăsat o liniște deplină, auzindu-se doar scârțâitul vasului și zgomotul mașinilor de jos. Apoi i-am povestit despre ai săi, că nevasta lui Brace murise în urmă cu trei ani, că Benny refuzase să-l accepte ca soț pe Brace, că Jubiter lucra la ferma unchiului Silas, cu care se certa deseori.

– Încep să mă simt ca pe vremuri, hohoti el. Mă bucur că-mi vorbiți de lucrurile astea. De șapte ani nu mai am vești de-acasă. Ce se mai vorbește despre mine?

– Adică?

– Ce spun fermierii și ai mei?

– Nimic. Nici nu amintesc de dumneata, decât o dată pe an.

– Chiar așa? făcu el mirat.

– Toată lumea crede că ai murit.

– Adevărat? Pe cuvântul tău?

Se ridică, foarte agitat.

– Pe cuvântul meu. Toți te cred mort, după cum ți-am spus.

– Înseamnă că sunt salvat! Mă voi duce acasă, iar ai mei mă vor ascunde. Voi țineți-vă fleanca! Jurați-mi că nu veți sufla o vorbă, că n-o să mă pârați. Hai, fie-vă milă de unul care-i urmărit întruna și nu poate ieși în lume. Nu vă ameninț și nu vă voi face niciun rău, dar jurați că nu veți spune nimic și astfel îmi salvați viața.

Am fi jurat și pentru un câine. După aceea, nu știa cum să fie mai recunoscător și mai binevoitor cu noi, bietul om! Fu cât pe ce să ne strângă în brațe. În vreme ce vorbeam, scoase un săculeț și îl desfăcu, după care ne rugă să ne întoarcem cu spatele la el. Când l-am privit iar, am rămas uimiți! Avea ochelari albaștri, favoriți, mustăți lungi și negre. Nimeni nu l-ar fi recunoscut, nici măcar ai săi.

– Mai semăn cu fratele meu Jubiter? întrebă el.

– Deloc, îi răspunse Tom. Poate doar la păr...

– O să mă tund la piele înainte de a ajunge la ei. Frații mei vor păstra secretul și voi sta la fermă ca un

străin, iar vecinii nu mă vor recunoaște. Ce credeți?

Tom se gândi câteva clipe, apoi zise:

– Eu și Huck nu vom spune nimic, dar dacă dumneata o să vorbești, tot există o primejdie, și anume ca oamenii să-ți recunoască glasul, care seamănă foarte bine cu al lui Jubiter. Nu se vor gândi atunci că ești fratele lui geamăn, pe care-l credeau mort, și care se ascunde sub un nume fals?

– Judeci tare bine, pe cuvântul meu! Nu te înșeli defel. Așadar, voi fi mut și surd când va fi vreun vecin prin apropiere. Bine că mi-ați amintit de asta, înainte să ajung acasă. De fapt, nu mă îndreptam spre casă, ci voiam să scap de nemernicii care se țin după mine. După aceea, m-aș fi deghizat altfel, m-aș fi îmbrăcat cu alte haine și...

Deodată se făcu alb ca varul la chip și se repezi la ușă, ascultând atent zgomotele de afară.

– Mi s-a părut că-i cineva care umblă cu un pistol. Ce viață primejdioasă am și eu!

Apoi se prăbuși într-un fotoliu, vlăguit, și își șterse sudoarea de pe față.

III

FURTUL DIAMANTELOR

De-atunci nu l-am mai lăsat singur și stăteam cu el, când eu, când Tom, iar noaptea unul dintre noi dormea la el în cabină. Jake zicea că fusese multă vreme singur și că se bucura că avea cu cine să vorbească. Noi eram foarte curioși să-i aflăm taina, însă Tom zicea că nu trebuia să ne arătăm astfel, ca să ne dezvăluie el însuși secretul său; altfel, dacă-i puneam întrebări, intra la bănuieli și nu scotea un cuvânt.

Totul s-a întâmplat cum a prezis Tom. Jake voia să vorbească despre ceea ce ținea ascuns. Chiar dacă schimba discuția când ne apropiam prea mult de acest subiect. Odată a început să ne întrebe, parcă dezinteresat, de călătorii de la bordul vasului. I-am descris pe câțiva dintre ei, dar el nu s-a mulțumit cu atât, fiindcă

voia mai multe amănunte. Tom i-a îndeplinit dorința. Pe când îi descria un călător mai fioros, Jake strigă, tremurând:

– Doamne! Țsta mă urmărește! Credeam c-am scăpat de el și că s-a urcat pe alt vas... Spune mai departe, trebuie să mai fie unul!

Tom îi descrie alt personaj, zdrențăros și respingător, și Jake strigă din nou, tremurând:

– Țsta-i celălalt! Ah, de-aș avea noroc de o noapte cu furtună, ca să mă strecor pe mal! Sigur că au trimis iscoade după mine. De câte ori indivizii ăștia intră într-o cârciumă, dau de băut tuturor, doar să mă urmărească pe mine. Și, chiar dacă aș ajunge la mal, fără să prindă de veste, tot ar afla până la urmă ce s-a întâmplat.

Vorbind astfel, ajunse și la secretul său, pe care nu avea cum să-l mai ascundă:

– Am fost tovarăși de hoție. În Saint Louis am văzut în vitrina unui bijutier niște diamante cât alunele. Toată lumea se înghesuia să le vadă. Noi ne-am îmbrăcat foarte frumos, ca niște domni respectabili, și l-am jefuit în plină zi. Am cerut să vedem diamantele în camera noastră de la hotel, ca să hotărâm dacă le vom cumpăra. Pe când le cercetam, le-am înlocuit cu niște falsuri, pe care le pregătisem dinainte și pe care le-am

trimis înapoi bijutierului, zicând că diamantele lui nu-s destul de frumoase ca să valoreze douăsprezece mii de dolari.

– Douăsprezece mii de dolari! murmură Tom. Ce de bani!

– Meritau prețul, crede-mă!

– Și ați fugit cu ele?

– N-a fost greu deloc. Poate că bijutierul nu știe nici azi că l-am jefuit. După ce am înlocuit diamantele, nu mai avea niciun rost să rămânem în Saint Louis, așa că am plecat. Cum fiecare voia să meargă în altă parte, am tras la sorți și a ieșit Mississippi. Am înfășurat diamantele într-o hârtie, pe care ne-am scris numele, și am lăsat pachetul la un funcționar al hotelului, indicându-i să nu-l înapoieze niciunuia dintre noi, dacă ceilalți doi nu erau de față. Apoi ne-am despărțit și am mers în oraș, însă cred că toți ne gândeam la același lucru. Nu sunt sigur, dar așa cred.

– Adică? întrebă Tom.

– Să furăm diamantele.

– Cum? După ce l-ați jefuit pe bijutier, fiecare plănuiați să vă înșelați partenerii?

– Da.

– De când sunt eu nu am mai auzit de o faptă așa de mârșavă! zise Tom.

– Așa se obișnuiește printre tâlhari, răspunse Jake Dunlap. Când lucrezi în branșa asta, trebuie să-ți aperi singur interesele, fiindcă nu poți avea încredere în altcineva.

Apoi își continuă povestirea:

– Din păcate, nu aveam cum să împărțim două diamante la trei oameni. Să fi avut trei... Dar aveam numai două! M-am plimbat o vreme pe străzile din mahalaua orașului, gândindu-mă ce să fac. M-am hotărât să fur diamantele cu prima ocazie, apoi să mă deghizez și să dispar, iar ceilalți nu aveau decât să mă urmărească, dacă ar fi fost în stare. Mi-am cumpărat favoriți, ochelari și haine, și le-am luat cu mine într-o geantă. Pe când treceam prin fața unui mic magazin, l-am văzut prin geam pe unul dintre partenerii mei, Bud Dixon. M-am bucurat tare mult, firește. Am vrut să văd ce are de gând să cumpere, așa că m-am apropiat și m-am uitat prin vitrină. Ce credeți că a luat?

– Favoriți? am întrebat eu.

– Nu.

– Ochelari?

– Nici gând.

– Ține-ți fleanca, Huck Finn, nu vezi că nu nime-rești? m-a repezit Tom. Ce-a cumpărat ăla, Jake?

– N-aveți cum să ghiciți. A luat o șurubelniță, una mică de tot.

– Chiar așa? Dar la ce-i folosea?

– Asta am vrut să aflu și eu. Eram tare curios. Nu pricepeam nimic. La ce-i trebuia șurubelnița? Când a ieșit din magazin, m-am ascuns, așa că nu m-a observat, apoi m-am luat după el. L-am văzut cum intră în altă prăvălie, în care se vindeau haine vechi, de unde a cumpărat o flanelă roșie și alte câteva obiecte de îmbrăcăminte – pe care le poartă și acum, după câte mi-ați povestit. După aceea, m-am dus pe chei și mi-am ascuns cele necesare deghezării chiar pe vasul cu care călătorisem. Apoi m-am întors în oraș și am avut iar noroc, fiindcă l-am văzut pe celălalt tovarăș al meu, pe Hal Clayton, care-și cumpăra și el niște haine vechi. Ne-am întâlnit toți trei la hotel, am luat pachetul cu diamante și ne-am întors la bord. În noaptea aceea niciunul n-a închis un ochi. Stăteam treji și fiecare îl pândeau pe celălalt. Era o situație neplăcută, dar asta era. Între noi nu era nici urmă de prietenie; eram doar părtași în afaceri, iar lucrurile nu puteau fi rezolvate ușor, căci noi eram trei, iar diamantele numai două...

Am luat masa de seară în cabină, apoi ne-am dus pe punte, unde ne-am plimbat și am fumat până la miezul nopții. După aceea, am coborât toți trei în cabină și am verificat dacă diamantele se mai găseau în pachetul. L-am pus apoi pe cușeta de jos, să-l vedem toți, și l-am păzit, până ce am simțit că ne fură somnul. Bud Dixon a adormit primul. A început să sforăie și capul i-a căzut în piept. Hal Clayton mi-a făcut semn să iau diamantele, apoi mi-a arătat ușa. Am luat pachetul și ne-am ridicat. Am așteptat o vreme și, cum Bud nu mișca defel, am răsucit cheia în broască, am descuiat ușa și ne-am furișat afară. Apoi am închis-o, fără zgomot. Pe puntea vasului nu era nici țipenie. Vaporul aluneca repede, pe fluviul lat, sub razele lunii. Fără o vorbă, ne-am dus pe dunetă și ne-am așezat pe marginea unui sabord. Știam ce urma să se întâmple. După ce Bud Dixon avea să se trezească și să vadă lipsa diamantelor, nimic nu-l va putea împiedica să vină după noi. Atunci trebuia să-l aruncăm în apă, ca să nu ne omoare el pe noi. Eram îngrozit, fiindcă nu sunt prea curajos de felul meu, dar reușeam să ascund asta. Speram ca vaporul să oprească într-un port, unde să ne putem strecura pe mal, și să nu ne batem cu Bud Dixon. Din nefericire, însă, nu erau semne că s-ar fi întâmplat

aşa ceva prea curând. Totuşi, timpul se scurgea fără ca Bud Dixon să apară. Se iviseră zorii şi el tot nu venea.

– Asta-i o chestie tare ciudată, i-am zis lui Hal. Tu ce părere ai?

– Vrei să spui că ne-a păcălit? răspunse el. Ia desfă pachetul!

Când l-am desfăcut, Doamne! Am găsit în el două bucăţi de zahăr! De-asta nu ne urmărise el şi adormise liniştit. Iar pe noi ne păcălise magistral. Pregătise două pacheţele identice – unul cu diamantele şi altul cu cele două bucăţi de zahăr – şi le schimbase între ele sub ochii noştri. Înţelegeţi cum ne simţeam. Trebuia să ne facem imediat un plan şi ne-am gândit imediat la unul. Am hotărât să legăm la loc pacheţelul; apoi să ne strecurăm în cabină şi să-l punem pe pat, prefăcându-ne că nu ştim nimic despre înşelătoria lui Bud. Apoi aveam să stăm lângă el şi, în prima noapte după debarcare, să-l îmbăţăm şi să-l căutăm prin haine, ca să-i luăm prada. Dacă trebuia, urma să-i venim de hac, deşi era destul de primejdios. De altfel, după ce i-am fi luat diamantele, tot trebuia să-l ucidem, ca să nu ne omoare el pe noi. Eu, unul, nu puneam mare preţ pe planul acesta. Ştiam că era posibil să-l îmbăţăm pe Bud, fiindcă nu ţinea la băutură, dar, oricât l-am fi căutat, tot n-am fi găsit

nimic. Deodată, mi-a venit o idee grozavă. Nu v-am spus că, în timp ce-l așteptam pe Bud, îmi scosesem ghetetele din picioare. Pe când mă încălțam, privirea mi-a căzut pe tocul unei ghete. Țineți minte că Bud cumpărase o șurubelniță mică, nu-i așa?

– Bineînțeles, zise Tom, entuziasmat.

– Ei, bine, când am văzut tocul acela, mi-am dat seama unde ascunsese Bud diamantele. Priviți gheata asta. Are tocul acoperit cu un blacheu de oțel, care este fixat în șuruburi. Bud avea același fel de încălțăminte, astfel că șurubelnița îi folosise ca să scoată blacheul.

– Nu-i nemaipomenit, Huck? întrebă Tom.

– Așadar, continuă Jake, mi-am pus ghetetele, ne-am întors în cabină, am pus pachetul cu bucăți de zahăr pe pat și am așteptat, ascultându-l pe Bud Dixon cum sforăia. Curând a adormit și Hal Clayton. Eu însă niciodată n-am fost mai treaz. Pe sub marginea pălăriei, mă uitam foarte atent la dușumea. Începusem să cred că mă înșelasem, dar, deodată, am văzut, între două scânduri, un ghemotoc ce ieșea puțin în afară; era de grosimea degetului mic și avea aceeași culoare ca și covorul. După câteva clipe, i-am văzut și perechea. „Iată unde au fost ascunse diamantele!“ m-am gândit eu. Cât de îndemânatic și de parșiv se arătase

nemernicul acela! Își făcuse planul știind exact ce vom face, iar noi acționaserăm întocmai cum își dorise el, într-atât de nătângi fuseserăm! El rămăsese în cabină și, după ce își desfăcuse blacheul, băgase diamantele într-o scobitură din tocul ghetei, apoi pusese totul la loc. Nu se îndoise că noi îl așteptam afară, pe punte, cu pachetul de zahăr, ca să-l aruncăm în apă. Era un plan pe cinste, trebuie să recunosc!

– Într-adevăr, așa e! zise Tom, cu admirație.

IV

JAKE ÎI PĂCĂLEȘTE PE CEI DOI

Întreaga zi ne-am pândit între noi, treabă nesuferită pentru doi dintre cei trei, și dificilă. Când s-a făcut noapte, am debarcat într-un târg aflat între Missouri și Iowa. Ne-am îndreptat spre un han, unde am închiriat o cameră la etaj, cu un pat dublu și o canapea. Înainte de a urca, mi-am pus geanta sub o masă de brad din hol. Hangiul mergea înainte, cu o lumânare, să ne lumineze calea, urmat de Hal și de Bud, iar eu încheiam șirul. Cumpăraserăm câteva sticle de whisky, așa că am început să bem și să jucăm zaruri. Când Bud a început să se pilească, noi n-am mai pus gura pe băutură, dar lui îi umpleam mereu paharul. I-am turnat până ce s-a prăbușit de pe scaun și s-a

pornit să sforăie. Atunci ne-am apucat de treabă. Ne-am scos ghetetele, ca să nu facem zgomot și să-l putem jefui. L-am descălțat și pe Bud și mi-am așezat ghetetele lângă ale lui. Apoi l-am dezbrăcat și l-am căutat prin buzunare, în căptușeală, în ciorapi, în sac, în ghetete, dar degeaba. Nici urmă de diamant. Am găsit însă șurubelnița. „Oare ce voia să facă cu ea“? mă întrebă Hal. „Cine știe?“ am zis eu; dar când el s-a uitat în altă parte, am băgat-o iute în buzunar. „Trebuie s-o lăsăm baltă“, mi-a spus Clayton într-un târziu, supărat și descurajat. Când l-am auzit vorbind astfel, am și zis: „Există un loc unde n-am căutat.“ „Care?“ „În burta lui.“ „Ai dreptate, nu m-am gândit la asta. Să știi că ticălosul le-a înghițit! Acolo le vom găsi! Dar cum să facem?“ „Rămâi lângă el, iar eu mă duc la spițerie, să cumpăr ceva care să-i întoarcă burta pe dos, ca să iasă diamantele singure de acolo.“ Hal era atât de mulțumit, încât n-a observat că luasem în picioare ghetetele lui Bud. Erau cam mari pentru mine, dar mă bucuram că nu mă strângeau. Am trecut prin hol și mi-am luat geanta de sub masă, apoi am ieșit pe ușa din spate și am luat-o la picior, de-a lungul malului. Eram în al nouălea cer, căci nu e rău deloc să calci pe diamante de douăsprezece mii de dolari. După un sfert de oră

străbătusem cam o milă, fără să simt prezența vreunui urmăritor în spate. După încă cinci minute, distanța dintre mine și cineva care începea să se întrebe ce s-a întâmplat crescuse suficient de mult. Alte cinci minute mai târziu eram sigur că omul acela începea să se frământa și să străbată odaia în lung și-n lat. Am continuat să merg în același ritm încă vreo cinci minute, fiind convins că partenerul meu mă-njura deja, cuprins de bănuieli. „Au trecut patruzeci de minute și Hal simte că lucrurile nu-s în ordine“, mi-am zis, ceva mai târziu. Probabil credea că, în timp ce căutasem prin lucrurile lui Bud, găsisem diamantele și mi le strecurasem, pe ascuns, în buzunar. Poate că pornise deja după mine. Avea să caute urmele de pași, dar acestea mergeau în sus și în jos, pe malul râului. Deodată, am văzut un om călare pe un măgăruș și m-am ascuns într-un tufiș, ca un prost, căci asta n-a făcut decât să-i atragă atenția asupra mea. Când a ajuns în fața tufișului, a așteptat puțin, ca să ies, apoi și-a continuat drumul. Eram tare supărat de prostia mea și îmi ziceam că am încurcat-o, dacă individul acela avea să se întâlnească cu Hal Clayton. Pe la trei noaptea, am ajuns în Alexandria. Am văzut vaporul acesta în port și m-am bucurat nespus, căci aveam unde să mă

adăpostesc. Tocmai se iveau zorii. M-am suit pe vas, am închiriat o cabină, mi-am schimbat hainele și am urcat pe punte, ca să văd ce se mai întâmplă pe mal. Am stat acolo, așteptând să se întâmple ceva, și m-am jucat cu diamantele. Deodată, mi s-a părut că zăresc pe mal, departe, un om care mergea precum Hal Clayton, și am simțit cum mă trec fiori de spaimă. Am coborât în cabină. Vaporul însă nu mai pleca, fiindcă-i reparau ceva la motor, și așteptarea era groaznică. „Dacă află că sunt pe vaporul acesta, mă prinde ca pe un șoarece în cursă. E destul să mă urmărească și să aștepte să debarc, crezând că el e la sute de mile depărtare, apoi să mă pândească într-o fundătură, și-mi ia diamantele și...” mi-am zis. Nu-i greu de priceput ce mi-ar face dacă m-ar prinde. E îngrozitor! Mare ghinion am avut, măi băieți! Mă veți ajuta să scap, nu? Sunt un biet nenorocit; ajutați-mă și voi face orice pentru voi!

Eu și Tom l-am mai liniștit, promițându-i ajutorul nostru. Jake și-a mai venit puțin în fire; și-a scos blacheurile și ne-a arătat diamantele, întorcându-le pe toate părțile, să le putem admira cum se cuvine. Erau nemaipomenite, mai ales când le atingeă vreo rază de lumină. Atunci străluceau atât de tare, încât credeai că s-au aprins! Eu, unul, credeam că Jake ăsta nu era prea

zdravăn. Să fi fost în locul lui, le-aș fi dat celor doi borfași diamantele înapoi, ca să fiu lăsat în pace. Dar el nu! Zicea că valorau o avere și că nu se putea despărți de ele.

În cursul nopții, vaporul s-a mai oprit de vreo două ori, pentru reparații. De fiecare dată, a zăbovit destul de mult, spre disperarea lui Jake. Ar fi coborât pe mal, dar se temea, căci nu era destul de întuneric.

A treia oară, vaporul s-a oprit într-un loc unde ar fi putut debarca ușor, lângă o magazie cu lemne, la vreo patruzeci de mile mai sus de ferma unchiului Silas. Era ora unu noaptea și cerul se acoperise de nori negri, ce prevesteau furtuna. Jake se hotărî să riște.

Vasul se oprise ca să se aprovizioneze cu lemne. Începu să plouă foarte tare și să sufle un vânt năprasnic. Marinarii purtau saci pe cap, să-i apere de ploaie. I-am găsit și lui Jake un sac; astfel s-a amestecat printre marinari și a coborât pe uscat odată cu ei.

Văzându-l că dispare dincolo de ultima torță, am mulțumit Domnului și ne-am liniștit. Din nefericire, probabil că i-a vestit cineva pe ceilalți doi borfași, căci, după câteva minute, au coborât și ei pe uscat, în mare grabă. I-am așteptat să se întoarcă, dar în zadar. Se făcuse ziuă și ei tot n-au revenit. Acest lucru ne-a

îngrijorat foarte tare. Speram doar că Jake a avut un avans destul de mare, încât să nu poată fi prins din urmă, și că se refugiase la ferma fratelui său.

Înainte de-a ne despărți, ne spusese că urma să meargă pe poteca de lângă mal și ne ceruse să vedem dacă Brace și Jubiter erau singuri acasă, fără alți oaspeți, după care urma să ne întâlnim și să-i spunem cum se prezenta situația. Locul de întâlnire era într-o pădurice de sicomori, în spatele tarlalei cu tutun a unchiului Silas – un loc izolat și liniștit.

Am discutat mult cu Tom despre șansele lui Jake de a scăpa de cei doi borfași. Tom credea că va izbuti, mai ales dacă borfașii o luaseră pe mal în sus, nu în jos, dar eu nu-l prea credeam. Eram convins că nemernicii știau de unde se trăgea Jake și că-l vor urmări neîncetat. Fără ca el să-și dea seama, aveau să-i facă de petrecanie și să-i ia ghetetele. De aceea, eram tare trist.

V

CRIMA DIN PĂDURE

Reparația motoarelor s-a terminat după-amiază, târziu, iar noi am ajuns la ferma unchiului Silas tocmai la asfințit. De aceea, nici nu ne-am oprit acolo, ci am mers drept către păduricea de sicomori, să-l vestim pe Jake de prezența nemernicilor, care debarcaseră și ei. Voiam să-i cerem să ne aștepte la locul acela până aflam cum stăteau lucrurile la ferma lui Brace. Am străbătut păduricea alergând și am ajuns la sicomori obosiți și gâfâind, din pricina grabei noastre.

Înainte noastră, la câteva zeci de picioare, se găsea păduricea de sicomori. Deodată, am văzut doi bărbați, ivindu-se acolo pe neașteptate, apoi am auzit niște strigăte înfiorătoare.

– I-au venit de hac lui Jake! spuse Tom.

Speriați, am fugit către tarlăua cu tutun a unchiului Silas și ne-am ascuns acolo, cu dinții clănțănindu-ne de frică. Pe lângă noi au trecut, în goana mare, încă doi bărbați, care s-au îndreptat spre pădurice. După puțin timp, dintre sicomori au ieșit toți patru, numai că ultimii doi îi urmăreau pe primii.

Ne-am lipit de pământ și am stat cu urechile ciulite; inimile erau gata să ne spargă pieptul, încât nu puteam auzi altceva din pricina lor. Ne ziceam că mortul se găsea printre copaci, nu departe de noi, și mă treceau fiori la gândul unei asemenea vecinătăți. Doar stăteam lângă un strigoi!

Din spatele unui pâlț de sicomori, se ivi luna, mare și rotundă. Părea chipul cuiva care ne privea din spatele gratiilor unei închisori. Zăream umbre negre și siluete albe ce se mișcau înapoi și încolo, în liniștea mormântală a nopții răcoroase. Tom îmi șopti:

– Ia privește acolo. Ce-o fi asta?

– Nu mă mai lua pe nepregătite, abia i-am putut spune. Pot muri și fără asta!

– Fii atent acolo! Parcă iese cineva dintre sicomori.

– Nu mai scoate un cuvânt, Tom...

– Este un bărbat voinic!

– Doamne! Hai să...

– Taci! Vine către noi...

Tom nici nu mai putea vorbi din pricina spaimii. Nu aveam ce face, trebuia să mă uit într-acolo. Stăteam amândoi în genunchi, cu bărbiiile sprijinite pe scândura unui gard, respirând greu și privind înfricoșați. Individul cel mare venea pe drum, dar nu-l vedeam prea bine, căci mergea în umbra copacilor. Când ajunse aproape de noi, am priceput că era năluca lui Jake Dunlap și eram gata-gata să leșinăm de spaimă.

O vreme am rămas încremeniți de spaimă. Între timp, strigoiul plecase. Atunci am început să vorbim în șoaptă.

– Nu cred că era un strigoi. Strigoii sunt întunecați și cețoși, de parcă-s făcuți din aburi, spuse Tom.

– Iar ăstuia i-am văzut foarte clar ochelarii și favoriții!

– Ca și hainele de sărbătoare, pantalonii cadrilați, negri-verzui...

– Vesta de catifea roșie, cu pătrățele galbene...

– Pe fiecare crac al pantalonilor avea câte o curelușă de piele, ce atârna desfăcută...

– Și pălăria aia!

– Cam ciudată pălărie pentru o nălucă!

Niciodată nu mai văzusem una la fel. Părea un burlan negru și țeapăn, foarte înalt și rotund în partea de sus, ca o căpățână de zahăr.

– Huck, i-ai văzut părul?

– Da. La început mi s-a părut că seamănă cu al lui Jake, apoi nu.

– Și mie mi s-a părut la fel. Ai băgat de seamă că avea și o geantă?

– Îhî! Da' de când au strigoi genți, Tom?

– Habar n-am, Huck! Toate lucrurile unui strigoi se fac și ele strigoi de lucruri. Așa că și nălucile astea au lucruri, ca orice om. N-ai văzut că și hainele erau strigoi de haine? De ce nu s-ar fi întâmplat la fel și cu geanta?

Avea dreptate.

Pe neașteptate, prin fața noastră trecură Bill Withers și fratele său, Jack.

– Oare ce căra în spinare? întrebă Jack.

– Nu știu, dar părea tare greu.

– Așa e! Am crezut că e un negru care a furat porumb de pe pământul bătrânului Silas.

– Și eu am zis la fel. De-asta cred că-i bine să mă prefac că nu-l văd.

– Așa zic și eu.

Începură să râdă, după care nu i-am mai auzit. Asta arăta cât de nepopular ajunsese unchiul Silas. Cei doi n-ar fi iertat vreun negru care fura porumbul cuiva.

Apoi i-am auzit pe alții vorbind și râzând. Erau Lem Beebe și Jim Lane.

– Cine? Jubiter Dunlap? spunea Jim Lane.

– Da.

– Se poate. L-am văzut cu vreo oră înainte de apus; săpa alături de pastor. Zicea că nu poate să vină la noapte, dar că ne împrumută câinele, dacă ne trebuie.

– Probabil că e prea obosit.

– Așa e. Muncește mult, sărmanul!

– Mai e vorbă?

Izbucniră în râs și trecură de noi. Tom zise să ieșim din ascunzătoare și să pornim după ei, că aveam același drum. Era mai bine decât să ne întâlnim singuri cu strigoiul. Așa am făcut și am ajuns cu bine acasă, la unchiul Silas.

Era într-o noapte de sâmbătă, pe 2 septembrie. Noaptea aceea n-o voi uita niciodată, și veți afla imediat de ce.

VI

ÎNCERCĂM SĂ LUĂM DIAMANTELE

Am mers, deci, după cei doi până ce am dat de gardul din spatele colibeii unde fusese închis negrul Jim, înainte de a fi eliberat. Căinii s-au repezit la noi să ne „salute“, dar nu ne-am speriat, mai ales că ferestrele casei erau luminate. Tocmai mă cățarasem pe gard, când Tom m-a oprit, zicându-mi:

– Stai puțin! Doamne!

– Ce s-a-ntâmplat?

– N-ai vrea să fim primii care să le spună cine a fost ucis în păduricea de sicomori, despre diamantele furate și despre ticăloșii care i-au venit de hac lui Jake, fudulindu-ne că suntem singurii care știu toate astea?

– Sigur că aş vrea. Poți lăsa tu, Tom Sawyer, să-ți scape o asemenea ocazie? Când începi să povestești tu ceva, nu poate spune nimeni că n-ai avea talent cu carul.

Tom răspunse, foarte liniștit:

– Cred că nu mă mai amestec deloc în povestea asta.

La vorbele lui, am rămas cu gura căscată.

– Și eu cred că minți, Tom Sawyer, i-am zis. Sau îți arde de glume?

– Vei vedea că nu mint. Ia spune-mi, strigoiul era desculț?

– Nu. Și ce dacă?

– Vei pricepe imediat. Avea ghetetele în picioare?

– Da. Am văzut asta clar.

– Poți să juri?

– Pot.

– Și eu. Acum pricepi?

– Nu...

– Asta înseamnă că hoții n-au luat diamantele.

– Doamne! De ce crezi asta?

– Știu sigur că astfel stau lucrurile. Pantalonii, ochelarii, favoriții și geanta s-au transformat în strigoi de lucruri, nu? Aici totu-i limpede. Dacă ghetetele s-au făcut și ele năluci de ghete, înseamnă că strigoiul a

început să bântuie încălțat cu ele. Ori asta arată că borfașii nu i le-au luat după ce l-au omorât, nu?

Bine mai judeca Tom Sawyer! Deși aveam ochi, eu doar vedeam lucrurile, însă nimic în plus. Pe când Tom parcă vorbea cu ele și acestea îi destăinuiau tot ce știau. N-am pomenit vreodată pe cineva mai deștept ca el.

– Tom Sawyer, am zis eu, îți repet ce am mai spus de câteva ori. Nu merit nici să-ți fac pantofii. Dumnezeu ne-a dat ochi tuturor, dar nu toți vedem cu ei. N-are rost să ne întrebăm de ce. Dacă n-ar fi fost cinstit așa, ar fi făcut altfel. Spune mai departe! Acum pricep clar că borfașii n-au fugit cu diamantele. De ce oare?

– Fiindcă i-au gonit ceilalți doi înainte de a o face.

– Ai dreptate, însă de ce nu vrei, Tom, să spunem și celorlalți cum stă treaba?

– Nu pricepi, Huck Finn? Gândește-te ce se va întâmpla mai departe. Vor urma cercetări, începând chiar de mâine-dimineață. Cei doi vor mărturisi că au auzit strigăte și că au ajuns acolo prea târziu ca să-l mai poată ajuta pe străin. Apoi jurații se vor consulta între ei multă vreme și vor hotărî că necunoscutul a fost împușcat ori lovit în cap și astfel a murit. După ce-l vor îngropa, îi vor scoate lucrurile la vânzare, ca să plătească toate cheltuielile. Atunci vom acționa noi.

– Cum adică, Tom?

– Vom cumpăra ghetetele cu doi dolari.

Eram uimit.

– Dumnezeule! Vrei să spui, Tom, că vom lua noi diamantele?

– Bineînțeles! Cândva bijutierul va oferi o recompensă pentru ele și cel puțin o mie de dolari vor fi ai noștri. Acum să intrăm în casă și să vedem ce mai fac unchiul Silas și ai săi. Nu uita, nu știm nimic despre crimă ori diamante. Nici despre hoți!

Gândul lui Tom mă uimise. Eu aș fi vândut diamantele pentru douăsprezece mii de dolari, dar n-am zis nimic deocamdată.

– Și ce-i vom spune mătușii Sally? am întrebat. Cum vom motiva întârzierea cu care am ajuns aici?

– Te descurci tu cu asta, sunt sigur.

Tom era foarte onest în asemenea privințe și firea lui cinstită îl împiedica să-i mintă pe acei oameni cumsecade.

Am traversat curtea, în care am recunoscut multe obiecte familiare.

Când am ajuns în dreptul magaziei cu unelte, dintre casa de lemn și bucătărie, am văzut că toate erau la locul lor, până și hainele de lucru ale unchiului Silas,

adică salopeta verde și uzată, cu glugă. Doar că salopeta cu pricina avea între umeri o pată albă, de parcă o lovise cineva cu un bulgăre de zăpadă.

Am tras zăvorul și am intrat. Mătușa Sally se mișca înapoi și încolo, iar copiii stăteau într-un colț, grămadă. Unchiul Silas se ruga într-un alt colț. Cum ne-a văzut, mătușa Sally s-a repezit la noi, ne-a îmbrățișat și ne-a sărutat, după care ne-a tras de urechi, ca semn al bucuriei revederii.

– Pe unde ați umblat, haimanalelor? Mi-am făcut atâtea griji din pricina voastră... Nu știam ce să fac. Lucrurile voastre au ajuns aici de multă vreme, iar eu v-am încălzit masa de seară de patru ori. Mă supărasem și eram gata să vă jupoi de vii! Acum, însă, cred că vă e o foame de lup. Așezați-vă la masă și mâncați!

Ce plăcere să te afli acolo, să te lupți cu costițele de porc, cu plăcintele și cu alte bunătăți!

Unchiul Silas murmură o binecuvântare, în vreme ce eu îmi frământam mintea să găsesc o minciună pentru întârzierea noastră.

Mătușa Sally ne umplu farfuriile, apoi ne întrebă unde stătusem atâta.

– Înțelegeți, doamnă...

– De când sunt eu „doamnă“ pentru tine, Huck Finn? De când te-am crezut Tom Sawyer și ai venit prima oară aici, mulțumind Domnului că ai ajuns, deși îmi turnaseși patru mii de minciuni, pe care eu puseseam mare preț, oare nu te-am alintat și nu te-am altoit, atunci când a trebuit, ca și cum ai fi fost unul de-al nostru?

Am ascultat-o, apoi i-am zis:

– Am vrut să mergem prin pădure, mătușă Sally, că tare mirosea frumos. Acolo am dat peste Lem Beebe și Jim Lane, care ne-au invitat, azi-noapte, la cules de afine. Ziceau că vor să ia cu împrumut câinele lui Jubiter Dunlap, fiindcă acesta le spusese că...

– Dar unde s-au întâlnit cu el? întrebă unchiul Silas.

M-am uitat la el mirat, fiindcă nu mă așteptam să-l intereseze asemenea lucruri lipsite de importanță, și am văzut că ochii îi străluceau de curios ce era. Asta m-a uimit tare mult și mi-am cam pierdut curajul, dar am reușit să mă reculeg și să zic:

– L-au văzut la asfințit, săpând împreună cu dumneata.

– Așa deci, spuse unchiul Silas, întristat, după care nu mai vorbi defel.

– Așa că...

– Destul, Huck! mă opri mătușa Sally, uitându-se la mine supărată. Cum puteau să vorbească oamenii ăia despre culesul afinelor în vremea asta, pe aici?

Am înțeles că făcusem o boacăină, așa că am tăcut.

– Și ce idee prostească au avut, să culeagă afine noaptea!

– Au zis că au un felinar și...

– Mai taci din gură! De ce aveau nevoie de un câine? Ca să vâneze afinele, nu?

– Cred, doamnă...

– Tom Sawyer, ce minciună spui și tu ca să completezi prostia asta? Hai, vorbește! Îți zic însă dinainte că n-am să înghit toate gogoșile pe care mi le vindeți. Sunt sigură că tu și Huck ați intrat într-o încurcătură – vă știu eu bine pe amândoi. Spune-mi ce-i cu câinele, cu afinele, cu felinarul și cu alte chestii de-astea, dar să nu încerci să mă minți!

Tom vorbi cu demnitate, deși se vedea că fusese jignit.

– E păcat să spui așa ceva despre Huck, mătușă, doar pentru că a făcut și el o mică greșală. Oricine putea greși.

– Adică?

– A pomenit de afine în loc de mure.

– Tom Sawyer, nu te juca! Nu mă stârni!

– Mătușă Sally, nu e vina dumitale că faci o mare eroare. Dacă ai fi studiat temeinic științele naturii, ai fi aflat că oriunde în lume, în afară de statul Arkansas, oamenii vânează murele cu câini, la lumina felinarelor.

Tom nu mai putu continua, căci mătușă Sally se năpusti la el, tăindu-i vorba. Nu se mai stăpânise și asta-și dorise Tom Sawyer: s-o stârnească și s-o facă să-și reverse mânia, după care să nu mai pomenească de subiectul acela, că prea o înfuria. Ceea ce s-a și întâmplat până la urmă. După ce mătușă Sally s-a liniștit, Tom i-a spus:

– Pe lângă asta, mătușă...

– Taci din gură! l-a întrerupt ea imediat. Să nu mai vorbești de așa ceva!

Așadar, scăpaserăm. Nu mai trebuia să le explicăm de ce întârziaserăm. Tom rezolvase problema cu finețea lui dintotdeauna.

VII

STRAJA DE NOAPTE

Benny nu prea părea în apele ei, oftând adesea. După o vreme, începu să ne întrebe despre mătușa Polly, despre Mary și Sid. Mătușa Sally își alungă supărarea, se mai înveseli și începu să vorbească și ea cu noi, astfel că masa de seară se dovedi destul de plăcută. Unchiul Silas, însă, nu ni se alătură. Era neatent și nervos și ofta mereu. Îți părea tare rău să-l vezi atât de supărat, întristat și chinuit.

După cină, la ușă bătu un negru, după care își vârî capul înăuntru.

Făcea nenumărate plecăciuni și își strângea în mâini pălăria de paie. Zicea că stăpânul lui, domnul Brace, îl aștepta pe poteca dintre garduri pe domnul

Jubiter, care nu mai apărea. Nu știa domnul Silas pe unde se găsea acesta?

Unchiul îi răspunse tare înfuriat, cum nu-l mai văzusem vreodată:

– Da' cine-s eu? Tutorele lui frate-său?

Apoi se liniști și chipul lui arăta de parcă îi părea rău că vorbise astfel. Adăugă, cu blândețe:

– Să nu-i spui asta, Bill. Nu mă simt în apele mele de la o vreme și tu ai apărut aici pe neașteptate. M-am înfuriat și nu mi-am dat seama ce fac. Spune-i că nu-i aici.

După ce negrul a plecat, unchiul Silas s-a ridicat și a început să meargă înapoi și încolo, murmurând ceva și trecându-și mâinile prin păr. Te întristai văzându-l. Mătușa Sally ne șopti să nu ne uităm la el, căci l-am fi necăjit și mai tare. De când dăduseră necazurile peste el, se perpelea și-și frământa mintea și își făcea numai gânduri.

Mătușa mi-a spus că unchiul Silas umbla în somn, deseori, prin toată casa, ba chiar și pe afară. De aceea, nu trebuia să-l trezim dacă l-am fi întâlnit în clipele acelea. Ea credea că astfel se liniștea și scăpa de gânduri. Ne destăinui că Benny îl ajuta, fiind singura

care ştia când să-l lase singur şi când să stea lângă el, ca să-l potolească.

Unchiul Silas se tot învârti prin încăpere, până ce păru să obosească. Atunci Benny se apropie de el şi îl prinse de mână. Cu celălalt braţ îl apucă de mijloc şi începură să se plimbe amândoi prin odaie. Bătrânul îi zâmbi şi se aplecă spre ea; o sărută şi se înveseli, iar ea îl convinse să se ducă în camera lui. Se iubeau atât de mult, că-ţi făcea plăcere să-i vezi împreună.

Mătuşa Sally îi duse pe copii la culcare. Fiindcă ne plictiseam, eu şi Tom am ieşit afară. Ne-am aşezat lângă o tarla cu pepeni, unde ajungeau razele lunii, şi am început să discutăm. Tom era convins că necazurile începuseră din pricina lui Jubiter. Dacă va găsi dovezi că, într-adevăr, aşa stăteau lucrurile, îi va cere unchiului Silas să-l gonească de la fermă. Am tot sporovăit vreo două ore, îndopându-ne cu pepeni. Când ne-am întors în casă, dormeau toţi şi locuinţa era cufundată în beznă.

Tom însă, atent ca întotdeauna, observă că salopeta cea verde nu se mai afla la locul ei, deşi fusese acolo când ieşiserăm noi.

– Ciudat lucru, murmură el.

Apoi ne-am dus şi noi la culcare. O auzeam pe Benny cum se tot foia în camera ei, alături de a noastră.

Ne-am gândit că era tare supărată din cauza tatălui ei și din pricina asta nu se lipea somnul de ea. N-am adormit multă vreme; am stat pe întuneric, fumând și discutând în șoaptă, fiindcă și noi eram necăjiți. Cum vorbiserăm numai despre crimă și strigoi, ni se făcuse frică și somnul nu ne mai îmbia defel. Deodată, foarte târziu, după cum ne-am dat seama din felul grav în care se auzeau sunetele, Tom îmi făcu semn să privesc pe fereastră. Am văzut un om care se mișca prin curte, părând nehotărât încotro s-o apuce. Abia îl distingeam din pricina întunericului. Omul s-a îndreptat către poteca dintre gardurile fermelor învecinate. Atunci a apărut luna și, în lumina ei, l-am recunoscut pe unchiul Silas, care purta salopeta cea verde, cu pată albă, și avea o sapă pe umăr.

– Umblă prin somn, șopti Tom. Ar trebui să-l urmărim, să vedem unde se duce. Privește, se îndreaptă spre tarlaua cu tutun! Ah, a dispărut! N-are liniște, bietul om.

L-am așteptat încă multă vreme, dar unchiul Silas n-a revenit ori, poate, s-a întors pe celălalt drum. Noi însă am adormit, că eram ruși de oboseală, și am avut numai coșmaruri. Înainte de ivirea zorilor, ne-am trezit

din pricina unor trăsnete și tunete îngrozitoare. Furtuna aproape că rupea copacii, iar ploaia cădea în șuvoaie.

— Ia ascultă, Huck, zise Tom. Vreau să-ți pomenesc un lucru tare ciudat. Până azi-noapte, când am ieșit noi afară, cei de aici nu știau de moartea lui Jake Dunlap. Cei care i-au fugărit pe Hal Clayton și pe Bud Dixon vor răspândi știrea curând și toți se vor îngrămădi să-și vestească vecinii. Într-un ținut ca acesta, așa ceva nu se întâmplă decât o dată la treizeci de ani. E tare ciudat, Huck! Nu mai înțeleg nimic.

Tom aștepta să treacă ploaia, ca să ieșim și să traagem cu urechea la ceea ce spuneau oamenii. Dacă aveau să vorbească de crimă, noi urma să ne prefacem că nu știm nimic, părând mirați și speriați.

De îndată ce ploaia s-a oprit, am fugit afară. Se luminase bine. Pe drum întâlneam, uneori, vreun cunoscut; îl salutam, îi spuneam când veniserăm acolo, ce mai făceau cei de-acasă, cât aveam să stăm acolo. Niciunul n-a pomenit însă de vreo crimă. Tom zise că, dacă ne-am duce la păduricea de sicomori, l-am găsi pe mort, nebăgat în seamă de nimeni. Credea că oamenii aceia îi fugăriseră pe borfași prin pădurice și poate că

nemernicii îi ucisese ră și pe următorii lor, ori se omorâseră între ei și nu scăpase niciunul.

Mergând la întâmplare, am ajuns în pădurice. Atunci am simțit că mă apucă groaza și n-am vrut să mai fac niciun pas în plus, deși Tom a insistat să cercetăm locurile. Voia să vadă, cu orice preț, dacă mortul mai avea ghetete în picioare. Se duse la locul cu pricina, dar se întoarse repede; uitându-se la mine cu ochii holbați, spuse:

– A dispărut, Huck!

– Imposibil, Tom, i-am răspuns eu, uimit.

– Nu mai e nimeni acolo. A plecat. Pământul e bătătorit în locul unde s-a aflat, dar cum a fost furtună în timpul nopții, dacă a curs sânge acolo, ploaia l-a spălat.

Am prins curaj și m-am dus și eu să văd. Avea dreptate, nu era nici urmă de cadavru.

– Mare păcat! Am pierdut diamantele! am oftat. Oare nu cumva s-au întors ucigașii și l-au dus cu ei?

– Poate că da. Însă unde l-au ascuns?

– Nu știu, i-am răspuns, fără niciun chef. Nu mă interesează. Dacă i-au luat ghetete borfașii, povestea asta nu mă mai interesează. Poate să putrezească în pădure, eu nu-l voi căuta!

Nici Tom nu părea că vrea să afle cu orice preț ce pățise mortul, chiar dacă era foarte curios de felul lui. Zise că în curând aveau să-l găsească oamenii ori câinii.

Așa că ne-am întors acasă, abătuți și lipsiți de orice speranță, de parcă ne-ar fi înșelat cineva. Niciodată nu-mi fusese atâta ciudă pe un cadavru.

VIII

DE VORBĂ CU STRIGOIUL

Am mâncat în acea dimineață apăsăți de tristețea din jur. Mătușa Sally, obosită și necăjită, îi lăsa pe copii să se bată între ei și să se amenințe unul pe celălalt, de parcă nu-i vedea, lucru foarte neobișnuit la dânsa. Eu și Tom am mâncat tăcuți, gândindu-ne la o mulțime de lucruri. Benny era ostenită și, când se uita la tatăl ei, îi dădeau lacrimile. Unchiul Silas stătea cufundat în gânduri și nu observase că bucatele i se răciseră în farfurie.

Ceva mai târziu, negrul Bill intră iar și zise că domnul Brace se săturase să-l aștepte pe Jubiter, care nu venise încă.

– Domnu' Silas, n-ați vrea să...

Abia pronunță aceste cuvinte, că unchiul Silas se ridică tremurând, rezemându-se cu mâinile de masă, și-l privi tăcut. Se uita fix la negru, trăgându-și cu greu sufletul și înghițind în sec. Într-un târziu, ducându-și mâna la gât, spuse:

– Ce crede el? Spune-i că... spune-i...

Apoi se prăbuși pe scaun, lipsit de puteri. Abia izbuti să continue:

– Pleacă de-aici! Pleacă!

Negrul fugi speriat, iar noi ne cam pierduserăm cu firea, căci nu era ușor să-l vezi pe bietul om gâfâind, cu ochii holbați, de parcă trăgea să moară. Nu știam ce să facem și parcă împietriserăm cu toții. Plângând, Benny a venit lângă el și i-a culcat capul pe umărul ei, după care a început să-l mângâie. Ne-a făcut semn să ieșim, iar noi am plecat de acolo în tăcere, ca de lângă catafalcul unui mort.

Împreună cu Tom, am pornit spre pădure. Simțeam marea deosebire față de vara trecută, când stătusem la fermă. Atunci oamenii aceștia fuseseră veseli și liniștiți, iar unchiul Silas se bucura de respectul tuturor, de aceea era îngăduitor, blând și binevoitor. Acum însă, părea că o luase razna de tot sau avea să o ia în curând. Cum vremea se făcuse frumoasă și soarele strălucea,

mergeam pe dealurile ce duceau către câmpie, admirând copacii și florile a căror frumusețe ne îndreptătea să credem că, într-o asemenea lume minunată, nu se puteau petrece lucruri atât de urâte. Deodată am simțit că mi se taie răsuflarea și l-am prins pe Tom de braț, ca să nu mă prăbușesc, fiindcă nu mă mai țineau picioarele!

– Uite-l! am bâiguit, cu glasul sugrumat.

– Taci! mi-a șoptit Tom, tremurând. Să nu scoți o vorbă!

Dar ascunzătoarea noastră nu părea defel sigură. I-am zis lui Tom să plecăm de-acolo, dar nu s-a lăsat înduplecat. Altă dată nu vom mai putea vedea un strigoi, credea el, și era gata să-și riște viața ca să-l privească. Astfel că a trebuit să fac și eu același lucru, deși eram îngrozit. Tom vorbea mereu, chiar dacă în șoaptă:

– Sărmanul Jakey, are toate lucrurile pe el, așa cum ni le descrisese. Părul nu-i mai este așa de lung și i-l poți vedea foarte bine. Și l-a scurtat, după cum ne spusese. Pe cuvânt, Huck, strigoiul ăsta arată ca un om în carne și oase.

– Adevărat. E leit Jake.

– Da, înainte ca nemernicii să-i vină de hac.

Tom se mai uită o vreme la strigoi, apoi zise:

– Nu-i ciudat, Huck? Nălucile nu umblă în miezul zilei.

– Ai dreptate, Tom. N-am auzit niciodată așa ceva.

– Ele ies doar după miezul nopții. Asta e o nălucă ciudată, dar tot nu ar trebui să apară ziua. Și cât de bine seamănă cu un om adevărat! Jake zicea că se va preface că-i mut, să nu-i recunoască vecinii glasul. Ce-ar fi să-l strigăm?

– Astâmpără-te, Tom! Nu mai vorbi așa. Dacă strigi, voi muri de frică.

– Bine, liniștește-te, n-o să-l strig. Ia te uită, se scarpină în cap, Huck!

– Și?

– Ce rost are să se scarpine? Nu-l gădilă nimic. Capul unei năluci e făcut din ceață ori altceva la fel, deci nu poate avea mâncărimi, și oricine știe asta.

– Atunci de ce se scarpină, dacă nu-l deranjează nimic? O fi vreun obicei?

– Imposibil. Nu-mi place felul în care se poartă strigoiul ăsta și am impresia că nu-i unul adevărat. Ba chiar sunt sigur, Huck, altminteri...

– Ce vrei să spui?

– Prin năluca asta nu vezi tufișurile din spatele ei!

– Ai dreptate, Tom! Încep să cred că...

– Acum mestecă o bucată de tutun, Huck! Doamne, dar strigoii nu fac așa ceva, că n-au dinți. Ia fii atent, Huck!

– Sunt.

– Asta nu-i nălucă. E Jake Dunlap!

– Imposibil!

– Huck Finn, am găsit noi vreun cadavru prin păduricea de sicomori?

– Nu.

– Bineînțeles, fiindcă nu există niciunul.

– Dar, Tom, știi că am auzit...

– Adevărat, am auzit niște strigăte, dar asta nu dovedește că a fost omorât cineva. Am văzut și patru oameni fugind, apoi l-am privit pe încă unul ieșind din tufiș și am crezut că-i strigoi, însă nu era mai mult decât tine! Era Jake Dunlap, așa cum tot el este și acum. S-a tuns și vrea să treacă drept un străin, așa cum ne spusese. Ce fel de nălucă poate fi dacă este tare ca o coajă de nucă?

Atunci am priceput că ne înșelaserăm și m-am bucurat că Jake nu fusese ucis. Și Tom se bucura și ne-am întrebat dacă lui Jake i-ar conveni să-l recunoaștem. Tom zicea că ar fi bine să-l întrebăm chiar pe

el și se îndreptă într-acolo, însă eu am rămas în urmă, gândindu-mă că, totuși, putea fi un strigoi. Când a ajuns lângă el, Tom i-a zis:

– Eu și Huck suntem bucuroși să te vedem iar. Nu-ți fie teamă, nu te vom trăda, iar dacă dumneata crezi că-i mai bine să ne prefacem că nu te cunoaștem, spune-ne asta și vei vedea că suntem oameni de încredere, și mai bine pătimim noi vreun necaz, decât să suferi vreun rău din pricina noastră.

Jake se miră când ne văzu și prezența noastră nu-l bucură prea mult. Ascultându-l pe Tom, grijile i se spulberară și începu să-și clatine capul și să dea din mâini, scoțând niște sunete ciudate, ca un mut adevărat. Atunci am văzut că veneau unii din familia lui Steve Nickerson, care trăiau în marginea cealaltă a câmpului.

– Te prefaci foarte bine, îi zise Tom lui Jake. Ai dreptate, trebuie să pari mut și înaintea noastră, cum vei apărea față de toată lumea. Astfel te vei comporta firesc și vei evita greșelile. Noi vom sta departe de dumneata și vom pretinde că nu te cunoaștem; însă, dacă ai nevoie de ajutorul nostru, cheamă-ne de îndată.

Am plecat de acolo în grabă; trecând pe lângă familia Nickerson, aceștia ne-au pus o sumedenie de întrebări: dacă-l cunoșteam pe străinul acela, de unde

venea, ce nume avea și dacă făcea parte din vreo sectă baptistă sau metodistă, sau din vreun partid, whig sau democrat, și cât voia să stea pe acolo, și alte lucruri pe care oamenii vor să le afle despre un necunoscut, ba chiar despre un animal.

Tom le-a răspuns că n-a priceput mare lucru din semnele mutului și fermierii au plecat la treaba lor. I-am urmărit din priviri până departe, căci ne făceam griji din pricina lui Jake. Tom credea că-i vor trebui multe zile până ce va reuși să se poarte ca un mut adevărat și să nu se dea de gol. Ne-am mai uitat o vreme, ca să fim siguri că Jake se descurcă destul de bine cu semnele lui, apoi ne-am continuat drumul. Voiam să ajungem la școală în timpul pauzei și aveam de mers încă trei mile până acolo.

Nu ne așteptaserăm ca Jake să nu ne povestească ceva despre lupta din păduricea de sicomori. Tom îi lua apărarea, zicând că, dacă am fi fost în locul lui Jake, nici noi n-am fi pomenit nimic de așa ceva.

Prietenii noștri din vara trecută s-au bucurat mult să ne vadă iar și am petrecut momente plăcute împreună, cât a ținut pauza. Când veniseră la școală, frații Wenderson se întâlniseră cu mutul și le povestiseră și celorlalți, astfel că toți vorbeau numai de asta,

și voiau să-l vadă și ei, căci nu avuseseră niciodată de-a face cu un asemenea om. Tom îmi zise că-i venea tare greu să se abțină și să nu vorbească. Îl înțelegeam prea bine: dacă ar fi spus tot ce știa, am fi devenit niște eroi. Însă Tom spuse că și mai eroic era să tăcem. Avea dreptate, ca de obicei, fiindcă doar doi băieți dintr-un milion erau în stare de așa ceva.

IX

ÎN CĂUTAREA LUI JAKE DUNLAP

După încă două, trei zile, mutul ajunsese cunoscut și căutat de mulți. Umbla pe la fermele din jur și oamenii îl îndrăgeau, fiindcă toți se mândreau să ofere găzduire unei asemenea ciudățenii. Astfel că îl invitau la masa de dimineață, la cea de prânz ori de seară, îi dădeau friptură rece de porc și terci, și se uitau la el ca la o minune. Toți voiau să afle cât mai multe despre necunoscutul misterios.

Nimeni nu-i pricepea semnele și maimuțările, pe care poate că nici el nu le înțelegea, dar tuturor le plăceau sunetele guturale scoase de mut. Jake avea mereu asupra lui o tăbliță de ardezie și o cretă, ca oamenii să-i scrie întrebările și el să le răspundă tot în

scris, cu toate că nimeni nu-i pricepea slovele, în afară de Brace Dunlap, deși nici el pe de-a-ntregul.

Nou-venitul zicea că făcuse drum lung până acolo și că, deși fusese bogat, niște tâlhari în care avusese încredere îl jefuiseră, astfel că sărăcise și de-abia își putea duce traiul.

Oamenii îl laudau pe Brace Dunlap că se purtase cumsecade cu străinul și îi dăduse o cabană din lemn, în care să locuiască, și le ceruse negrilor de la fermă să-l îngrijească și să-i dea câtă mâncare pofteste.

Mutul venea și la ferma unchiului Silas, care era tare supărat și se mai întrema văzându-l pe altul mai nefericit ca el. Eu și Tom ne prefăceam că nu-l mai întâlniserăm vreodată, înainte de-a ajunge acolo, iar el se comporta în același fel. Cei din familia unchiului Silas vorbeau fără teamă față de el, ca și când nici nu s-ar fi aflat lângă ei, iar noi observaserăm că uneori părea foarte interesat de cuvintele lor, iar alteori nu.

După alte două sau trei zile, cum lumea începuse să se agite din pricina lui Jubiter Dunlap, întrebându-se ce pășise și neprimind vreun răspuns, soarta acestuia începu să-i frământa pe toți. Oamenii ziceau că se întâmplase ceva ciudat.

Mai trecură încă două zile, când se împrăştie zvonul că Jubiter fusese ucis. Se făcu zarvă mare din această pricină. Toţi vorbeau numai despre asta, iar sâmbătă alcătuiră două sau trei cete şi se duseră în pădure, să-l caute. Eu şi Tom i-am însoţit şi a fost o treabă pe cinste. Tom era tare înflăcărat, încât nici nu mânca, nici nu bea, şi zicea că, dacă am fi găsit noi doi cadavrul, am fi devenit mai faimoşi decât dacă ne-am fi înecat.

Cum căutările se dovediră zadarnice, oamenii renunţară, dar Tom Sawyer nu. Aşa era el. Sâmbătă noaptea nu închisese ochii deloc, făcând planuri pentru a doua zi. Înainte de ivirea zorilor, mă dădu jos din pat şi îmi zise, foarte afectat:

– Îmbracă-te repede, Huck! Ştiu ce vom face! Luăm cu noi şi un câine de vânătoare.

Câteva clipe mai târziu, alergam pe malul râului, către oraşelul cufundat încă în întuneric. Bătrânul Jeff Hooker avea un câine de vânătoare, pe care Tom voia să-l împrumute.

– Dar urmele s-au cam învechit, Tom, i-am spus eu. În plus, a mai şi plouat.

– Nu contează, Huck. Dacă trupul mortului e ascuns în pădure, câinele va da de el. Chiar dacă a fost

ucis, nemernicii nu l-au îngropat prea adânc și mirosul o să-l trădeze. Vom ajunge vestiți, Huck, ascultă-mă pe mine!

Se aprinsese rău de tot și, când se aprindea el așa, nu era chip să-l potolești. Doar descoperise taina în două minute, iar acum voia să dea de cadavru, dar și să pornească pe urmele criminalilor și să-i vâneze...

– Bine, dar mai întâi să găsim trupul, i-am zis eu. Ar fi destul pentru astăzi. Adevărul e că nu știm sigur dacă există cadavrul și dacă a fost ucis cineva. Poate că netotul ăla a plecat în altă parte și nu l-a omorât nimeni.

– Ascultă-mă, Huck Finn, mă întrerupse Tom, destul de nervos, ce fel de om ești tu, de vrei să strici totul? Dacă tu nu pricepi mare lucru dintr-o treabă ca asta, nu-l lași nici pe altul să priceapă. De ce susții o teorie aiurea, că n-a fost ucis nimeni? La ce-ți folosește? Nu înțeleg de ce o faci. Eu nu m-aș purta așa cu tine și tu știi asta. Avem ocazia să devenim vestiți și tu...

– Bine, bine, hai să ne vedem de treabă, am spus eu. Îmi pare rău pentru ce am zis înainte și consideră că n-am vorbit deloc. Să facem cum vrei tu. Pentru mine, mortul nu înseamnă nimic, așa că, dacă l-a ucis cineva, mă bucur la fel de mult ca tine, iar dacă...

– Eu n-am zis că mă bucur, ci...

– Atunci sunt la fel de întristat ca tine. Cum vrei, așa să fie!

– Aici nu-i vorba de cum vreau eu, Huck Finn. M-ai auzit pe mine spunând așa ceva?

Nu mai continuă discuția, ci începu să se plimbe încoace și încolo, frământat de gânduri. Puțin mai târziu, îmi zise:

– Dacă vom reuși să găsim cadavrul, după ce restul oamenilor au renunțat la căutări, și dacă-i vom urmări pe criminali, vom da o lovitură dublă, fiindcă vom deveni faimoși, iar unchiul Silas va fi altfel văzut de vecini și își va reveni.

Am intrat în coliba lui Jeff Hooker și i-am spus ce vrem, iar moșul ne-a răspuns cam acru:

– Luați câinele, dar nu veți găsi niciun hoit, că nu există. Oamenii au dreptate să nu mai scotocească pădurea și au priceput că își pierd timpul degeaba. Nu pricepeți de ce? Păi, pentru ce este ucis un om, Tom Sawyer?

– Cred că...

– Vorbește, doar te duce capul. De ce se omoară oamenii între ei?

– Uneori din răzbunare.

– Din răzbunare? Adevărat. Dar cine a avut ceva de împărțit cu amărâtul ăsta? Cine crezi că ar fi vrut să-i vină de hac unuia ca el?

Tom încremeni. Nu se gândise, cred, că orice crimă are un motiv. Acum pricepea că nimeni nu avea nimic de împărțit cu un amărât ca Jubiter Dunlap.

Bătrânul continuă:

– Deci nu poate fi vorba de răzbunare, vezi bine. Atunci? De jaf? Se prea poate, Tom. I-o fi ținut calea vreun individ, ca să-i fure oala de noapte, nu?

Și începu să râdă în hohote fără să se mai oprească, iar Tom se înmuie și se fleșcăi, și am priceput că se făcuse de rușine venind acolo. Dar bătrânul Hooker nu-l iertă. Continuă să înșire motivele pentru care un om ar putea fi ucis de un altul, deși era clar și pentru un netot că niciunul dintre ele nu se potrivea în situația noastră. Moșul râdea întruna de noi și de presupunerile noastre.

– Oricine judecă un pic ar fi priceput că puturosul ăla a fugit să se odihnească puțin după atâta muncă. Se va întoarce peste două săptămâni, și ce veți spune atunci, băieți? Dacă vreți, luați câinele și căutați-l cât doriți. Hai, Tom, ia-l!

Bătrânul Hooker râse iar, cu mare poftă. Tom, care nu mai știa cum să iasă din încurcătură, zise:

– Fie, dezlegă-l!

Omul îl dezlegă, iar noi ne-am îndreptat spre casă, în vreme ce bătrânul nu mai putea de râs.

Căinii de vânătoare sunt foarte prietenoși, iar acesta ne cunoștea și ținea la noi. Sărea și fugea în jurul nostru, fericit că era liber. Căzut pe gânduri, Tom nici nu-l băga în seamă. Zicea că ar fi trebuit să se gândească mai bine înainte de a acționa prosteste. Bătrânul Jeff Hooker avea să le povestească tuturor tărășenia și oamenii se vor distra de minune pe seama noastră.

Ne-am întors pe niște poteci lăturalnice, triști și necăjiți. După ce am trecut de tarlaua cu tutun, câinele a început să urle și am vrut să vedem de ce. Scormonea pământul, apoi se oprea, întorcea capul către noi și schelălăia. Am văzut un fel de groapă dreptunghiulară, acolo unde pământul se lăsase din pricina ploii. Ajunși în dreptul ei, ne-am uitat unul la celălalt, în tăcere. Câinele mai scurmă puțin și scoase la iveală un obiect. Era un braț omenesc și o mânecă!

– Ai văzut, Huck! strigă Tom. L-am găsit!

Cuprins de spaimă, am fugit către drum și i-am chemat pe primii oameni pe care i-am întâlnit. Au luat o sapă din șopron și au dezgropat cadavrul. Fața acestuia nu se mai distingea, însă nu era un motiv ca să nu știm al cui era trupul.

– Sărmanul Jubiter! Astea sunt hainele lui, spuneau oamenii.

Unii alergară de îndată în târg, ca să-i vestească pe ceilalți și să-i ceară judecătorului să înceapă cercetările.

Eu și Tom am fugit spre ferma unchiului Silas. Abia mai răsuflam când am intrat în casă, unde i-am găsit adunați pe toți, iar Tom reuși cu greu să le zică:

– Eu și Huck am dat peste cadavrul lui Jubiter Dunlap, cu ajutorul câinelui lui moș Hooker. Și asta, după ce toți ceilalți renunțaseră la căutări. Dacă nu l-am fi găsit noi, nimeni nu l-ar mai fi dezgropat. Probabil că Jubiter a fost ucis cu o bâtă. Mă duc după criminal și pun pariu că-l voi prinde.

Mătușa Sally și Benny se ridicară de pe scaune, albe la chip, uimite, însă unchiul Silas se aruncă în genunchi, gemând:

– L-au găsit, Dumnezeule! Ce mai pot face acum?

X

UNCHIUL SILAS ESTE ARESTAT

La auzul acestor vorbe, am rămas împietriți. O jumătate de minut nici măcar n-am clipit. După aceea, ne-am revenit puțin, l-am ridicat pe bătrân și l-am așezat pe un scaun. Benny l-a mângâiat și l-a sărutat și a făcut totul ca să-l liniștească. Ea și cu mătușa Sally erau însă atât de speriate și deznădăjduite, încât bieteles femeii nici nu-și dădeau seama ce fac.

Tom părea frământat de gândul că-l băgase în încurcătură pe bătrân, numai din pricină că dorise să devină vestit găsimd cadavrul, în loc să fi renunțat la căutări, ca și ceilalți. După o vreme, își recăpătă încrederea în sine și zise:

— Nu vorbi astfel, unchiule Silas, că te mai aude cineva și îți găsești beleaua!

Mătușa Sally și Benny se luminară auzindu-l, dar bătrânul clătină din cap, cu ochii înlăcrimați, lipsit parcă de orice speranță, și spuse:

– Eu sunt vinovat! Eu l-am omorât pe sărmanul Jubiter...

Ne rupea sufletul când vorbea așa. Unchiul Silas își continuă spovedania și ne destăinui că fapta se petrecuse în seara zilei când veniserăm noi acolo. Jubiter îl supăraseră și-l cicăliseră până ce își ieșise din pepeni și-i dăduse cu ciomagul în cap, iar celălalt se prăbușise și nu se mai ridicase.

Bătrânul regretă de îndată gestul său necugetat și se sperie, îngenunche lângă rănit și îl rugă să vorbească ori să se miște. Jubiter își revenise, după o vreme; văzând cine-l îngrijea, sărise ca ars și, trecând peste gard, fugise în pădure. Unchiul Silas sperase că nu fusese grav rănit.

– S-ar putea ca frica să-i fi dat puteri să fugă, zise el, dar numai pe moment, și apoi o fi căzut prin pădure și o fi murit, că nu l-a ajutat nimeni pe-acolo.

Bietul om începu să plângă și să se tânguiască, zicând că era un criminal însemnat, ca și Cain, că își necinstise familia și că avea să fie dat în vileag și spânzurat.

– Nu vei fi spânzurat, fiindcă nu l-ai ucis dumneata, se împotrivi Tom. N-ar fi murit el doar dintr-o lovitură. Probabil că altcineva i-a venit de hac, în pădure.

– Nu-i adevărat! Doar eu sunt de vină! Nu-i purta nimeni pică... De ce să-i fi vrut răul cineva?

Unchiul Silas se uita la noi ca și cum ar fi vrut să audă din gurile noastre numele cuiva care să fi avut ceva de împărțit cu netotul acela. Zadarnic însă; nu-l puteam contrazice și el se mohorî mai rău ca înainte, încât nu țin minte să fi văzut vreodată un chip mai jalnic ca al lui. Deodată, lui Tom îi veni o idee:

– Așteptați o clipă! Cineva l-a îngropat. Oare cine a fost?

Tăcu imediat și știam și de ce. Vorbele lui mă speriaseră mai tare, căci amândoi îl văzuserăm, în aceeași noapte, pe unchiul Silas cum mergea cu o lopată pe umăr. Și Benny îl văzuse, căci pomenise o dată despre asta.

Așa că Tom schimbă subiectul și-l rugă pe unchiul Silas să nu mai zică nimic. Noi, ceilalți, l-am sfătuit același lucru: să tacă, pentru că nu trebuie să se dea singur de gol. Dacă el nu spunea nimic, nimeni nu avea cum să știe ce se întâmplase, altfel toată familia avea să moară de supărare.

În cele din urmă, unchiul Silas ne promise că va păstra secretul. Ne-am simțit mai ușurați și am încercat să-l încurajăm. I-am zis că oamenii vor uita, în scurtă vreme, de trista întâmplare, dacă el nu avea să vorbească. Nimeni nu l-ar fi bănuț tocmai pe el, căci era cunoscut drept un om blând și bun.

– Gândește-te și dumneata, unchiule, spuse Tom, înflăcărât, că ești predicator de atâția ani și nici n-ai fost plătit pentru asta. Le ești de folos oamenilor, fără să primești un ban, și ei țin la dumneata și te respectă, fiindcă ți-ai văzut întotdeauna de ale tale și n-ai căutat nimănui pricină și nu te-ai legat de nimeni. Cui să-i treacă prin minte că ai fi vinovat? Nimeni n-ar...

– Silas Phelps, în numele legii statului Arkansas, ești arestat pentru uciderea lui Jubiter Dunlap! strigă șeriful din prag.

A fost îngrozitor! Cele două femei au sărit de gâtul unchiului Silas, văitându-se și plângând, strângându-l în brațe și sărutându-l. Mătușa Sally îi ceru șerifului să plece, fiindcă ea nu-i dădea voie să îl aresteze. Veniră și negrii și se puseră pe plâns. Văzând atâta durere, simțeam că mi se face rău, așa că n-am mai suportat și am plecat de acolo.

Oamenii legii îl duseră pe unchiul Silas la închisoarea oraşului, iar noi l-am însoţit cu toţii, ca să ne luăm rămas-bun. Tom era plin de neastâmpăr.

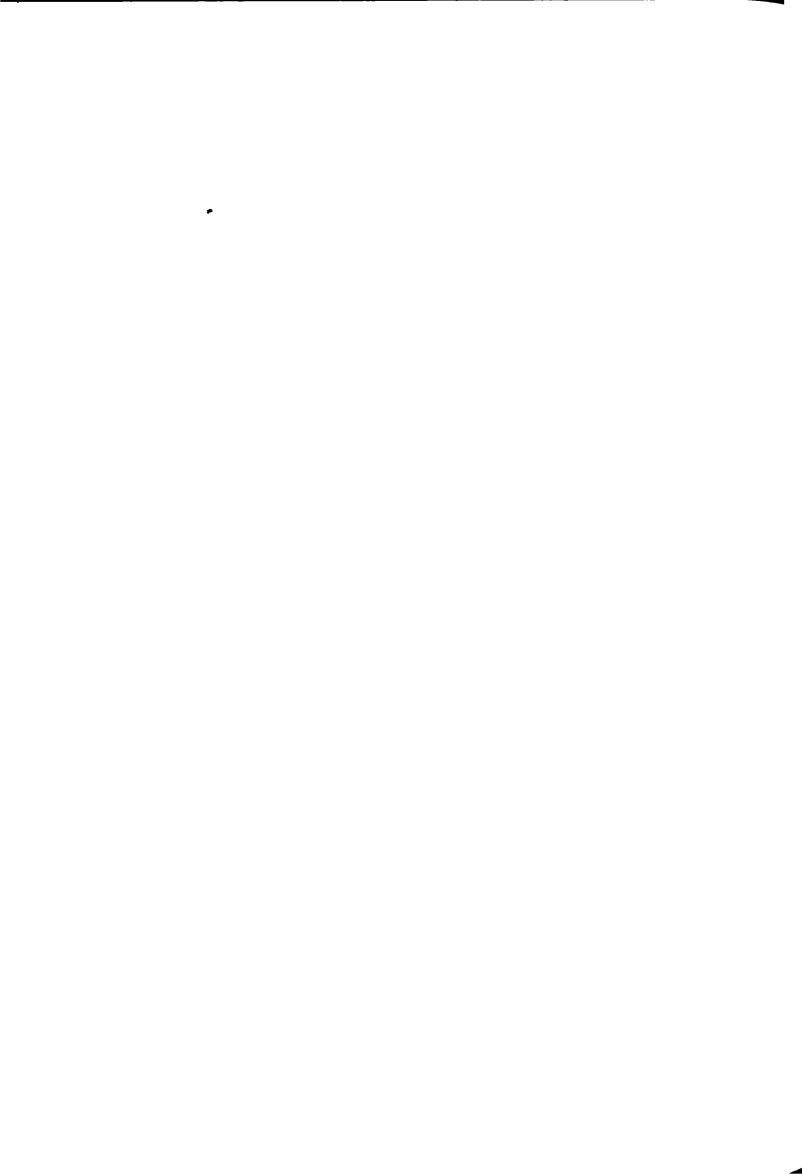
– O să fie o distracţie pe cinste, zicea el. Noaptea, pe întuneric, îl vom elibera, în ciuda primejdiilor pe care le vom înfrunta. Huck, lumea va vorbi despre noi şi vom ajunge vestiţi!

Însă unchiul Silas nici nu vru să audă de aşa ceva.

– E datoria mea să fiu pedepsit cum cere legea şi nu voi fugi din închisoare, chiar dacă mă vor ţine în carceră.

Aşa că Tom, dezamăgit, fu nevoit să plece de acolo.

Totuşi, o linişti pe mătuşa Sally, promiţându-i că nu va avea odihnă până ce nu va dovedi nevinovăţia unchiului Silas, iar bătrânul va fi eliberat. Mătuşa îi mulţumi, spunându-i că ştia că Tom va face totul ca să-l salveze. Apoi – fiindcă ea urma să locuiască la nevasta directorului închisorii până în luna octombrie, când începea procesul – o rugă pe Benny să aibă grijă de copii şi de casă, iar pe noi să o ajutăm. Ne-am luat rămas-bun de la mătuşa Sally şi, cu lacrimi în ochi, am plecat la fermă.

XI

TOM SAWYER ÎI DĂ ÎN VILEAG PE VINOVAȚI

Luna aceea a fost foarte grea pentru noi toți. Biata Benny încerca din răspuțeri să se descurce în treburile gospodăriei, iar noi voiam să-i mai înveselim pe cei din casă, dar nu reușeam. La fel stăteau lucrurile și la închisoare, unde ne duceam zilnic, să-i vizităm pe cei doi. Unchiul Silas nu prea dormea noaptea și, când îl cuprindea somnul, începea să umble, așa că se ostenise peste măsură și arăta rău de tot. În plus, o luase razna și toți ne temeam că supărarea avea să-l bage în mormânt. Când încercam să-l mai înveselim, clătina din cap și ne spunea că noi nu știm ce înseamnă să duci în suflet greutatea cumplită a unei crime. Eu, Tom și

ceilalți îi repetam întruna că nu avusese loc nicio crimă și că Jubiter căzuse victimă unui accident, dar el o ținea numai pe a lui. Cum procesul se apropia, unchiul Silas susținea, tot mai convins, că el îi venise de hac ne-totului. Așa că lucrurile erau de o sută de ori mai cumplite decât le crezuserăm noi.

Mătușa Sally și Benny ajunseseră la capătul puterilor. Totuși, unchiul Silas promisese, de dragul nostru, că nu avea să mai amintească nimic despre omor de față cu alții – ceea ce ne mai mulțumea oarecum.

Tom Sawyer se tot chinuia să facă ceva ca să-l salveze pe bătrân. Noaptea nu mă lăsa să dorm și-mi vorbea despre planurile lui, dar niciunul nu părea promițător. Eu credeam că ar fi trebuit să renunțăm, fiindcă nu se arătau prea multe șanse de reușită, dar el nu se lăsa cu niciun preț. Astfel că se frământa ne-încetat și-și muncea mintea în zadar.

Pe la mijlocul lui octombrie, începu mult așteptatul proces. Ne găseam și noi în sala plină până la refuz. Sărmanul unchiul Silas arăta rău de tot, cu un picior în groapă, foarte slab și supărat. Stătea între mătușa Sally și Benny – care purtau voaluri la pălării, pentru a nu li se vedea chipurile răvășite – și se uita în gol.

Tom se afla lângă avocatul nostru și voia să știe tot ce se întâmpla. Nici avocatul, nici judecătorul n-au avut nimic împotriva lui și-l țineau la curent cu datele anchetei. Tom ajunsese să-i dea sfaturi avocatului și să-i spună ce să facă, fiindcă acesta nu era decât un notar din provincie și aprecia orice ajutor.

Jurații au promis în mod solemn că vor face dreptate, apoi procurorul a început să-i aducă acuzații bătrânului, printr-un discurs tăios. Unchiul Silas începu să geamă, auzind acele lucruri, iar mătușa Sally și Benny izbucniră în plâns.

Procurorul prezintă crima într-un mod uimitor, cu totul diferit față de ceea ce ne povestise bătrânul; pretindea că doi martori îl văzuseră pe unchiul Silas atunci când îl omorâse pe Jubiter Dunlap, că fapta fusese comisă cu bună știință și că bătrânul îl amenințase înainte de a-i veni de hac și chiar când îl izbise în cap cu ciomagul. Martorii îl văzuseră apoi când a ascuns cadavrul într-un tufiș. Alți oameni aveau să depună mărturie că unchiul Silas s-a întors, ceva mai târziu, și a târât mortul pe tarlaua cu tutun. În aceeași noapte, altcineva îl surprinsese îngropând cadavrul.

După prezentarea aceea, am crezut că bietul bătrân ne mințise. Crezând că nu fusese văzut de nimeni și dorind să nu le întristeze peste măsură pe mătușa Sally și pe Benny, unchiul Silas încercase să ascundă aceste amănunte. Încerca astfel să evite rușinea și durerea pe care ele ar fi trebuit să le suporte.

Avocatul nostru se dezumflase și chiar Tom se zăpăci pentru o scurtă vreme, apoi redeveni el însuși, părând mai destins. Doar eu știam că nu se află în apele lui. Oamenii din sală fuseseră stârniți de vorbele procurorului.

Acesta din urmă își încheie prezentarea cu promisiunea că le va dovedi juraților cele spuse, apoi se așează și îi chemă pe martori. Primii dintre ei spuseră că unchiul Silas și Jubiter nu se împăcau defel, ba chiar auziseră amenințări, și că situația devenise rea de tot în ultimul timp, astfel că victima se temea și le declarase că bătrânul avea să-i vină de hac într-o zi. Degeaba Tom și avocatul nostru le puseră tot felul de întrebări; martorii nu tăgăduiră în niciun fel cele afirmate de procuror.

Veni la bară și Lem Beebe. Atunci mi-am amintit că Lem și Jim Lane spuneau ceva despre un câine pe

care voiau să-l împrumute de la Jubiter Dunlap. Imediat mi-au trecut prin minte afinele și felinarul, apoi Bill și Jack Withers, care vorbeau despre un negru ce furase porumb de pe tarlăua unchiului Silas. Mi-am amintit de strigoiul văzut imediat după aceea și care ne îngrozise. Strigoiul se afla acum în sală, ba chiar pe un loc de onoare, căci, fiind străin și mut, i se oferise un scaun pe care stătea comod, picior peste picior, în timp ce restul oamenilor se îngrămădeau, în picioare, și abia mai răsuflau. Toate cele întâmplate în acea zi mă făceau să-mi amintesc, îndurerat, că până atunci lucrurile merseseră foarte bine, apoi luaseră o întorsătură foarte neplăcută.

Lem Beebe jură, după care zise:

– Pe 2 septembrie, pe la apusul soarelui, eram împreună cu Jim Lane și am auzit, pe neașteptate, o zarvă ce părea făcută de doi oameni care se certau. Ne găseam aproape de ei, despărțiți doar de tufele de aluni de lângă gard. Unul dintre ei spunea: „Ți-am promis de mai multe ori că te omor!“ I-am recunoscut glasul acuzatului de față. După aia, am văzut un ciomag mișcându-se repede pe deasupra tufelor, am auzit o

lovitură puternică și un urlet. Ne-am apropiat, cu mare grijă, să ne uităm mai bine. Jubiter Dunlap zăcea mort, iar acuzatul se aplecase deasupra lui, cu bâta în mână. Apoi l-a târât într-un tufiș, unde l-a ascuns, iar noi ne-am retras cu teamă și am fugit de acolo.

Încremeniserăm toți. În sală se făcuse o liniște mormântală. După ce Lem termină de vorbit, oamenii oftară și parcă se întrebau, unii pe alții, din priviri: „E înfiorător, nu?”

Urmă ceva care m-a mirat peste măsură. Până atunci, după ce martorii vorbisera despre încordarea ce domnea între Jubiter și unchiul Silas, și amenințările acestuia din urmă la adresa lui Jubiter, Tom Sawyer abia așteptase să le pună cele mai felurite întrebări pentru a-i prinde cu minciuna și a le distruge depozitiile. Dar după ce Lem termină de vorbit, el nu se grăbi să-i ceară acestuia lămuriri despre câinele pe care voia să-l împrumute de la Jubiter, ci căzuse pe gânduri, de parcă nu mai vedea pe nimeni în jurul lui. Eu, care mă așteptam să fiu chemat împreună cu Tom în fața juraților, ca să le spunem despre convorbirea dintre Lem și Jim Lane, m-am speriat de purtarea lui. Părea că

nici nu ascultase cuvintele lui Lem Beebe. Acesta își încheiase depoziția și Tom tot nu se dezmeticise!

Avocatul nostru îl zgâlțâi, iar el îi privi mirat pe cei din jur și zise:

– Întreabă-l ce vrei dumneata pe martor. Eu vreau să mă gândesc la ceva anume...

Asta m-a doborât! Nu mai înțelegeam nimic. Benny și mătușa Sally erau disperate, își ridicaseră puțin voalurile și voiau să se uite în ochii noștri, dar degeaba. Eu nici măcar nu le puteam privi... Avocatul nostru îi puse niște întrebări martorului, dar nu obținu niciun rezultat favorabil.

Apoi veni la bară Jim Lane, care nu spuse altceva decât Lem Beebe. Tom nici nu-l mai asculta, ci se lăsa dus de gânduri, de parcă s-ar fi aflat la zeci de leghe depărtare de sala de judecată. Avocatul nostru îi puse câteva întrebări și lui Jim, dar degeaba. Procurorul părea foarte mulțumit, iar judecătorul tare dezamăgit. Legile din Arkansas dau dreptul oricărui acuzat să-și aleagă ajutorul de avocat, dar Tom nu-l apăra deloc pe cel învinuit de crimă, iar judecătorului nu-i plăcea asta.

Avocatul îi întrebă pe Lem și pe Jim de ce nu spuseseră mai devreme ce văzuseră, iar ei răspunseră:

– Ne-a fost frică să nu fim amestecați în așa ceva. Apoi am plecat la vânătoare, timp de o săptămână. Când ne-am întors și am aflat că oamenii căutau cadavrul, ne-am dus la Brace Dunlap și i-am povestit tot.

– În ce zi ați fost la el?

– Sâmbătă noaptea, pe 9 septembrie.

Atunci, judecătorul zise:

– Șerifule, arestează-i pe cei doi, fiindcă sunt complici la crimă.

Procurorul se ridică și strigă:

– Protestez față de...

– Stai jos! îi spuse judecătorul, care își scoase briceagul și îl puse pe birou. Respectă Curtea!

Procurorul trebui să se supună. La bară veni apoi Bill Withers. După ce jură, spuse:

– Sâmbătă, 2 septembrie, pe la apusul soarelui, mergeam pe lângă tarlaua acuzatului cu fratele meu Jack și am văzut un om care ducea ceva greu în spinare. Am crezut că era un negru care furase porumb. Nu se vedea prea bine, însă. Pe urmă am priceput că era un bărbat care ducea în spinare pe un altul, probabil beat,

după cum îi atârnavu mâinile și capul. Cel care căra greutatea era pastorul Silas, pe care l-am recunoscut după mers. Am crezut că l-a găsit iarăși pe Sam Cooper beat, pe undeva, pe drum, și că voia să-l care într-un loc adăpostit. Mereu încerca să-l îndrepte...

Oamenii din sală se înfiorară gândindu-se la felul în care unchiul Silas îl cărase pe mort pe tarlăua lui de tutun, acolo unde câinele descoperise cadavrul. Pe chipurile lor nu se ghicea prea multă simpatie față de ruda noastră. Unul dintre ei îi zicea vecinului:

– L-a ucis cu sânge rece! Nu doar că l-a omorât, dar l-a și cărat înapoi și încolo, apoi l-a îngropat ca pe un animal. Halal predicator avem!

Tom se gândea în continuare, fără să țină cont de ce se întâmpla în jurul lui. Avocatul nostru îi puse întrebările obișnuite martorului, dar, ca de obicei, nu obținu niciun răspuns avantajos.

În fața juraților urmă Jack Withers, cu aceeași poveste ca și Bill.

Apoi apără Brace Dunlap, care părea tare întristat, cât pe ce să-i dea lacrimile. În sală se iscă zarvă mare, că toți voiau să-l audă, iar femeile oftău, zicând:

– Bietul om!

Unele chiar plâneau.

La rândul lui, Brace jură, apoi spuse:

– Sărmanul meu frate mă supăra tare mult, dar n-aș fi crezut totuși că există cineva pe lume care să-i facă rău unui neajutorat și nevinovat ca el.

Tom tresări la vorbele lui, apoi se cufundă iar în gândurile sale.

– Nu mă gândeam vreodată că un predicator ar fi putut să-i facă așa ceva. Cine ar fi crezut? De aceea n-am acordat prea multă atenție situației în care se găsea bietul meu frate, fiindcă, dacă aș fi făcut-o, el ar fi trăit și azi, alături de mine, și n-ar fi fost răpus de ticălosul ăsta și îngropat pe ascuns!

Ajuns aici, abia putu să-și înăbușe un suspin. După aceea își dresе glasul. Mulți dintre cei din sală îl compătimeau pe vorbitor și destule femei începură să plângă. Unchiul Silas gemu tare de tot.

– Sâmbătă seara, pe 2 septembrie, continuă Brace, fratele meu a lipsit de la masa de seară. M-am neliniștit și am trimis un negru de-al meu acasă la acuzat. Negrul s-a întors și mi-a zis că Jubiter nu se găsea acolo. Asta m-a îngrijorat mai tare. M-am culcat, dar nu puteam să

adorm. Se făcuse noapte târziu, când am ieșit și m-am plimbat în jurul fermei acuzatului, sperând că-l voi întâlni pe bietul meu frate. Nu-mi închipuisem că nu-l mai apăsau grijile lumii acesteia...

Rostind aceste cuvinte, Brace Dunlap fu cât pe ce să izbucnească în plâns. Femeile, însă, nu se abținură. După un timp, Brace se liniști și continuă:

– Văzând că toate căutările mele se dovedeau zadarnice, m-am întors acasă și am vrut să dorm. Degeaba, însă. În zilele următoare, lumea începu să fie frământată de soarta lui Jubiter, ba chiar unii aminteau despre amenințările acuzatului și începură să vorbească despre o posibilă crimă. Dar nu puteam crede așa ceva! Oamenii au căutat cadavrul, dar în zadar. Până la urmă au renunțat. Eu credeam că fratele meu se dusesese să se odihnească și că avea să apară peste o vreme. Sâmbătă seara, pe 9 septembrie, destul de târziu, au venit la mine Lem Beebe și Jim Lane. Ei mi-au povestit ce știau. Așa am aflat, cu mare durere, cum fusese ucis fratele meu. Mi-am amintit și ceea ce spunea lumea, că acuzatul se scoală și umblă noaptea, prin somn, și face cele mai ciudate lucruri, fără să-și dea seama. În noaptea de

2 septembrie, în timp ce umblam încoace și încolo, îngrijorat de lipsa fratelui meu, am ajuns în apropierea tarlalei cu tutun a acuzatului. Acolo am auzit un zgomot, ca și cum cineva săpa o groapă. M-am apropiat și l-am zărit pe acuzat lucrând cu o lopată cu coada lungă. Arunca pământ într-o groapă. Se afla cu spatele la mine, dar era lună plină și i-am recunoscut salopeta verde, cu o pată albă pe spate, ca și cum l-ar fi lovit un bulgăre de zăpadă. Am crezut că era una din ciudățeniile pe care le făcea în somn, și nu mi-a trecut prin minte că acolo ar putea fi mormântul bietului meu frate!

Nu mai putu vorbi, ci se prăbuși pe scaun și izbucni în plâns. Cei din sală începură să se agite și să zbiere.

– Îngrozitor! urlau ei, înflăcărați.

În momentul acela infernal, unchiul Silas, palid la chip ca un mort, strigă:

– Așa e! L-am ucis cu sânge rece!

Se făcu liniște deplină. Oamenii se ridicară pe vârfurile picioarelor, ca să-l vadă mai bine pe acuzat. Judecătorul bătea de zor cu ciocănelul în masă, iar șeriful striga:

– Liniște! Păstrați ordinea!

Unchiul Silas stătea pe loc și tremura, fără să se uite la mătușa Sally și la Benny, care-l prinseseră în brațe și îl rugau, cu lacrimi în ochi, să tacă. El încerca să le îndepărteze de lângă sine și cerea să fie pedepsit pentru vina sa și să scape de greutatea care-i apăsa sufletul, fiindcă n-o mai suporta.

Povesti iar varianta lui îngrozitoare și avocatul, judecătorul, șeriful, precum și ceilalți oameni din sală priveau uimiți la el, în timp ce mătușa Sally și Benny plângeau în hohote. Doar Tom nu băga în seamă cele ce se întâmplau, ci privea în altă parte. Nici măcar nu-l auzea pe bietul om, care striga cât putea:

– Eu l-am ucis! Sunt vinovat, însă n-am vrut să-l rănesc până ce n-am ridicat ciomagul la el. Mint cei care spun că l-am amenințat. Dar, când am ridicat ciomagul, n-am mai simțit milă în inima mea și l-am omorât! Atunci mi-am amintit cât m-au supărat și m-au chinuit omul acela și fratele lui, nemernicul pe care l-ați ascultat înainte, și cum i-au făcut pe oameni să mă ocolească și să mă vorbească de rău și să mă îndemne la o faptă necugetată, care să ne nenorocească, pe mine și pe cei din familia mea, deși am fost întotdeauna bun cu ei, cum știe și Dumnezeu! De ce voiau să se răzbune

pe mine? Pentru că biata mea fată n-a vrut să se mărite cu acest nemernic, cu acest fariseu, Brace Dunlap, care plânge acum pentru un frate de care nici nu-i păsa!

Tom a tresărit atunci și părea fericit.

– În momentul acela am uitat de Dumnezeu și mi-am amintit doar de necazurile mele. Doamne, iartă-mă! Am ridicat ciomagul să lovesc! Imediat după aceea m-am căit. M-am gândit la nefericita mea familie și am vrut să ascund urmele nenorocirii. Am ascuns cadavrul într-un tufiș, apoi l-am dus pe tarlaua mea cu tutun și l-am îngropat, pe întuneric, în locul unde...

Atunci răsună glasul lui Tom:

– Totul e limpede!

Îi făcu bătrânului un semn cu mâna și continuă:

– Stai jos, unchiule. A fost ucis un om, dar nu ești vinovat dumneata!

Peste sala tribunalului se așternuse o liniște mormântală. Nu se auzea nici musca. Fără să-și dea seama ce face, unchiul Silas se așează pe scaun. Mătușa Sally și Benny nici nu-l băgară în seamă, căci se uitau amândouă, uimite, doar la Tom.

De fapt, toți îl priveau numai pe el. Niciodată nu mai văzusem atâția oameni uluiți, care se uitau fix, fără să clipească.

– Pot vorbi, Onorată instanță? întrebă Tom, foarte calm.

– Sigur că da! îi răspunse judecătorul, la fel de uimit ca și ceilalți. Te ascultăm.

Tom nu se grăbi să înceapă. Voia ca intervenția lui să aibă cât mai mult efect. Își începu cuvântarea foarte liniștit:

– În ultimele două săptămâni, pe ușa judecătoriei a stat acest anunț, prin care se oferă două mii de dolari recompensă celui care găsește două diamante mari, furate de la un bijutier din Saint Louis, și care prețuiesc douăsprezece mii de dolari. Dar să începem cu omorul. Vă voi spune cine e ucigașul, cum a avut loc fapta cu pricina și veți afla adevărul pe de-a-ntregul.

Oamenii se așezară la locurile lor și erau numai ochi și urechi.

– Brace Dunlap, pe care l-ați văzut plângându-și fratele, deși toată lumea știa că nu dădea doi bani pe el, avea de gând să se însoare cu fata unchiului Silas, iar aceasta nu voia să-l accepte în ruptul capului. De aceea, Brace l-a amenințat pe unchiul Silas că se va răzbuna. Acesta știa cât de bogat și de puternic era Brace Dunlap

și, nefiind în stare să lupte împotriva lui, a vrut să-l împace într-un fel, încât l-a luat la ferma lui pe netotul acela de Jubiter, plătindu-l din puținii bani ai familiei sale. Jubiter, în schimb, a făcut tot ce i-a stat în putință ca fratele său, Brace, să-i găsească pricină bietului bătrân, să-l ocărăască și să-l chinuie, ba chiar a căutat să-l facă pe unchiul Silas să-l amenințe, ca să-l acuze apoi față de oamenii din târg că-i vrea răul și astfel să-i strice renumele. Ceea ce, de altfel, a și reușit, fiindcă lumea a început să nu-l mai vadă cu ochi buni pe unchiul Silas și să vorbească tot felul de lucruri urâte despre el. Asta l-a supărat pe bietul om peste măsură și l-a scos din minți. Din tot ce au declarat Lem Beebe și Jim Lane e adevărat doar că în acea sâmbătă de neuitat cei doi au venit pe tarlaua unde lucrau unchiul Silas și Jubiter. Nu l-au auzit pe acuzat spunând că-l va omorî pe Jubiter, nici n-au auzit vreo lovitură de ciomag și nici n-au văzut cum omul de față a ascuns ceva în tufiș. Uitați-vă la ei și citiți pe chipurile lor că le pare rău pentru ceea ce au declarat. Și, dacă încă nu le pare, în curând se vor căi pentru minciunile lor. Tot sâmbătă seara, Bill și Jack Withers au văzut, într-adevăr, un om

care-l ducea pe altul în spinare, în rest, au mințit și ei. Atunci au crezut că era un negru care fura porumb de la unchiul Silas. Abia acum regretă, când au priceput că au auzit vorbele altcuiva. Au aflat mai târziu cine era omul acela, astfel că aici au mințit spunând că l-au recunoscut pe acuzat după mers. Și doar juraseră să spună numai adevărul! Există un om care a văzut cum era îngropat un cadavru în tarlaua cu tutun, dar cel care făcea acest lucru nu era unchiul Silas, fiindcă el dormea în vremea aia. Înainte de a continua, vreau să vă întreb dacă ați băgat de seamă că oamenii, atunci când cugetă sau sunt supărați, își mișcă mâinile, fără să se gândească la ce fac. Unii se scarpină ori se mângâie sub bărbie, alții își freacă nasul ori se joacă cu lanțul de la ceas ori răsucind un nasture; există și unii indivizi care își desenează cu degetul câte o figură sau o literă pe obraz ori sub buză. De exemplu, când pe mine mă frământă ceva, îmi desenez litera V pe obraji, pe buze sau sub bărbie, fără să-mi dau seama de asta.

„Așa este!“ m-am gândit. „Și eu îmi desenez litera O“.

Mulți oameni clătinau din cap, dându-i dreptate.

– Să mergem mai departe. În sâmbăta aceea, ba nu, în noaptea de vineri, la debarcaderul lui Flagler, cu patruzeci de mile mai sus de noi, se găsea un vapor. Ploua torențial. Pe vas se ascunsese un bandit, asupra căruia se găseau cele două diamante pomenite în anunțul de pe ușa judecătoriei. El s-a strecurat în noaptea aceea pe uscat, în ciuda furtunii, sperând să ajungă în orașelul nostru. Numai că pe vapor se mai aflau alți doi nelegiuîți, care l-ar fi omorât de îndată ce ar fi avut prilejul, ca să pună mâna pe diamante. Ei furaseră împreună pietrele prețioase, dar primul răufăcător reușise să-i înșele pe ceilalți doi și să fugă singur cu ele. Ei, bine, după zece minute, cei doi au priceput că urmăritul coborâse pe mal și au pornit după el. La lumina vreunui felinar, probabil, i-au văzut urmele pașilor. S-au ținut după el întreaga zi de sâmbătă, fără ca cel urmărit să-și dea seama. Pe la apusul soarelui, hoțul cu diamantele a ajuns la păduricea de sicomori de lângă ferma unchiului Silas. Voia ca, la adăpostul copacilor, să-și schimbe hainele și să se deghizeze, apoi să-și facă intrarea în orașel. Aceste lucruri se petreceau după ce

unchiul Silas îl lovise cu ciomagul în cap pe Jubiter Dunlap. Nimeni nu contestă lovitura aceea. Când cei doi nelegiuïți l-au zărit pe cel urmărit că a intrat în pădurice, au sărit asupra lui și i-au venit de hac. Degeaba a urlat acesta și a strigat în vreme ce îl băteau. Ticăloșilor nu le-a fost milă și l-au bătut până l-au omorât. Doi oameni, care veneau pe drum, au auzit strigătele și au fugit într-acolo. Văzându-i, ucigașii au luat-o la goană. Ceilalți s-au luat după ei, dar au renunțat, după câteva minute. S-au întors la pădurice și au găsit hainele victimei, cu care acesta voia să se deghezeze. Unul dintre ei s-a îmbrăcat cu acestea.

Tom așteaptă puțin, ca efectul să fie și mai mare, apoi zise:

– Cel care a îmbrăcat hainele omului ucis era... Jubiter Dunlap!

– Doamne! strigară cei din sală, în vreme ce unchiul Silas înmărmuri.

– Da, era Jubiter Dunlap! Acum toată lumea a înțeles că el n-a murit. Apoi, cei doi l-au încălțat pe mort cu ghetetele lui Jubiter și acesta le-a luat pe ale

răposatului. Au cărat apoi cadavrul în altă parte, iar noaptea – unul dintre ei, dar nu Jubiter – s-a furișat în casa unchiului Silas și i-a luat salopeta verde, aflată într-un cui în coridorul dintre casă și bucătărie. Apoi a pus mâna pe o lopată, s-a dus pe tarlaua de tutun și l-a îngropat pe răposat.

Tom tăcu preț de o jumătate de minut, după care continuă:

– Știți cine era mortul? Jake Dunlap, răufăcătorul pe care-l cunoașteți de multă vreme și care dispăruse de ani de zile.

– Dumnezeuule!

– Iar cel care l-a îngropat era Brace Dunlap, adică fratele lui!

– Doamne!

– Și cine credeți că e dobitocul care face pe mutul de câteva săptămâni? Chiar Jubiter Dunlap!

Aceste cuvinte stârniră o hărmălaie nemaipomenită. Tom se repezi asupra lui Jubiter și îi smulse ochelarii și favoriții. Toți îl recunoscuseră pe cel mort, la fel de viu ca și ei. Mătușa Sally și Benny începură să-l mângâie și să-l sărute pe unchiul Silas, nespus de

fericite. Acesta nu se dezmeticise și parcă nu pricepea nimic din cele întâmplate în jurul lui. Unii din sală începură să strige:

– Tom Sawyer! Tom Sawyer! Liniște! Vorbește, Tom! Spune mai departe!

Auzindu-i strigând astfel, Tom începu să se umfle în pene nevoie mare, căci devenise un adevărat erou, cum zicea el, și un personaj public.

– Nu mai am multe să vă spun, continuă el, după ce zarva se mai potoli. Reușind să-l scoată din țâțâni pe unchiul Silas într-atâta încât să-l lovească pe Jubiter cu bâta, Brace și-a închipuit că venise vremea să-l distrugă cu totul pe bietul predicator. Fratele său s-a dus în pădure și s-a ascuns. Probabil că avea de gând să plece din ținutul nostru, într-o noapte. Urma ca Brace să-i facă pe oameni să creadă că unchiul Silas l-a ucis pe Jubiter și l-a îngropat într-un loc necunoscut. Unchiul Silas ar fi fost distrus, poate ar fi fost condamnat la ani grei de temniță sau ar fi ajuns în ștreang, cine știe? Găsind în pădurice cadavrul lui Jake, pe care nu l-au recunoscut, că era prea desfigurat, și-au schimbat planul. Au hotărât ca Jubiter să-și schimbe hainele cu

mortul, iar pe acesta să-l îmbrace cu hainele lui Jubiter. După aceea i-au plătit pe Jim Lane, Bill Withers și pe alții ca să depună mărturie mincinoasă, ceea ce s-a și întâmplat. Iată-i acum cât sunt de bosumflați, când adevărul a ieșit la lumină! Însă eu le-am zis că așa se va întâmpla! Ei, bine, eu și Huck Finn am călătorit cu bandiții pe vapor. Răposatul ne-a povestit chiar el tărășenia cu diamantele și cu cei doi care voiau să-i vină de hac cu prima ocazie.* Noi i-am promis să-l ajutăm. Trebuia să ne întâlnim în păduricea de sicomori, și mergeam într-acolo, dar tocmai am auzit cum îl băteau. Era în zorii zilei, după furtună. Negăsind urme ale răfuiei, am crezut că, totuși, nu fusese ucis. Ba mai mult, ne-am întâlnit chiar cu Jubiter Dunlap, deghizat așa cum spusese Jake că avea de gând să facă el însuși și comportându-se ca un mut, deci am crezut că era chiar Jake. Căutând însă cadavrul, după ce toți ceilalți renunțaseră, l-am găsit. Eram tare mândri de isprava noastră, se-nțelege, dar unchiul Silas ne-a răvășit, țipând sus și tare că el l-a omorât pe fratele lui Brace. Atunci am regretat descoperirea noastră și ne-am străduit să facem totul ca predicatorul să nu ajungă în ștreang. Era foarte greu, fiindcă nu-l puteam

elibera din închisoare, cum reușiserăm să facem cu negrul Jim. Timp de o lună mi-am frământat mintea ca să pun la punct un plan prin care să-l salvez pe unchiul Silas. Când am intrat, astăzi, în sala de judecată, încă nu aveam nicio dovadă a nevinovăției sale și nici nu prea speram să găsesc vreuna. Dar, ceva mai târziu, mi-am dat seama că exista o speranță. Am început să observ cu atenție oamenii din jurul meu, prefăcându-mă dus pe gânduri. Unchiul Silas afirma în continuare că el e vinovat de crimă. În timpul acesta, mi-am dat seama că în fața mea se găsea chiar Jubiter Dunlap, căci l-am recunoscut după un gest pe care l-a făcut și în urmă cu un an, când am venit aici.

Tom Sawyer se opri iar, ca să vadă efectul spuselor sale asupra celor din sală. Apoi se întoarse, ca să plece, și zise cu modestie:

– Asta-i tot!

Dar oamenii începură să urle:

– Ce gest a făcut? Nu pleca, istețule! Vrei să ne perpelim ca pe jeratic? Ce gest a făcut?

Asemenea efect urmărise și Tom să obțină. În realitate, n-ar fi plecat de acolo nici tras de boi!

– Nu e mare lucru, zise el. Când a înțeles că unchiul Silas își recunoaște vina și riscă să fie spânzurat pentru o crimă necomisă, Jubiter nu s-a mai controlat, de bucuros ce era. Dar eu îl urmăream cu atenție și l-am văzut făcându-și o cruce pe obraz cu mâna stângă! În clipa aceea am fost sigur că el era.

Se iscă o zarvă de nedescris, oamenii băteau din palme și din picioare, strigau, iar Tom se fălea nevoie mare. Judecătorul se uită la el și îi zise:

– E adevărat tot ce ne-ai povestit, băiete? Ai văzut cu ochii tăi amănuntele acestei tragice uneltiri?

– Nu, n-am văzut nimic.

– Atunci cum ne-ai dat atâtea amănunte, dacă nu ai văzut chiar tu cele întâmplate?

– Am observat și am făcut legătura între lucruri, răspunse Tom cu dezinvoltură, ca un detectiv, și oricine ar fi prezentat faptele ca mine.

– S-o crezi tu! Nici doi oameni dintr-un milion n-ar fi reușit asta! Ești un băiat nemaipomenit!

Cei din sală începură iar să aplaude și să aclame. Tom își zise că valora mai mult decât o mină de argint.

– Totuși, ești sigur că lucrurile s-au întâmplat chiar așa cum ai spus? întrebă judecătorul.

– Bineînțeles. Brace Dunlap se află aici și, dacă va nega ceva din ce am declarat, îl voi face de rușine. Doar vedeți cum tace! Ca și fratele lui, ca și cei patru martori care-au mințit pentru bani. Iar pe unchiul Silas nu-l putem crede, chiar dacă jură că spune numai adevărul.

Judecătorul izbucni în râs, iar Tom se umfla în pene de nu mai putea. După ce toți cei din sală se opriră din hohote, Tom îi zise judecătorului:

– Onorată instanță, în sala aceasta se află un hoț.

– Un hoț?

– Da. Are asupra lui cele două diamante care valorează douăsprezece mii de dolari.

Imediat se iscă zarvă mare.

– Care-i? strigară oamenii. Arată-ni-l!

– Care-i, băiete? întrebă și judecătorul. Șerifule, arestează-l pe hoț!

– Fostul răposat, aflat în fața noastră, Jubiter Dunlap, răspunse Tom.

Cei din sală erau iar uimiți, ca de altfel și Jubiter. Simți că-i vine amețeala și strigă, printre lacrimi:

– E o minciună! Nu-i adevărat, Onorată instanță. Sunt vinovat de multe rele, pe care le-am comis împins de Brace, care mi-a făgăduit o răsplată mai târziu, și

acu' îmi pare rău de tot, da' n-am furat diamante și nici nu le am la mine. Aici să rămân toată viața de vă mint! Poa' să mă caute șeriful și să vadă că zic adevărat!

– Are dreptate, Onorată instanță, vorbe Tom. Am greșit când am spus că-i un hoț. A furat diamantele, dar nu știe asta. Le-a luat de la fratele său, Jake, care îi păcălise pe ceilalți doi bandiți. Jubiter nu știe că le-a furat și se plimbă cu ele de o lună întreagă. Avea la el douăsprezece mii de dolari și umbla ca un amărât. Și acum diamantele se găsesc la el.

Judecătorul zise cu autoritate:

– Percheziționează-l, șerifule!

Acesta îl scotoci peste tot, dar nici urmă de diamante. Tom aștepta liniștit, ca să mai arunce o „bombă“. Până la urmă, șeriful renunță să-l mai caute și publicul fu dezamăgit. Jubiter zise:

– Ei, am avut sau nu dreptate?

– Acum te-ai cam înșelat, băiete, spuse judecătorul.

Tom se încruntă, prefăcându-se gânditor, apoi se scărpină în cap. Se uită la cei din jur și zise:

– Mi-am amintit!

Bineînțeles că mințea.

– Cine vrea să-mi împrumute o șurubelniță?
întrebă el. Jubiter, aveai una chiar în geanta fratelui tău,
dar văd că n-o ai aici.

– Pentru că am dat-o. N-aveam ce face cu ea.

– Pentru că nu știai la ce s-o folosești!

După percheziție, Jubiter se îmbrăcase și se încăl-
țase din nou. O șurubelniță trecu, din mână în mână,
până ce ajunse la Tom, care îi spuse lui Jubiter:

– Ia pune-ți piciorul pe scaunul ăsta!

Îngenunche și deșurubă blacheul de la tocul
ghetei, în vreme ce toți îl priveau. Scoase apoi dia-
mantul uriaș de acolo și îl ridică să-l arate oamenilor
din sală. Piatra strălucea în razele soarelui și toți fură
uluiți. Jubiter nu mai pricepea nimic și și se făcea milă
de el văzându-l. Tom scoase și celălalt diamant. Jubiter
era mai amărât ca oricând. Dacă ar fi ghicit ce noroc
dăduse peste el și ar fi știut la ce folosea șurubelnița din
geantă, ar fi plecat din ținut și ar fi ajuns bogat!

Tom se găsea în plin triumf. Judecătorul luă dia-
mantele, se ridică, își potrivi ochelarii și glasul, apoi
zise:

– Vor rămâne la mine până ce vor afla păgubiții.

După ce și le vor lua înapoi, voi avea plăcerea de a înmâna recompensa de două mii de dolari celui care o merită. Comunitatea de aici este profund recunoscătoare celui care a salvat de la distrugere și rușine o familie nevinovată, un om acuzat pe nedrept, care urma să ajungă în ștreang din pricina unui ticălos nenorocit și a complicilor săi nemernici. Aceștia vor fi pedepsiți după faptele lor murdare!

Lipsea doar o fanfară, care să intoneze un marș triumfal, și totul ar fi fost mai grozav ca orice sărbătoare pe care-o văzusem până atunci, și așa credea și Tom.

Șeriful îi arestă pe Brace Dunlap și pe martori. După o lună, fură aduși la judecată și băgați în pușcărie.

Oamenii se îngrămădiră din nou în biserica unde predica unchiul Silas. Erau tare binevoitori cu el și cu familia sa, încercând să le vină în ajutor pentru orice fleac.

Unchiul Silas vorbea în dodii și ținea niște slujbe tare încâlcite, că-i amețea și nu mai reușeau nici să ajungă înapoi, la casele lor. Însă ei se prefăceau că erau încântați de predicile lui și că totul li se părea limpede și clar. Stăteau în biserică și plângeau de milă și din

dragoste, da' eu nu mai puteam suporta slujbele acelea, căci mă prosteam ascultându-le.

Treptat însă, oamenii, arătându-se tare drăguți cu unchiul Silas, îl readuseră pe drumul cel bun și el își reveni, devenind la fel de înțelept ca odinioară. Familia era fericită din nou și toți îi mulțumeau din inimă lui Tom Sawyer, căruia i se împlinea orice moft. Ba chiar și mie mi se făceau poftete... Când i se dădură cei două mii de dolari, Tom îmi înmână jumătate din ei, fără să afle cineva. Nu m-a mirat deloc gestul lui, fiindcă știam ce fel de om era.

Cuprins

Tabel cronologic	V
------------------------	---

Tom Sawyer în străinătate

Capitolul I

Tom caută noi aventuri	3
------------------------------	---

Capitolul II

Ascensiunea cu balonul	19
------------------------------	----

Capitolul III

Tom ne învață geografie	31
-------------------------------	----

Capitolul IV

Furtuna	43
---------------	----

Capitolul V

Pământ!	51
---------------	----

Capitolul VI

Întâlnim o caravană	63
----------------------------	----

Capitolul VII

Tom vorbește despre purice73

Capitolul VIII

Lacul care dispare85

Capitolul IX

Tom ține un discurs despre deșert99

Capitolul X

Dealul Comorilor109

Capitolul XI

Furtuna de nisip121

Capitolul XII

Jim pe spinarea Sfinxului137

Capitolul XIII

După pipa lui Tom153

Tom Sawyer detectiv

Capitolul I

O invitație pentru Tom și Huck169

Capitolul II

Jake Dunlap177

Capitolul III

Furtul diamantelor185

Capitolul IV

Jake îi păcălește pe cei doi195

Capitolul V

Crima din pădure201

Capitolul VI

Încercăm să luăm diamantele207

Capitolul VII

Straja de noapte215

Capitolul VIII

De vorbă cu strigoiul223

Capitolul IX

În căutarea lui Jake Dunlap231

Capitolul X

Unchiul Silas este arestat239

Capitolul XI

Tom Sawyer îi dă în vileag
pe vinovați245

Scanare și prelucrare digitală

EM

de

Anonim

și

CAT Graur

Antwerpen

2025

